0 6 JAN. 1993

imburgs agblad

C 101
Naschokken

Dinsdag 5 januari 1993
75e jaargang nr. 3

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,65

Gift kabinet voor restauratie kerken en monumenten

Nog 12 miljoen voor herstel schade beving

● Sandra Voetelink

Van onze verslaggevers

DEN HAAG – Het kabinet stelt twaalf miljoen gulden extra beschikbaar voor het herstel van de kerken en monumenten in Midden-Limburg die zijn beschadigd door de aardbeving van 13 april 1992. Minister Ien Dales van Binnenlandse Zaken heeft dat laten weten aan de provincie. Het bedrag wordt al snel overgemaakt.

Deze rijksbijdrage komt bovenop een bedrag van 7,5 miljoen gulden dat eerder al was toegezegd voor het herstel van de (totale) aardbevingsschade. Voor het herstel van kerken en monumenten is een bedrag van 30,5 miljoen gulden nodig.

Het kabinet komt met de extra gift van twaalf miljoen gulden na sterke druk vanuit de Tweede Kamer. Nog in december vorig jaar drongen CDA, VVD, PvdA en D66 in een mondeling overleg met minister Dales hierop aan. CDA en VVD eisten toen zestien miljoen gulden van het kabinet.

Na de nu toegezegde twaalf miljoen gulden is toch nog 18,5 miljoen gulden nodig voor het herstel van kerken en monumenten (het 'cultureel erfgoed'). Het resterende bedrag moet voor een groot deel komen uit de bijeengebrachte gelden voor het herstel van de particuliere schade. Daarvoor is bij het Nationaal Rampenfonds ruim 22 miljoen gulden binnengekomen. Geschat wordt dat daarvan uiteindelijk maar 13 à 14 miljoen nodig zal zijn; er is nu echter pas voor ruim vijf miljoen gedeclareerd. Minister Dales schreef dat in december aan de Tweede Kamer dat de resterende miljoenen voor het herstel van kerken en monumenten kan worden gebruikt.

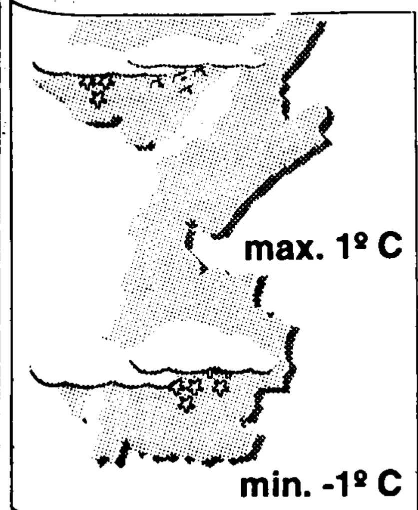
Dat is volgens voorzitter Henk Koning van het Nationaal Rampenfonds echter geen automatisme.

Zie verder pagina 13
● **Kamer tevreden over extra gift kabinet**

Politie Heerlen pakt 500 mensen op wegens drugs

HEERLEN – De politie van Heerlen heeft in 1992 ruim 500 personen aangehouden in verband met drugshandel. Er werd bovendien ruim vijf kilo harddrugs en 3500 gram softdrugs in beslag genomen. Dat maakte korpschef Hans Tukker gisteren bekend. Een speciaal narcoticaproject zorgde met 44 invallen in drugspanden en de aanhouding van 122 verdachten voor een belangrijk deel van de 'oogst.'

De drugsoverlast baart de gemeente Heerlen grote zorgen. Burgemeester Jef Pleumeekers sprak in zijn nieuwjaarsrede van een 'bijna onhoudbare' situatie. Hij pleitte voor een verdergaande overeenstemming van het drugsbeleid in Europa. „De problematiek van de drugsverslaving, drugshandel, heroïneprostitutie en de daarmee gepaard gaande criminaliteit zou aanmerkelijk geringer van omvang zijn indien onze buurlanden en Nederland een meer geharmoniseerd wettelijk regime zouden kennen," vindt Pleumeekers.

IJZEL

Vandaag wordt de vorst geleidelijk teruggedrongen om plaats te maken voor warmere lucht. De overgang gaat gepaard met veel bewolking, waaruit in de middag onderkoelde regen valt. IJzel en dus gladde wegen zijn hiervan het gevolg. Later gaat de ijzel over in regen. De temperatuur die afgelopen nacht nog 7 graden onder nul lag, ligt vanmiddag net onder het vriespunt. De komende nacht komt de temperatuur boven nul. Er staat vandaag een matige tot vrij krachtige wind uit zuidelijke richting.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:
zon op: 08.47 onder: 16.39
maan op: 13.42 onder: 05.44
MORGEN:
zon op: 08.46 onder: 16.40
maan op: 14.36 onder: 06.48

Nederlanders kussen slordig

Wao-debat weer week uitgesteld

DEN HAAG – De Tweede Kamer zal het kabinetsvoorstel om te bezuinigen op de wao waarschijnlijk niet op 19 en 20 januari behandelen, maar een week later. Reden voor het uitstel is dat het kabinet volgens Sociale Zaken pas op 18 januari zijn laatste schriftelijke inbreng over de WAO naar de Kamer stuurt. Eerder zou dat op 8 januari gebeuren. Een voorbereidingsperiode van één dag wordt door CDA en PvdA te kort geacht om het politiek gevoelige onderwerp plenair te behandelen.

Op de vlucht

● *Een vader en zijn zoon op zoek naar dekking, nadat zij beschoten werden door een sluipschutter in de buurt van Sarajevo. Hoewel de onderhandelingen over het verscheurde land gisteren werden opgeschort is de hoop op een of andere soort van spoedige wapenstilstand in Bosnië nog niet helemaal verdwenen.*
Foto: REUTER

Servische Bosniërs liggen opnieuw dwars

Vredesoverleg Bosnië tot zondag opgeschort

Van onze redactie buitenland

GENÈVE - De vredesbesprekingen in Genève tussen de strijdende partijen in Bosnië zijn gisteren opgeschort. Zondag worden ze hervat. De eis van de Servische strijdgroepen in Bosnië, dat er een eigen Servische staat in Bosnië komt, blijkt het grootste struikelblok voor het bereiken van een overeenkomst. Deze eis is onaanvaardbaar voor de Bosnische moslims.

De bemiddelaars Owen en Vance zeiden gisteravond dat de Bosnisch-Servische leider Karadzic extra tijd had gevraagd om met zijn achterban te overleggen over de vredesvoorstellen.

Kern van hun vredesverdrag is de verdeling van Bosnië in tien min of meer zelfstandige provincies en het opstellen van een nieuwe grondwet.

De door moslims geleide Bosnische regering was wel bereid de voorstellen te aanvaarden. De moslims hebben wel kritiek op enkele van de voorgestelde nieuwe provinciegrenzen. De Bosnische Kroaten hebben al wel hun handtekening gezet onder de voorstellen.

De Bosnische president Izetbegovic eiste gistermiddag dat de Bosnische Serviërs zouden instemmen met met een onafhankelijke Bosnische republiek. Ook moeten zij hun zware wapens onder controle van de Verenigde Naties brengen. Zonder deze toezeggingen had volgens hem verder onderhandelen geen zin. Owen zei gisteren het opschorten van de besprekingen niet onredelijk te vinden, maar waarschuwde wel dat een vredesakkoord niet eindeloos kan worden uitgesteld. Miljoenen mensen in Bosnië lijden honger. Ook gaan de etnische zuiveringen nog steeds door.

Bestuur

Vance en Owen hebben samen een plan op tafel gelegd dat Bosnië verdeeld in tien provincies, niet langs etnische lijnen, maar wel met in elke provincie een leidende etnische groepering. Ook willen Vance en Owen dat de strijdende partijen akkoord gaan met een ontwerptekst voor een nieuwe grondwet.

DSM gaat nog meer afslanken

Van onze redactie economie

HEERLEN – Door de slechtere economische omstandigheden worden dit jaar bij DSM Limburg nog meer mensen boventallig. Dat zei directeur Evert Rongen gisteren in zijn nieuwjaarboodschap. Rongen kondigde daarmee impliciet een nieuwe afslankingsronde aan. Aantallen noemde hij niet. Morgen praat hij 'indringend' met de vakbonden over een bijstelling van de nu lopende reorganisatieplannen.

Het afgelopen jaar heeft DSM met het project Concern 2000 al flink de bezem door de organisatie gehaald. Door afslankingen, het uitbesteden van werk en een ouderenregeling verdwijnen binnen een paar jaar minstens tweeduizend van de elfduizend Limburgse banen bij het chemieconcern. Tot nu toe kon dat zonder gedwongen ontslagen, maar de directie heeft al eerder laten doorschemeren dat 'bij aanhoudend slecht weer' ontslagen niet meer worden uitgesloten.

Door gebrek aan werk binnen de business-units wordt het steeds moeilijker om mensen binnen of buiten het bedrijf aan ander werk te helpen. Of in de nieuwe afslankingsronde daadwerkelijk ontslagen zullen vallen, staat echter nog niet vast.

Waakzaam

Volgens Rongen gaat het zoals bekend slecht met de hele chemie, maar wordt met name de produktielokatie in Geleen door het gure winterweer getroffen. „In 1993 is dan ook beslist verhoogde waakzaamheid geboden. Iedere mogelijkheid voor kostenreductie moeten we aangrijpen. Dat geldt ook voor de personeelskosten."

Lijk gevonden onder wrak DC-10

SCHIPHOL – Het Rampen Identificatie Team van de Rijkspolitie heeft gisteren in Faro in Portugal een stoffelijk overschot geborgen. Het lag onder het wrak van de DC-10 van Martinair, die twee weken geleden verongelukte tijdens de landing in Faro.
De stoffelijke resten van het 55-ste slachtoffer van de ramp zijn afgelopen nacht vanuit Portugal overgevlogen naar Schiphol. Daar zullen deskundigen proberen de identiteit vast te stellen. De identiteit van de 54 andere slachtoffers van de ramp is al vastgesteld.

In Faro zijn nog drie leden van het RIT achtergebleven en twee politiemensen met speurhonden. Op verzoek van de Portugese autoriteiten zetten ze het onderzoek naar eventuele stoffelijke resten in de wrakstukken voort.

Hirsch ziet wel wat in 24-uurs rechtbank

Van onze correspondent

DEN HAAG – Minister Hirsch Ballin van Justitie sluit experimenten met een 24-uurs openstelling van de rechtbanken niet uit. De bewindsman reageerde hiermee op een pleidooi van de Rotterdamse hoofdcommissaris Hessing voor een lik-op-stuk-beleid door Justitie. De bewindsman overweegt voorts de politie de mogelijkheid te bieden om bijvoorbeeld winkeldiefstal direct af te kunnen doen met een geldboete. Dit om eindeloze gerechtelijke procedures te voorkomen. Hirsch Ballin zei niets te zien in het voorstel om getuigen in ruil voor hun verklaring strafvermindering in het vooruitzicht te stellen. Daarentegen wil hij getuigen die worden bedreigd wel meer bescherming bieden.
Als reactie op de toenemende professionalisering van misdadige organisaties wees Hirsch Ballin erop voorstellen te hebben gedaan waardoor de politie met gelijke munt kan terugbetalen. „Hierdoor worden DNA-tests mogelijk en kunnen met richtmicrofoons gesprekken worden afgeluisterd."
De Rotterdamse en de Amsterdamse hoofdcommissaris hadden in hun nieuwjaarstoespraken gepleit voor meer vrijheid bij de opsporing van verdachten. De Amsterdamse politie wil daarbij zelfs adverteren in kranten met de namen van diegenen die zaken doen met misdaadorganisaties. Ook het bureaucratisch hanteren van het vergunningenstelsel en hinderlijk volgen van bodyguards op straat staat de hoofdstedelijke Hermandad daarbij voor ogen. „We gaan de grenzen van het toelaatbare verkennen," aldus de Amsterdamse recherchechef B. Welten.
De manier waarop de politie de georganiseerde misdaad tot nu toe te lijf gaat, is volgens Welten volstrekt niet voldoende om de groeiende macht van de maffia te breken. „Willen we werkelijk effect sorteren, dan moeten we onorthodoxe middelen gaan gebruiken." De korpschef uit de Maasstad wil onder meer dat de politie meer bevoegdheden krijgt voor het afluisteren van criminelen en meer mogelijkheden om te infiltreren in criminele organisaties.

Amsterdamse fluitiste speelt Telemann en eigentijdse 'commentaren'

Eleonore Pameijer met soloprogramma op tournee

DOOR TOM RUIJFROK

AMSTERDAM – Binnen enkele minuten ligt de tafel vol met partituren: twee uitgaven van de twaalf Fantasieën voor fluit-solo van Georg Philipp Telemann (1681-1767) en de eigentijdse 'commentaren' die tien Nederlandse componisten er op gaven. Geschreven op verzoek van de Amsterdamse fluitiste Eleonore Pameijer, die de barokke en moderne miniaturen samenvoegde tot een avondvullend programma dat ze komende maand op verschillende plaatsen in het land zal uitvoeren. „Een waagstuk," zegt ze zelf.

Anderhalf jaar geleden kreeg ze het idee. Pameijer, vooral bekend als vertolkster van eigentijdse muziek: „De Fantasieën van Telemann speel ik al jaren, en met veel plezier. Het aardige aan deze stukken, die gemiddeld drie minuten duren, is de afwisseling, maar zeker ook de tweestemmigheid die constant gesuggereerd wordt."

Een enthousiasme dat ze niet met velen deelt. „Het is misschien te veel gezegd dat er over Telemann een negatief beeld bestaat, maar het is geen componist waar zijn hedendaagse collega's vol bewondering tegenaan kijken. De tien die ik met de Fantasieën confronteerde, bleken gelukkig toch verrast over de kwaliteit ervan. Het aardige is dat juist de dingen die ze het eerst opvielen in de verschillende 'commentaren' zijn terug te vinden."

Pameijer benaderde tien componisten, twee minder dan het aantal Fantasieën. „Met opzet, want ik wilde niet dat de laatste geen keus meer zou hebben. Bovendien was het al snel mijn bedoeling om de nieuwe stukken tussen de oorspronkelijke werken in te spelen. Door tien mensen te vragen, zou ik zowel voor als na de puaze met Telemann kunnen beginnen en eindigen."

Training

Pameijer kwam terecht bij componisten die ze op basis van eerdere composities binnen het project vond passen en die hun stukken dankzij het Fonds voor de Scheppende Toonkunst zouden kunnen maken: Louis Andriessen, Ron Ford, Jeff Hamburg, Robbert Heppener, Guus Janssen, Otto Ketting, Theo Loevendie, Misha Mengelberg, Theo Verbey en Rob Zuidam. Laatstgenoemde bleek de snelste van het stel, want al in februari viel de partituur van zijn 'Brockqueue' als eerste op Pameijers deurmat.

„In de zomer begon de rest binnen te druppelen. Gelukkig maar, want ik moest niet alleen tien nieuwe stukken instuderen, ook fysiek vergt dit programma nogal wat training. Want 22 stukken op één avond, zonder één maat rust, het is echt dodelijk vermoeiend. Ik heb mezelf ertoe moeten dwingen niet meteen in de eerste stukken alles van mezelf te geven. Om dat doseren te oefenen, heb ik voor wat vrienden enkele try-outs gedaan."

Was Rob Zuidam flink op tijd met zijn visie op Telemann, zijn collega Theo Verbey was wat minder snel. Eleonore Pameijer lacht: „Ja, dat is ook wel een beetje zijn reputatie. Op een gegeven moment heb ik hem maar te eten uitgenodigd, zodat ik kon vragen hoe het ermee stond. Afijn, een maand geleden zat zijn stuk eindelijk bij de post. Champagne! Totdat ik het eens goed ging bekijken en bleek dat hij Telemanns tweestemmigheid had vertaald naar een passage, waarin ik tegelijkertijd moet spelen en zingen. Een bekende techniek, dat wel, maar ook een die veel voorbereidingstijd vraagt, omdat ik het niet vaak gebruikt heb en ook niet volledig beheers. Bovendien ben ik geen getrainde zangeres. De vraag is voorlopig hoe ik me tijdens de concerten in dit overigens schitterende stuk zal houden".

Overdrijving

Het is aardig te zien, en straks ook ongetwijfeld te horen, hoe de Nederlandse toondichters op Telemann gereageerd hebben. Otto Ketting ('Song without words nr. 2') schreef een poëtisch commentaar, in tegenstelling tot Rob Zuidam die de snelle loopjes van de tweede Fantasie als uitgangspunt nam. „De bijdrage van Guus Janssen is ontzettend grappig," aldus Pameijer over 'Bah Rock'. „Hij heeft de sequens-vorm van het origineel uitvergroot en overdrijft het 'authentieke' op zo'n manier, dat het metrum niet meer doorloopt en de partij uiteindelijk in de modder lijkt vast te raken."

„Jeff Hamburg ('Facsimile') is in de huid van Telemann gestapt en heeft de zesde Fantasie met een fileermesje geanalyseerd. Met eigen notenmateriaal en wat jazzy elementen heeft hij een bijna identiek notenbeeld gerealiseerd. Het werk van Robert Heppener, 'Telemann blow-up', begint in zijn eigen muziektaal, maar wordt naar het einde toe steeds meer barok, zonder het eigen karakter te verliezen."

● Eleonore Pameijer — Foto: BERT NIENHUIS

Opvallend is hoe sommige 'deelnemers' getracht hebben een brug tussen de verschillende Fantasieën te slaan. Het meest extreem daarin is Theo Loevendie, die verleden jaar voor het Scheveningse muziekconcours al een werk ('Strands') voor fluit solo schreef. Voor het Telemann-project schreef Loevendie 'Trait d'Union' dat naadloos volgt op de tiende, en vanzelf overgaat in de elfde Fantasie. Pameijer: „Aanvankelijk zal het publiek niet eens doorhebben dat Loevendie al begonnen is. Pas na een tijdje begin je nattigheid te voelen."

Verrassing

Bijzonder zijn de bijdragen van Misha Mengelberg en Louis Andriessen, waarover de Amsterdamse fluitiste wegens het verrassingseffect weinig kwijt wil. Bij de één mag ze improviseren, bij de ander zelfs de krant lezen, maar bij die informatie blijft het voorlopig. „In elk geval wordt ik geacht dingen te doen waar ik absoluut geen ervaring in heb."

Behalve de verschillende concerten zijn er ook andere activiteiten rond het project gepland. Zo geeft Pameijer aan de hand van het programma workshops aan diverse conservatoria, geeft ze later in het jaar concerten en masterclasses in Parijs en New York (voor de plaatselijke 'Flute Club') en wordt het programma begin februari vastgelegd voor een cd-uitgave. „Ik probeer zo veel mogelijk collega-fluitisten met dit programma in contact te brengen, vooral in de hoop dat ze er in hun lespraktijk iets aan zullen hebben. Want dankzij de link met Telemann lijken de nieuwe stukken me uitermate geschikt om amateurs en jonge fluitisten voor moderne muziek te interesseren."

In Limburg is Eleonore Pameijer te horen op de volgende plaatsen: 10 januari als Intro-Concert in de concertzaal van het Conservatorium van Maastricht en op 7 februari in Museum Van Bommel-Van Dam in Venlo.

k

ld-cd

De Notekraker – Peter Iljitsj Tsjaikovsky; The London Philharmonic Orchestra en New London Children's Choir o.l.v. Mariss Jansons; EMI classics, cds 7 54600 2.

DOOR JOS FRUSCH

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat Peter Tsjaikovsky op 53-jarige leeftijd in St.- Petersburg overleed. Of dat voor de platenmaatschappijen aanleiding zal zijn voor een lawine nieuwe cd's van de Russische meester is nog onduidelijk, maar als dat het geval is dan heeft EMI de juiste toon gezet: het één jaar voor Tsjaikovsky's dood verschenen sprookjesballet De Notekraker is bij Mariss Jansons en de Londense musici in goede handen.

De Notekraker is bij het grote publiek vooral bekend door de achtdelige suite, die de componist nog voor de première van het complete ballet maakte. Betoverende muziek met meeslepende melodieën in een briljante instrumentatie. In het hele ballet vormen deze nummers de krenten in de pap, die door Jansons smakelijk wordt geserveerd. Met effectvol èn karakteristiek orkestspel leiden de dirigent en zijn musici de luisteraar dit Luilekkerland van geluid binnen. Zij doen dat zwierig en met musiceervreugde, zodat deze muziek ook zonder het bijbehorend 'plaatje' niets aan overtuigingskracht inboet.

● Cox Habbema

Cox Habbema in Heerlen

HEERLEN – Welke rol spelen Limburgse vrouwen in het landelijk kunstcircuit? Dat is een van de kernvragen tijdens het Cultureel Café, zondag vanaf 13.00 uur in het Heerlense café Max. Meest prominente gast is Cox Habbema, directeur van de Stadsschouwburg Amsterdam.

Het thema van het Cultureel Café luidt Vrouwen en Kunst. G. Houben interviewt behalve Habbema ook choreografe Joke Backer en kunstfotografe Ro. Finke. Gespreksonderwerpen: hebben vrouwen meer en/of andere problemen om aandacht voor hun werk te krijgen? Is het streven naar kwaliteitsverbetering in de kunst niet strijdig met een beleid, dat emancipatie tot belangrijkste do. heeft verheven.

Bij een forumdiscussie zullen waarschijnlijk ook de Heerlense wethouders Dorien Visser (welzijn) en Evers (cultuur) aanschuiven. L. Herberigs leest een column voor. Wilma Knooren (zang) en Krist. Koonen (piano) brengen vrouwenliederen ten gehore.

Publicatie over in kunstbeleggen

Hoe aantrekkelijk is een belegging in kunst? Deze steeds terugkerende vraag in het maandblad 'Bank- en Effectenbedrijf' was voor het Nederlands Instituut voor het Bank- en Effectenbedrijf (Nibe) aanleiding voor de uitgave 'Kunst en Financiën'. Behalve voorlichting aan kapitaalkrachtige Nederlanders die mogelijkheden zoeken om nog rijker te worden, geeft de publikatie ook een beeld van de nukken en grillen van de kunstmarkt. Zo wordt duidelijk dat beleggen in kunst zeker rendement oplevert, maar dat aspirant-kopers vooral niet in het wilde weg een gokje moeten wagen.

De samenstellers van 'Kunst en Financiën' hebben zich gerealiseerd dat deze titel gevoelens van irritatie zal oproepen. 'De Mammon mag zijn begerige klauwen niet uitstrekken naar de wereld van Kunst en Cultuur', vatten zij alvast de argwaan van de ware kunstliefhebber tegen dergelijke publikaties samen. Deze wordt echter onmiddellijk op zijn nummer gezet met de vaststelling dat 'de realiteit van alle dag anders is'. Veilinghuizen, galeries, maar ook musea 'dansen op het ritme van het economisch leven' en geld is ook in de 'verheven' wereld van de kunst een essentiële drijfveer.

Met zijn analyse van de roerige kunstmarkt van de afgelopen decennia, is Jan Maarten Voskuil een van de auteurs die dat beeld bevestigen. Hij pijnigt zich het hoofd over de vraag wanneer de kunstmarkt zich wel en wanneer niet laat meeslepen door de economische conjunctuur. Het beeld blijft namelijk toch verwarrend.

De Nibe-uitgave 'Kunst en Financiën' is geschreven door diverse auteurs en kost ƒ 62,50.

Oplossing van gisteren

```
r o e l . k l e e d . o n c
o . i e l . s t a . o b o .
b e n g e l . a . a m a r i
e e d . b a l l a d e . n e
. k e g . p . a . e . b e p
r . r e s . e g o . b e n .
e e . m . n i e r s . n . r
g e w e t e n . i e p e r e
e r . e . o d e o n . p . n
n . a n e . e e n . k e d .
. p a d . v . r . f . n a r
s e n . e e r b i e d . r e
p e t t e n . a . z e t t e
e . a a r . r a m . n o e .
k a l k . b a r a k . p l a
```

Gepassioneerde Tsjaikovsky van Georgisch Kamerorkest

DOOR PETER P. GRAVEN

KERKRADE – 'Wegens hectische omstandigheden zijn wij niet in staat het aangekondigde Concert voor viool en strijkers in d van Mendelssohn te spelen. We vervangen het door Mozarts Divertimento in D, KV 136.' Zo opende violiste Liana Issakadze, muzikaal leider van het sinds 1990 vanuit Duitsland opererende Georgisch Kamerorkest, afgelopen zondagavond het concert in hét Muziektheater van Limburg, het Kerkraadse Wijngrachttheater.

Had men die vervanging maar niet gepleegd. De beide buitendelen van Mozarts befaamde divertimento klonken mogelijk nog hectischer dan ik al gevreesd had. Ik verwerp namelijk Mozart-allegro's, die zo snel lopen dat zestiende nootjes tot 'pratsj' verworden. Blijkbaar heeft men in Kerkrade er niet aan gedacht het strijkensemble hiervoor te waarschuwen. Vergeten we dus 'hun' Mozart.

De vertolking van het Vioolconcert in B (of was het Bes?) van Pergolesi, voorafgaande aan het divertimento van Mozart, maakte evenmin een muzikaal sterke indruk. Liana Issakadze en haar Georgische landgenoten speelden het werk, met weglating van het obligate clavecimbel, in die overbekende, met grote legatobogen getrokken romantische I Musici-stijl.

Doch zie, na de pauze toonde het Georgisch Kamerorkest zijn eigen muzikale gezicht. Uitgevoerd werd dan ook een werk van De Componist van het Jaar 1993, de exact 100 jaar geleden overleden Pjotr Iljitsj Tsjaikovsky. Liane Issakadze, die met energieke gebaren de muzikale lijnen in de lucht tekenende, leidde de zestien strijkers in een gepassioneerde verklanking van de door Tsjaikovsky oorspronkelijk voor strijksextet geschreven muzikale vakantieherinnering 'Souvenir de Florence'. Een uitvoering die voortdurend bleef boeien: twee hartstochtelijke allegro's omsloten een warmbloedig gespeeld adagio en een vurig scherzo.

Het kamerorkest beantwoordde het warme applaus van het maar matig opgekomen publiek met een tweetal toegiften: 'Walzercollage', een muzikaal geestige parodie op het Weense Nieuwjaarsconcert en een Georgische strijkersversie van Scott Joplins 'Ragtime Dance'.

Aardig.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

per maand	ƒ 28,40
per kwartaal	ƒ 85,20

Per acceptgiro:

per maand	ƒ 29,65
per kwartaal	ƒ 86,45
losse nummers	ƒ 1,65
	Bfr. 30

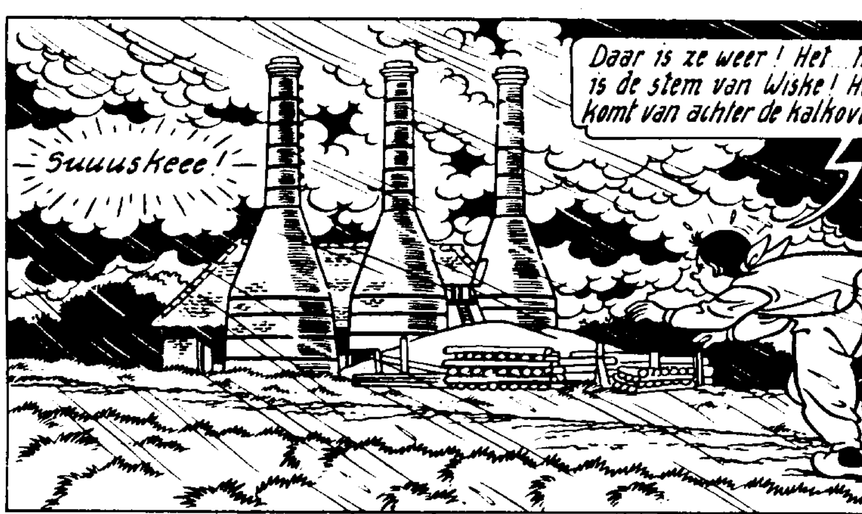
Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de gulden harpoen

recept

Rookvlees met meloen en mango

DOOR HUUB MEIJER

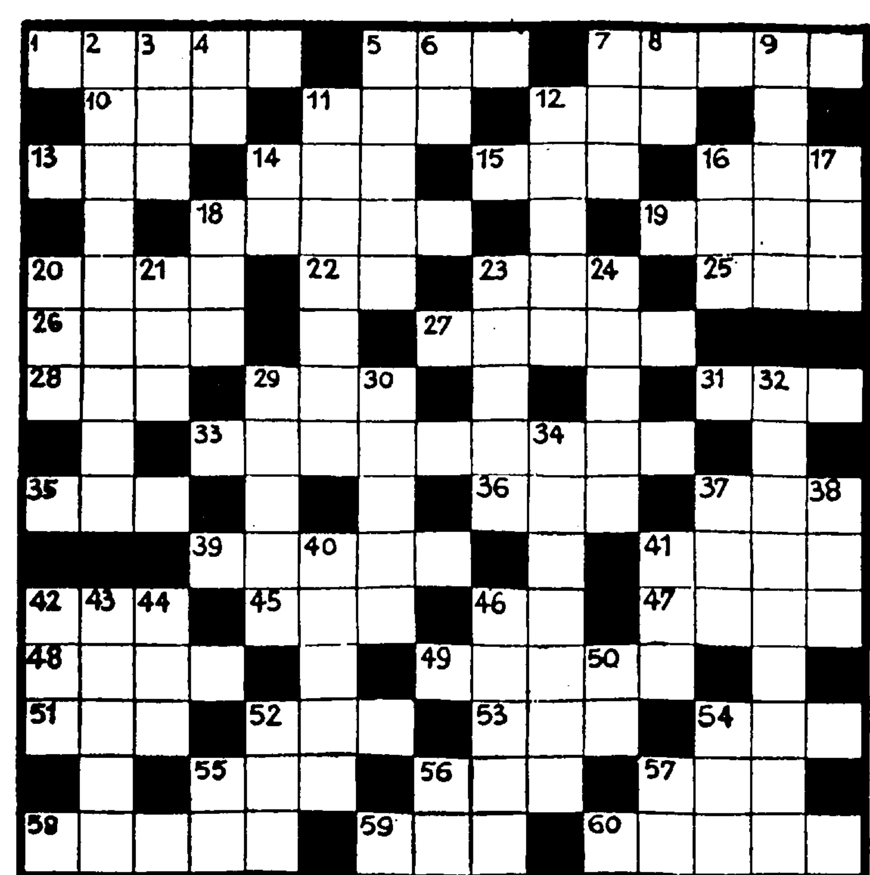
Benodigdheden voor 4 personen: 16 plakjes runderrookvlees, 1 mango, 2 el yogonaise, 1 thl kerriepoeder, zout, ½ meloen, 4 toefjes peterselie.

De plakjes rookvlees oprollen. Mango schillen en 12 mooie schijven van de pit snijden. Rest van het mangovruchtvlees pureren of in stukjes snijden en door een zeef wrijven. In een kommetje 2 el yogonaise en kerriepoeder tot een sausje roeren. Op smaak brengen met zout.

Meloen in acht mooie schijven snijden en schillen. Op vier bordjes achtereenvolgens tot een waaier rangschikken: schijf mango, rolletje rookvlees, schijf meloen, rolletje rookvlees en schijf mango. Sausje over de punt van de waaier scheppen en garneren met een toefje peterselie.

TIP: Ook lekker met paarderookvlees.

puzzel van de dag

Horizontaal: 1. grappenmaker; 5. weefsel (text.); 7. voor (Lat.); 10. bejaard; 11. boekweitdop; 12. veerkracht; 13. stoot; 14. streling; 15. stier; 16. hoofddeksel; 18. hertensoort; 19. groente; 20. oneerbiedige scherts; 22. evenzo (afk. Lat.); 23. obligatie (afk.); 25. gravure; 26. winkelschuld; 27. glazuur; 28. Europeaan; 29. alcoh. drank; 31. Turkse titel; 33. opgemaakt procesverbaal; 35. nauw; 36. een zekere; 37. Indische vogel; 39. renbaan, parcours; 41. tehuis, rustplaats; 42. bijl; 45. vordering; 46. bijb. pl.; 47. medicijn (Indn.); 48. taal in Letland; 49. slinger, rij; 51. bijb. vr.; 52. loflied; 53. afbeelding (afk.); 54. uitholling in e. wand; 55. paard; 56. houvast; 57. uitgeput; 58. deel v.e. kledingstuk; 59. viskaar; 60. kledingstuk (vr.).

Verticaal: 2. pl. waar de honden het w. moeten grijpen; 3. buiten het sp. (sportt.); 4. waarnemend (afk.); 5. vo. lijst; 6. reeks; 7. kleine ruimte; 8. god. dienst (afk.); 9. dichter; 11. smalle d. 12. dans; 14. reeds; 16. voor (Lat.); 1. ineengedraaide vlecht; 18. wandversiering; 20. sportart.; 21. afstammelingen; 2. weefsel (text.); 24. slingerplant; 29. p. lingfuik v. wilgetenen; 30. marterachtig dier; 32. soldaat; 34. landweg; 37. lan. slee; 38. oktober (afk.); 40. van dat tijdstip af; 41. raamscherm; 42. Eng. bier; 4. schildvleugelig insekt; 44. bevel; 46. lic. gewapend ruiter; 50. getij; 52. deel v. gezicht; 54. tussenwerpsel; 55. zonneg. 56. Volksuniversiteit (afk.); 57. Middeleeuwen (afk.).

Blussen met superventilator

MAARSSEN – De brandweer van Maarssen zet sinds enkele weken een zeer krachtige ventilator in bij het blussen van grote branden. Volgens commandant J. Ruibing wordt met dit nieuwe hulpmiddel veel effectiever en veiliger geblust en wordt de brand- en blusschade vaak fors beperkt.

Maarssen heeft het idee overgenomen van de brandweer in Aken. Volgens Ruibing heeft Maarssen de Nederlandse primeur. Veel korpsen hebben al belangstelling getoond.

De ventilator blaast met een enorme druk lucht in het brandende pand. De verstikkende rook wordt snel verdund en in een paar minuten tijd verdreven. Daardoor hebben de brandweerlieden veel eerder zicht op de vuurhaarden en zijn zij zeker van een schone terugroute. De ventilator staat op een paar meter van het brandende gebouw en verspert de weg niet.

Doordat het blussen sneller gaat, wordt niet alleen de schade door het branden zelf, maar ook de waterschade en de vervuiling door bluswater gereduceerd.

De brandweer van Maarssen heeft de ventilator de afgelopen weken twee keer ingezet en is nu al enthousiast. Een brandende woning werd in een mum van tijd 'schoongeblazen'. „De ventilator verplaatst per minuut 350 kubieke meter lucht. Een gemiddelde woning heeft een luchtinhoud van 500 kubieke meter. Dus tel uit je winst," aldus Ruibing. „Door dit apparaat zullen we in de toekomst veel minder mensen met ademhalingsmoeilijkheden hebben."

Militairen niet terug naar kazerne in Sarajevo

Weigeraars dienstbevel voor rechter gebracht

ARNHEM – Twee beroepssoldaten die in augustus 1992 in de Bosnische hoofdstad Sarajevo een dienstbevel weigerden uit te voeren moesten zich gisteren verantwoorden voor de Militaire Kamer van de rechtbank in Arnhem.

De twee beroepsmilitairen, een sergeant-majoor en een sergeant, die deel uitmaakten van de VN-vredesmacht Unprofor hadden als commandant en plaatsvervangend commandant van een elf man tellend Nederlands verbindingsdetachement de taak de verbindingen voor een in Sarajevo gelegerd Oekraïens infanteriebataljon te verzorgen.

Op 20 augustus werd de kazerne van de Oekraïeners, de Maarschalk Tito-kazerne waar ook de Nederlanders verbleven, door 34 mortiergranaten getroffen. De bovenste van de drie verdiepingen van het gebouw werd daarbij vrijwel geheel weggeslagen en er brak brand uit.

Opnieuw

Na de beschieting werd besloten het Nederlandse verbindingsdetachement tijdelijk uit de kazerne terug te trekken. Enkele dagen later kregen de twee het bevel zich met het detachement weer bij het Oekraïense bataljon te voegen. De beide beroepsmilitairen weigerden dit. Na hun weigering werden zij overgebracht naar het Unprofor-hoofdkwartier. Toen zij daar andermaal weigerden, werden de twee geschorst.

Onduidelijk bleef gisteren of de negen dienstplichtigen in het verbindingsdetachement het met de twee beroepsmilitairen eens waren. De twee hebben zich er steeds op beroepen dat zij de risico's van terugkeer naar de Tito-kazerne voor de negen dienstplichtigen onaanvaardbaar vonden en dat zij daarom weigerden het dienstbevel uit te voeren.

Uiteindelijk zijn de dienstplichtigen onder andere leiding alle negen teruggekeerd naar de Tito-kazerne. De zaak wordt vandaag voortgezet.

punt uit

● Beëdigd

President Daniel arap Moi is gisteren officieel tot winnaar verklaard van de eerste Keniaanse meerpartijenverkiezingen in 26 jaar. Direct na de bekendmaking van de nationale kiescommissie werd hij tijdens een korte plechtigheid officieel ingezworen voor een ambtstermijn van vijf jaar. Moi kreeg vorige week 36 procent van de stemmen. De drie oppositiepartijen zeggen echter dat er op grote schaal verkiezingsfraude is gepleegd.

● Chaos

Bij de Rotterdamse vreemdelingendienst is gistermorgen een enorme chaos ontstaan als gevolg van een nieuwe regeling voor de aanvraag van een verblijfsvergunning. Ongeveer 700 mensen verdrongen zich voor en stormden het hoofdbureau aan het Haagse Veer binnen omdat zij vanaf 1 januari alleen 's-maandagsmorgenuur langs kunnen komen om een afspraak voor later in de week te maken.

● Ontdekking

Een 70-jarige inwoner van Ridderkerk is afgelopen weekeinde in zijn woonplaats dood in zijn auto onder het ijs gevonden. De man is in de oudejaarsnacht met zijn auto van de weg geraakt. Kinderen ontdekten de auto in het ijs. De man was bij de politie als vermist opgegeven. Het slachtoffer is vermoedelijk door de gladheid of mist van de weg geraakt.

● Northwest

Bij de Amerikaanse luchtvaartmaatschappij Northwest Airlines, waarvan de KLM voor twintig procent eigenaar is, verdwijnen per 18 januari 1.043 werknemers. De maatschappij maakte gisteren bekend dat de economische omstandigheden en de concurrentie in de luchtvaart harde maatregelen noodzakelijk maken teneinde de kosten te verlagen en de doelmatigheid te verbeteren. De meeste ontslagen vallen onder het cabinepersoneel.

● Weduwe

In Albanië begint donderdag het proces tegen Nexhmije Hoxha, de 71-jarige weduwe van Enver Hoxha, die het communistische Albanië van 1946 tot 1985 leidde. Nexhmije Hoxha staat terecht op beschuldiging van het verduisteren van overheidsgelden en diefstal van een deel van de goudreserve van het land. Tevens is de weduwe beschuldigd van medeplichtigheid aan moord en volkerenmoord.

● Condoom

Er zal in Nederland waarschijnlijk een groep tevreden gebruikers van het vrouwencondoom ontstaan. Dat concludeert de Rutgers Stichting gisteren na een onderzoek onder driehonderd vrouwen en hun partners. Eenderde overweegt het vrouwencondoom te gaan gebruiken. Vrijwel alle ondervraagde vrouwen hadden een vaste partner en gebruikten de pil. Driekwart van de vrouwen vindt het vrouwencondoom (tamelijk) eenvoudig in te brengen, zeker na een keer of drie. Een kwart van de vrouwen en bijna dertig procent van de mannen vindt het vrouwencondoom prettiger in gebruik dan het mannencondoom.

Vredesoverleg in Ethiopië kent uiterst moeizame start

VS blijven voorlopig in Somalië

Van onze redactie buitenland

MOGADISJOE – De Amerikaanse bevelhebbers van de interventiemacht in Somalië hebben nog geen datum afgesproken voor de overdracht van het opperbevel aan de Verenigde Naties. Dat heeft de Amerikaanse kolonel Hagee maandag gezegd, in reactie op eerdere berichten waarin een Franse officier aankondigde dat het commando van de operatie 'Herstel Hoop' op zijn laatst op 20 januari overgedragen zou worden. Die dag verlaat de Amerikaanse president George Bush het Witte Huis.

„De datum is niet 20 januari, wij hebben nog geen datum voor de overdracht," verklaarde Hagee. De Amerikaanse minister van Defensie, Cheney, verklaarde in Washington dat verreweg de meeste Amerikaanse militairen na januari in Somalië blijven.

„Het is nog steeds een enge, gevaarlijke buurt," aldus de minister.

Het plan van de VS is om de operatie over te dragen aan een vredesmacht van de VN als de veiligheid in het land voldoende gewaarborgd is. Deze vredesmacht, die door de militairen al UNISOM II wordt genoemd, zal zich met name op het herstel van de vrede richten. Voor die nieuwe missie, die langer zal duren maar minder gevaarlijk is, zijn 12.000 tot 15.000 manschappen nodig, in tegenstelling tot de 30.000 tot 40.000 troepen die voor Herstel Hoop nodig geacht werden.

Bij de nieuwe operatie zullen vooral militairen uit moslim- en Afrikaanse landen zijn betrokken.

Overleg

In de Ethiopische hoofdstad Addis Abeba kwamen gisteren, onder voorzitterschap van VN-secretaris-generaal Boutros Ghali, veertien Somalische groeperingen voor informeel vredesoverleg bijeen. De vergadering, die onmiddellijk verzandde in procedurele kwesties, werd ontsierd door het hardhandig ingrijpen van de Etiopische politie tegen honderden betogende studenten.

De studenten, die tegen de onafhankelijkheid van Eritrea zijn, ageerden tegen het beleid van de VN in de naar autonomie strevende provincie en het bezoek dat Boutros Ghali morgen aan Eritrea brengt. De ordetroepen openden het vuur op de menigte. Ooggetuigen spreken van zeven doden.

In de vergaderzaal riep Boutros Ghali de Somalische krijgsheren op een eind te maken aan de honger en de strijd in hun land. „Versplintering en gevechten hebben een dialoog in Somalië vrijwel onmogelijk gemaakt. Het is cruciaal dat deze gelegenheid aangegrepen wordt om ideeën uit te wisselen en wederzijds begrip te bevorderen," betoogde Boutros Ghali.

Voor de bijeenkomst is geen agenda vastgesteld en de VN zal ook niet met voorstellen voor een vredesregeling komen. Een oplossing voor het conflict is alleen mogelijk als zij van de Somaliërs zelf afkomstig is, verklaarde de VN-secretaris-generaal.

● *Amerikaanse mariniers hebben een wegversperring in Mogadisjoe opgeworpen, waar burgers worden ontwapend. Gisteren werd bekend dat de VS-soldaten nog wel enige tijd in Somalië zullen moeten blijven.* Foto: REUTER

Motordeel van El Al-Boeing in ijs ontdekt

NAARDEN – Inwoners van Naarden hebben een zwaar brokstuk van de verongelukte El Al-Boeing uit het ijs in het Naarderbos gehaald. Het toestel stortte 4 oktober boven de Bijlmermeer neer.

Het gaat waarschijnlijk om een deel van de hydraulische aandrijving van de motor. Een schaatser ontdekte het brokstuk op de bodem van het meertje.

Oproep van Hamas naast zich neergelegd

PLO blijft meedoen aan vredesoverleg

AMMAN – De Islamitische verzetsbeweging Hamas is er niet in geslaagd de PLO te overtuigen Palestijnse afgevaardigden terug te trekken uit de vredesonderhandelingen over het Midden-Oosten. De twee organisaties waren in Khartoem bijeen, waarbij onder meer het lot van de 415 door Israël gedeporteerde Palestijnen en de vijf jaar durende Palestijnse opstand in de bezette gebieden aan de orde kwamen.

Nadat Israël de 415 Palestijnen op 17 december de grens had overgezet, trachtten Hamas en andere radicale islamitische groeperingen de PLO over te halen zich uit het vredesproces terug te trekken. Israël beschuldigt de verbannen Palestijnen ervan Hamas te steunen. Deze beweging is, in tegenstelling tot de PLO, tegen vredesonderhandelingen met Israël.

De PLO, die officieel geen directe rol speelt bij de besprekingen maar de Palestijnse afgevaardigden adviseert, ziet Hamas als een gevaarlijke rivaal die profiteert van de groeiende onvrede onder de Palestijnse bevolking over het uitblijven van resultaten in het vredesoverleg.

Veel Palestijnse leiders menen dat de publieke opinie in de bezette gebieden zich meer en meer tot Hamas aangetrokken voelt als gevolg van de deportaties en het starre Israëlische beleid. Volgens hen hebben de recente gebeurtenissen Hamas doen beseffen dat de beweging de steun die zij via de structuren van de PLO kan krijgen, nodig heeft. Daarom adviseren zij de twee organisaties althans voorlopig de strijdbijl te begraven.

Gevlucht

Radio Israël meldde dat twee leden van Hamas een agent van de Israëlische binnenlandse veiligheidsdienst Shin Bet hebben vermoord. De identiteit van de daders is bekend bij de politie, aldus de radio. Zij zijn gevlucht met het wapen van de Israëlische agent en een map met geheime documenten.

De Verenigde Naties zullen deze week opnieuw pogen te bemiddelen om een oplossing te vinden voor de 415 verbannen Palestijnen die onder erbarmelijke omstandigheden in het niemandsland in het zuiden van Libanon verblijven. Israël weigert de gestrande Palestijnen terug te nemen, terwijl ook Libanon hen niet wil toelaten.

Protest tegen inzetten radar bij grenscontrole

Duitse SPD dreigt met blokkade asielakkoord

BERLIJN – De Duitse oppositiepartij SPD dreigt het eind vorig jaar moeizaam bereikte akkoord met de regering over indamming van de stroom asielzoekers te torpederen. Plaatsvervangend SPD-fractieleider Hertha Däubler-Gmelin verklaarde gisteren dat haar partij tegen het compromis stemt als minister van binnenlandse zaken Seiters bij zijn plan blijft infrarood- en radarapparatuur in te zetten bij de grenscontrole.

Op die manier worden vluchtelingen als vijanden gekwalificeerd, zei Däubler-Gmelin. Ze voegde daaraan toe dat Seiters plannen ook schadelijk zijn, omdat de suggestie gewekt wordt dat het vluchtelingenprobleem opgelost kan worden indien men voldoende jacht op hen maakt.

Seiters plannen om de opsporingsapparatuur vooral aan de Duits-Poolse grens in te zetten, vloeien voort uit een geweldig personeelsgebrek bij de douane. Er zijn meer dan vijfduizend vacatures. De meeste illegale vluchtelingen komen over de rivieren Oder en Neisse, die de grens tussen Polen en Duitsland vormen. Vorig jaar werden meer dan 50.000 illegale grensgangers opgepakt, naar schatting bereikten er 150.000 ongezien Duits grondgebied.

Met het inzetten van moderne apparatuur hoopt de minister vluchtelingen zo snel te kunnen signaleren dat mobiele eenheden hen tijdig kunnen onderscheppen. Ook denkt hij op deze manier effectiever te kunnen optreden tegen bendes die de asielzoekers over de grens smokkelen. Plannen van Seiters om eenheden van de strijdkrachten bij de grenscontrole in te schakelen werden al eerder door zijn collega van defensie Rühe van de hand gewezen.

Brief van wijkagent in krantje valt slecht

Twents dorp nog geschokt door nieuwjaarsbrand

Van onze correspondent

BECKUM – De inwoners van het Twentse dorp Beckum zijn nog altijd geschokt door het drama dat zich nieuwjaarsochtend aan de Beckummerschoolweg heeft afgespeeld. De dienstwoning van wijkagent Perik ging grotendeels in vlammen op. De Hengelose politie heeft het sterke vermoeden dat er opzet in het spel is.

De meeste Beckummers hebben geen goed woord over voor de manier waarop politie en pers de zaak naar buiten hebben gebracht. „Er wordt al met een beschuldigend vingertje naar een groep jongeren gewezen, terwijl nog niet eens vaststaat of de brand is aangestoken. De oudejaarsavond is hier in alle rust verlopen. De sfeer was prima. Waarom kan het geen vuurwerk zijn geweest, of iemand uit Haaksbergen of Hengelo?" vertelt een inwoner die net als alle andere woordvoerders anoniem wil blijven.

Wraakactie

Zolang er geen dader gevonden is, weigeren de meeste Beckummers te geloven dat het om een 'wraakactie' gaat, zoals door de politie wordt gesuggereerd: „Zo gaan we hier niet met elkaar om." Niemand ontkent echter dat het al geruime tijd niet botert tussen Perik en de Beckummers. De wijkagent legt volgens velen op alle slakken zout en doet voorkomen of Beckum met de dag crimineler wordt.

Perik schreef begin december een opvallende ingezonden brief in het plaatselijke krantje Beckum Beter Bekeken (BBB). Het stuk is volgens velen de druppel geweest die de emmer deed overlopen. „Naar aanleiding van een aantal voorvallen in Beckum en voorvallen waarbij Beckummers waren betrokken, voel ik mij genoodzaakt deze brief te schrijven om een zo groot mogelijk aantal mensen te bereiken," schrijft de wijkagent.

Perik wijst vervolgens op een aantal vechtpartijen en strooptochten in de regio, waarbij Beckummers waren betrokken. „Vaak waren ze de aanstichters van de moeilijkheden. Meestal onder invloed van alcohol. Tevens zijn er in twee weken tijd twee personen aangehouden die dronken achter het stuur zaten. Beckum wordt hierdoor in de krant afgeschilderd als een dorp waar drankzucht en geweld aan de orde van de dag zijn. Ik denk dat de meeste mensen dit niet kunnen waarderen. Het gevolg is dat er de komende tijd in en om Beckum strenger zal worden gecontroleerd op het alcoholgebruik."

Met name deze laatste toevoeging is verschillende groeperingen in het verkeerde keelgat geschoten. De bezwerende toon van Periks brief stond hen niet aan. Aan het einde van de brief stelt Perik voor een gesprek te voeren met de personen die zich hebben misdragen. „Verder zal ik hen wijzen op de maatregelen die zullen volgen bij herhaling."

„Het zal allemaal wel goed bedoeld zijn, maar het komt een beetje dreigend over," vindt een Beckummer. Het zijn overigens niet alleen de jongeren die moeite hebben met het doortastende optreden van de wijkagent. Hondebezitters worden naar hun zeggen vermanend toegesproken als ze hun huisdier niet aanlijnen en fietsers die in tegenovergestelde richting over het fietspad rijden om daarna veilig de gevaarlijke Hengelosestraat te kunnen oversteken, ondergaan hetzelfde lot.

„Maar dat zijn nog geen redenen om iemands huis in brand te steken. Dit is te gek," vat iemand het algemene gevoel samen.

De politie heeft de dader nog niet gevonden. Onderzoek heeft uitgewezen dat de brand door een flinke vuurstoot moet zijn ontstaan. Een vergeldingsactie van stropers is inmiddels aan het rijtje mogelijke oorzaken toegevoegd.

Stijging van lokale belastingen gaat door

Hogere milieuheffingen kosten toch koopkracht

Het klinkt prachtig. Vrijwel iedereen zal er in 1993 niet op achteruit hoeven te gaan: de koopkracht blijft op peil. Zo stond het in de Miljoenennota, en zo staat het in alle sindsdien verschenen economische voorspellingen. Voorwaar een goed vooruitzicht in deze periode, waarin de economische vooruitzichten vrijwel overal verslechteren.

Het ziet er zelfs zo mooi uit dat de werkgeversorganisatie VNO bij monde van voorzitter Rinnooy Kan al heeft vastgesteld dat het best wat minder kan. In het belang van de Nederlandse concurrentiepositie, en daarmee vanwege ons aller werkgelegenheid. Maar is dat wel zo? Blijkt hieruit niet opnieuw dat Den Haag en de sociale partners slechts met één oog kijken? Bij het bepalen van de ontwikkeling van de koopkracht wordt immers geen rekening gehouden met de gemeentelijke belastingen. En die gaan dit jaar weer fors omhoog, met liefst 11,8 procent gemiddeld!

DOOR LOUIS BURGERS

DEN HAAG – Het gemiddelde Nederlandse huisgezin doet er goed aan nu al te beginnen met het aanhalen van de broekriem. Alle beloften ten spijt zal er ook dit jaar geen sprake zijn van behoud van koopkracht. Voor de meeste huishoudens betekent dit dat zij dit jaar minder zullen kunnen kopen dan vorig jaar, en zeker minder dan afgelopen herfst was voorspeld.

Toch heeft niemand gelogen. Want de cijfers uit de Miljoenennota en de latere bijstellingen kloppen nog steeds. De beperkte loonsverhogingen en de lage inflatie compenseren elkaar, en de verlagingen van belastingen en premies zorgen voor een lichte toename van het besteedbaar inkomen.

Desondanks vertellen deze feiten niet het hele verhaal. Een jaar geleden toonde de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) dat overtuigend aan. Zij liet een (overigens fictieve) wethouder van financiën verzuchten dat 'dit toch niet meer uit te leggen valt'. Zes gulden boven de minima er volgens minister Kok per maand op vooruit gaan, maar alleen al de verhoging van de riool- en reinigingsrechten bedroeg een veelvoud van dat bedrag.

De vooruitzichten zijn dit jaar nog veel somberder. Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft berekend dat de gemeentelijke heffingen in 1993 met gemiddeld – er zijn als uitschieters naar boven en naar beneden – 11,8 procent zullen stijgen. Riool- en reinigingsrechten gaan zelfs met bijna 25 procent omhoog, en zijn desondanks nog niet volledig kostendekkend.

Het CBS-overzicht toont verder aan dat de gemeentelijke belastingen en heffingen in de periode 1980-1993 gemiddeld jaarlijks met 5 en 9,6 procent stegen. De inflatie bedroeg in die periode niet meer dan 2,7 procent per jaar.

Gevecht

Toch zijn de sociale partners inmiddels aan hun jaarlijks gevecht om de koopkrachtcenten begonnen. Vandaag al pleitten VNO-voorzitter Rinnooy Kan en minister Andriessen (Economische Zaken), met een verwijzing naar de 'Haagse' cijfers, voor een beperking van de loonsverhogingen tot onder het inflatiecijfer van 2,5 procent voor 1993; en FNV-voorzitter Stekelenburg – even vanzelfsprekend – voor een betere loonsverhoging, onder meer vanwege de nog onopgeloste problemen met het milieu.

In veel gemeenten vormen riool- en reinigingsrechten het grootste knelpunt. Vanaf 1994 moet – zo heeft Den Haag beslist – het huishoudafval gescheiden worden opgehaald. Dat betekent voor veel gemeenten een grote investering in twee soorten containers, aanpassing van de vuilniswagens en een rekening voor het composteren van groente-, fruit- en tuinafval. De rekening daarvoor komt vanzelf bij de burger terecht.

Elders wordt gepoogd de afvalberg te beperken door het gebruik van bepaalde (dure) zakken verplicht te stellen. Hoe minder afval een huishouden produceert, hoe minder zakken nodig zijn, en dat moet leiden tot een besparing. Ook dit systeem brengt echter extra kosten met zich mee. In ieder geval moet ook het niet-composteerbare huisvuil verwerkt (verbrand) worden. Die grap zal de komende jaren ook alleen maar duurder worden.

Met de rioleringen is het niet anders gesteld. Die moeten immers ook om de zoveel jaar gerepareerd en vervangen worden. Dat kost (veel) geld. Daarnaast moet het rioolwater gezuiverd worden, en ook dat proces is kostbaar.

Verschillen

Toch bestaan er nog grote verschillen. Sommige gemeenten blijken de burger heel wat hoger aan te slaan dan andere. In het algemeen geldt dat de grote duur zijn, en de kleinere goedkoop. Uit een onderzoek van de Consumentenbond van medio vorig jaar blijkt dat gemeenten als Putten, Katwijk en Hoogeveen relatief goedkoop zijn. Zaanstad en Leeuwarden behoren tot de duurste steden van het land.

Voor een deel komt dat doordat de grote gemeenten meer faciliteiten bieden dan de kleinere. Ook hebben Zaanstad en Leeuwarden te maken met specifieke problemen (slechte ondergrond = dure riolering, of anderszins extreem hoge kosten), terwijl bij voorbeeld Putten nog kan profiteren van een goedkope vuilstort in Ermelo.

Maar ook in de goedkope gemeenten groeien de lasten de burgers boven het hoofd. Want juist de kleinere gemeenten krijgen te maken met lagere uitkeringen uit het Gemeentefonds. Daar zullen de lokale belastingen dus omhoog gaan om het gat te dichten.

Voor het Rijk snijdt het mes aan twee kanten. Decentralisatie betekent – de VNG klaagt daar regelmatig over – dat taken worden afgestoten, zonder dat daar een vergoeding tegenover staat: de rijksoverheid geeft dus minder uit. Het betekent ook dat het Haagse circuit goede sier kan maken: behoud van koopkracht klinkt immers prachtig.

Dat het niets met de werkelijkheid van doen heeft, zal pas blijken wanneer straks de nota van het gemeentehuis op de deurmat valt.

Nederlanders klagen over te hoge werkdruk

UTRECHT – Ruim drie kwart (78 procent) van de Nederlanders vindt dat de werkdruk en het werktempo omlaag moeten waardoor meer mensen aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Voorts vindt 46 procent dat 60 jaar, momenteel de meest gangbare grens, een mooie leeftijd is om de vut in te gaan. Van de ondervraagden vindt 37 procent dat de vutleeftijd nog verder omlaag moet. Slechts 8 procent vindt dat mensen langer moeten blijven werken.

Dat blijkt uit een enquête die voorzitter Van der Weg van de Industriebond FNV gisteren presenteerde. Blijkens de enquête vindt de helft van de Nederlanders dat vakmensen in de industrie goed worden beloond. 30 procent meent dat die beloning te laag is.

Van der Weg vindt dat de enquêteresultaten aardig sporen met de inzet die de industriebond kiest bij de komende cao-onderhandelingen. Daarin staat naast een goede beloning ook gezond werk centraal. Met name aan een lagere werkdruk tilt de bond zwaar.

Machtsoverdracht

● *Onder grote belangstelling van de media heeft minister Hans Van den Broek van Buitenlandse Zaken gisteren zijn portefeuille overgedragen aan zijn opvolger prof. Pieter Kooymans. Van den Broek zit vanaf vandaag in de Europese Commissie. In Brussel is hij verantwoordelijk voor de buitenlandse betrekkingen en het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Ook leidt hij de onderhandelingen over de uitbreiding van de EG. De nieuwe CDA-bewindsman op Buitenlandse Zaken was tot gisteren hoogleraar in het volkenrecht aan de universiteit van Leiden.* Foto: ANP

Sihanouk werkt niet meer samen met VN-troepen

PEKING – Prins Norodom Sihanouk heeft gisteren in Peking gezegd dat hij niet meer zal samenwerken met de VN-vredesmacht in Cambodja (Untac) en met de regering in Phnom Penh van premier Hun Sen. Hij wil daarmee protesteren tegen het voortgaande geweld in zijn land en met name tegen de aanvallen op de met hem verbonden politieke partij.

In een brief aan Yasushi Akashi, de leider van de VN-vredesmacht in Cambodja, schrijft het staatshoofd: „Gezien de grote ernst van de aanhoudende en schaamteloze misdaden begaan tegen de Funcinpec (de partij van zijn zoon, prins Ranariddh, red.), en met alle goede wil en respect voor het vredesakkoord van Parijs, zie ik mij genoodzaakt de samenwerking met Untac en de regering van Cambodja te staken."

Een Untac-woordvoerder in Parijs zei niet op de hoogte te zijn van de brief van Sihanouk, maar hij wees erop dat Akashi van plan is 'binnenkort' Sihanouk een bezoek te brengen in de Chinese hoofdstad.

Het Cambodjaanse staatshoofd dreigde vorige maand niet meer met de regering te zullen samenwerken als er geen einde werd gemaakt aan de politieke geweldsdaden tegen leden en bezittingen van partijen die zich verzetten tegen het regime in Phnom Penh.

Volgens een Funcinpec-woordvoerder speelde het jongste incident tegen de partij zich zondag af in Siophon. Vier mannen op motorfietsen deden met vuurwapens en granaten een aanval op partijleden in deze stad in het noordwesten van Cambodja. Een persoon werd gedood. De partij heeft in het verleden de regering er meermalen van beschuldigd achter de aanvallen te zitten. Ranariddh beklaagde zich er over dat Untac niets doet om deze 'daden van politiek terrorisme' te voorkomen.

Klopjacht op immigranten die oversteek naar Europa wagen

Marokko sluit illegale Afrikanen op in arena

DOOR RUUD DE WIT

BARCELONA – De Marokkaanse autoriteiten zijn een klopjacht begonnen op illegale immigranten die afkomstig zijn uit zwart-Afrika. Honderden van deze Afrikanen houden zich al maanden op in het noorden van Marokko in de hoop een oversteek te maken naar Spanje. Daar en in de rest van de EG proberen ze dan een betere economische toekomst te vinden.

Volgens inwoners van de Marokkaanse havenstad Tanger worden de opgepakte Afrikanen onder zeer armoedige omstandigheden vastgehouden. Hiervoor wordt onder meer de tot 'Palais de Expositions' omgedoopte 'Plaza de toros' van Tanger gebruikt. Zwaarbewapende militairen hebben deze voormalige arena afgesloten van de rest van de stad en niemand wordt tot de gevangenen toegelaten. Ook mensenrechtenorganisaties en journalisten kunnen zich niet op de hoogte stellen van het lot van de gearresteerde Afrikanen.

De ambassade van Marokko in Madrid ontkent dat er Afrikanen in de arena van Tanger vastzitten in afwachting van hun deportatie. Maar mensenrechtenorganisaties in Spanje hebben de hulp van de ombudsman ingeroepen om te bewerkstelligen dat de onmenselijke jacht op illegale Afrikanen door de Marokkaanse autoriteiten wordt stopgezet.

De klopjacht van de Marokkaanse politie en het leger op illegale immigranten uit Afrika – voornamelijk uit Ghana, Senegal, Mali, Nigeria en Angola – is al enige tijd aan de gang. Op 7 oktober van het vorig jaar kondigde de Marokkaanse koning Hassan II aan, dat hij het leger en politie opdracht had gegeven om hard op te treden tegen de georganiseerde smokkel van hasj en mensen naar de andere kant van de Straat van Gibraltar.

Door het inzetten van circa 2.500 soldaten en politieagenten, die met schepen en helikopters langs de kust patrouilleren, is sindsdien nagenoeg een einde gekomen aan de activiteiten van Marokkaanse vissers, die tegen betaling van rond de duizend gulden landgenoten en zwarte Afrikanen op de stranden van Zuid-Spanje afzetten.

Hassan kwam tot die maatregel na zware druk van Spanje en de overige EG-landen om op te treden tegen de oversteek van illegale immigranten via de Straat van Gibraltar. Naar schatting 800 personen zijn de afgelopen vijf jaar bij deze gevaarlijke overtocht om het leven gekomen. Duizenden werden in Spanje aangehouden en gedeporteerd, maar er moeten ook vele duizenden in zijn geslaagd om een nieuwe, maar illegale toekomst in Europa te beginnen.

Door de verscherpte controle aan beide kanten van de Straat van Gibraltar zijn er echter vele honderden zwarte Afrikanen gestrand in de Marokkaanse steden als Tanger en Tetuan. Vaak zonder papieren en inkomsten wachten ze tot zich een goed moment voordoet om de illegale oversteek naar Europa te maken. Blijkbaar is de huidige arrestatiegolf, die wordt uitgevoerd onder het mom van een anti-drugs-operatie, bedoeld om af te rekenen met de massale aanwezigheid van illegale zwarte Afrikanen in het straatbeeld van de Marokkaanse steden.

Mensenrechtenorganisaties in Spanje eisen van de regering-Gonzalez dat de illegale Afrikanen, die in Tanger en Tetuan worden vastgehouden, alsnog toestemming om naar Spanje te komen. Het zou hier gaan om ruim 1.500 mannen. „Want," zo zeggen deze organisaties, „de omstandigheden waaronder zij in Marokko en Tetuan worden vastgehouden, zijn nog erger dan die waarin gewone gevangenen verkeren."

Geschonden aangezicht kabinet vereist voortvarend handelen

Wat nu Helmut Kohl?

DOOR HANS HOOGENDIJK

BERLIJN – Het nieuwe jaar is voor de Duitse kanselier Kohl begonnen zoals het oude eindigde: met het vertrek van een minister. In december nam CDU-minister voor posterijen Christian Schwarz-Schilling ontslag. Naar eigen zeggen omdat het kabinet faalde in de Balkanoorlog en omdat het regeringsbeleid steeds meer geremd werd door alle mogelijke partij-intriges. Zondag struikelde de liberale minister van Economische Zaken Jürgen Möllemann over een vermenging van particuliere en staatsbelangen. Duitsland vraagt zich af wat Kohl nu het beste kan doen.

Eigenlijk wilde de kanselier deze maand met een grootscheepse kabinetshervorming zijn aangeslagen regering fit maken voor de tweede helft van de zittingsperiode. Maar het kabinet is intussen, hoofdzakelijk zonder direct ingrijpen van de regeringsleider, al grotendeels hervormd. In maart 1992 viel minister van Defensie Gerhard Stoltenberg (CDU) over een schandaal in zijn departement; een maand later vertrok net zo onopgemerkt als ze was gekomen minister van Gezondheid Gerda Hasselfeld (CSU). Midden mei hield de liberale minister van Buitenlandse Zaken Hans-Dietrich Genscher het voor gezien, en nu volgden binnen een maand Möllemann en Schwarz-Schilling.

Bij het opvullen van de eerste drie vacatures heeft Kohl, gezien de coalitie-afspraken, maar één keer zelf kunnen handelen: bij de benoeming van Volker Rühe tot opvolger van Stoltenberg. De zelf benoemde kroonprins maakte een bliksemstart, maar is na een paar missers en een afstraffing op het CDU-partijcongres weer op een normale en daarom voor Kohl ongevaarlijke breedte gekomen.

Bij de opvolging van Genscher kon Kohl alleen maar het advies van de liberalen volgen. Met Klaus Kinkel kwam een man op dit ministerie die weliswaar de wereld niet heeft bewogen, maar ook geen kapitale blunders heeft begaan. Het ministerie van Gezondheid is een CSU-post en dus kon Kohl ook hier alleen maar toekijken hoe Horst Seehofer zijn opwachting kwam maken.

Van de twee nieuwe vacatures kan Kohl formeel alleen die van zijn partijgenoot Schwarz-Schilling zelf invullen. De FDP houdt vast aan Economische Zaken. Verder zitten de CDU-ministers Töpfer (Milieu) en Riesenhuber (Technologie) op de wip, terwijl ook de CSU-minister van Landbouw Ignaz Kiechle het na ruim tien jaar wel voor gezien houdt.

Maar dat wordt op die manier natuurlijk geen kabinetshervorming waar de kiezers van ondersteboven zullen zijn. De druk op Kohl om de zaken nu eindelijk eens goed aan te pakken en desnoods het coalitie-akkoord open te breken, groeit dan ook met de dag.

Loopjongens

Zelfs in liberale kringen is een discussie over de zetelverdeling niet meer taboe. En dus circuleren in Bonn de wildste scenario's. De Beierse CSU-voorzitter en minister van Financiën Theo Waigel zou plaats moeten maken voor directeur Cartellieri van de Deutsche Bank. De CDU-politica Birgit Breuel, nu nog directeur-generaal van de Treuhand die de vroegere Oostduitse staatsbedrijven moet saneren en privatiseren, hoort op Economische Zaken. Bij het bezetten van nieuwe posten moet over de partijgrenzen heen worden gekeken. Deskundigen heeft het land nodig. Het zijn maar een paar suggesties, maar ze geven wel aan dat de onvrede over het personeelsbeleid van Kohl groot is.

Steeds vaker valt het verwijt te horen dat het selectieproces in handen is van partij-oligarchieën en dat dus zelden een werkelijk gekwalificeerde politicus op een ministerie komt. President Richard von Weizsäcker, een partijgenoot van Kohl, zei onlangs dat in Duitsland de beroepspolitici vaklieden noch dilettanten zijn, maar generalisten met de speciale gave politieke tegenstanders te bestrijden. Möllemann is voor velen het prototype van dit slag politici. Hij hoort tot de categorie die, in de woorden van Von Weizsäcker, niet in staat is op gelijk niveau met bij voorbeeld deskundigen van de centrale Bundesbank te discussiëren.

Een feit is dat het Britse systeem, waarbij bewindslieden potentiële generalisten moeten zijn die elk ministerie dienen te kunnen runnen, intussen ook in Duitsland is ingeburgerd. Helmut Kohl heeft nu de kans om daarmee te breken. Dat het hem niet is ontgaan dat er structureel iets fout zit en dat enkele van zijn ministers op zijn zachtst gezegd niet geheel opgewassen zijn tegen de taken waarvoor ze staan, blijkt wel uit het feit dat hij steeds meer essentiële gebieden tot 'zaak voor de chef' heeft verklaard.

Dat kan, omdat in Duitsland de regeringsleider de zogenaamde richtlijnen van de politiek bepaalt en niet zoals in ons land de eerste onder zijn gelijken is. Maar Kohl realiseert zich ook dat hij in 1994 de verkiezingen nooit wint als hij zijn ministers min of meer degradeert tot duur betaalde loopjongens. Nu wreekt zich dat hij in het verleden alle kandidaten met talenten, die hij als bedreigend ervoer, monddood heeft gemaakt.

● *Bondskanselier Kohl gaat zware tijden tegemoet. Alleen met doortastend optreden kan hij het aanzien van zijn kabinet weer wat oppoetsen.* Foto: REUTER

Aandelenmarkt in 1992 teleurstellend

AMSTERDAM – Voor de beleggers op de aandelenmarkt was 1992 een teleurstellend jaar, vooral gezien de gunstige verwachtingen die er aan het begin van dat jaar leefden. Dat heeft de voorzitter van de Amsterdamse effectenbeurs, drs. B.F. Baron van Ittersum, gisteren in zijn nieuwjaarstoespraak gezegd.

In de eerste vijf maanden van dit jaar liepen de koersen nog op. Op 26 mei werd een historisch hoogtepunt van de CBS-koersindex van 215,5 punten geboekt. Teleurstelling over het uitblijvende Amerikaanse economische herstel en bezorgdheid over de Duitse economische vooruitzichten leidden samen met de rente- en valuta-aanpassingen tot een sterke daling van de aandelenkoersen.

Op 25 augustus bereikte de koersindex een dieptepunt van 189,7 punten. Door het herstel dat daarop volgde sloot de koersindex het jaar 3,4 procent hoger af dan in 1991.

De obligatiemarkt deed het vorig jaar daarentegen volgens Van Ittersum uitstekend. De omzet aan obligaties nam vorig jaar toe met 55 procent tot f 328 miljard. De aandelenmarkt stond met een omzet van f 158 miljard flink op achterstand.

'Nog verheugender' op de obligatiemarkt was volgens Van Ittersum de sterke groei van de emissie-activiteiten in de private sector in de laatste maanden van 1992. Het emissievolume kwam uit op f 63 miljard tegen f 17 miljard op de aandelenmarkt. Dat hield verband met de rentedaling en de onzekere vooruitzichten voor het bedrijfsleven. De koersen van de tienjarige staatsleningen stegen zo'n vier procent, waardoor het beleggen in staatsobligaties zeer aantrekkelijk bleek.

In 1993 zal de aandacht van het beursbestuur volgens Van Ittersum vooral uitgaan naar de vraag welke antwoorden moeten worden gegeven op de conclusies uit het McKinsey-rapport. Daaruit kwam naar voren dat de positie van de Amsterdamse beurs door de buitenlandse concurrentie wordt bedreigd. McKinsey concludeert dat voor het behoud van de thuismarktfunctie van Amsterdam – een aandelenmarkt en een stabiele kern van aandeelhouders in eigen land voor het Nederlandse bedrijfsleven – radicale maatregelen nodig zijn. Zoals Van Ittersum al een maand geleden te kennen gaf, is hij vóór toetreding van buitenlandse effectenhuizen op de Nederlandse markt ter versterking van de thuismarkt. „Liever een thuiswedstrijd volgens de eigen regels dan een uitwedstrijd in Londen."

FNV Dienstenbond wil atv bij tuinbouwveiling

UTRECHT – De werknemers van tuinbouwveilingen willen graag een werkweek van 36 uur. Nu is dat nog 38 uur. Waar mogelijk kiezen zij voor een vierdaagse werkweek van negen uur per dag. Maar de werknemers stellen wel voorwaarden bij een eventuele invoering van arbeidstijdverkorting (atv). De zaterdag moet geen gewone werkdag worden. Bovendien mag de werkdruk niet hoger worden en moet het inkomen gelijk blijven.

Dat blijkt uit een onderzoek dat de Wetenschapswinkel Sociale Wetenschappen Utrecht in opdracht van de FNV Dienstenbond heeft uitgevoerd. Zo'n 250 van de 3.000 werknemers hebben een uitgebreide enquête ingevuld. Het onderzoek staat centraal op een themadag die de FNV-bond morgen in Utrecht houdt.

De FNV Dienstenbond wil de uitkomsten van het onderzoek verwerkt zien in de nieuwe cao. Op afdelingen waar dat kan, wil de bond een werkweek van vier keer negen uur invoeren. De zaterdag is daarbij niet ingeroosterd. Op andere afdelingen, zoals in de aanvoerhallen en de afdeling waar het verpakkingsmateriaal wordt bewerkt, stelt de bond een andere vorm van atv voor. Daar kan 's zomers een vierdaagse werkweek gelden en 's winters een vijfdaagse werkweek met halve roostervrije dagen, aldus de dienstenbond.

Volgens de bond wordt het werk in de tuinbouwveilingen gekenmerkt door grote flexibiliteit. 's Zomers is er meer werk dan in de winter. De aanvoer van groenten is niet op elke dag van de week gelijk. Het gevolg van de schommelende bedrijvigheid is dat mensen op meer afdelingen inzetbaar moeten zijn. De veilingen werken met veel tijdelijke krachten en parttimers.

Ziekteverzuim daalt in metaalnijverheid

AMSTERDAM – Het ziekteverzuim in de metaalnijverheid, waarin 300.000 mensen werken, is aan het dalen. De cao-afspraak dat werknemers een vakantiedag gaan inleveren als zij voor de tweede keer binnen een jaar ziek thuis blijven, zal naar verwachting een dode letter worden, verwacht cao-onderhandelaar Ties Hagen van de Industriebond FNV.

Bij het cao-overleg begin vorig jaar spraken werkgevers en werknemers af dat het ziekteverzuim in de metaalnijverheid eind 1993 in elk geval gedaald moet zijn tot 7 procent. Eind 1991 lag het nog op 8,13 procent, in het eerste kwartaal van 1992 op 7,87 procent.

De werkgevers hadden in de cao die vorig jaar werd overeengekomen en dit jaar nog doorloopt, veel verdergaande afspraken willen maken. Op zijn minst hadden zij het ziekteverzuim eind 1993 teruggedrongen willen zien tot 6,13 procent. Het is vooralsnog onzeker of ook dat cijfer wordt gehaald. Hagen heeft goede verwachtingen voor 1993 ondanks weer een, zij het lichte, stijging van het ziekteverzuim in het derde kwartaal van 1992. In het tweede kwartaal had de daling zich nog voortgezet tot 7,40 procent, daarna kroop het percentage in de maanden juli, augustus en september op tot 7,56.

Dat de lijn zeker verder naar beneden gaat, schrijft Hagen toe aan de extra maatregelen die ook in het cao-akkoord zijn overeengekomen en die pas later hun effect zouden sorteren. Daar hoort een beter controlesysteem bij waardoor mensen die zich ziek hebben gemeld, meteen al de eerste dag worden gecontroleerd.

De metaalnijverheid (onder meer garages, elektrotechnische installateurs, fitters, loodgieters, metaalverwerkende industrie, centrale-verwarmingsbedrijven, goud- en zilversmeden, fietshersteller) krijgt voor bedrijven met meer dan 50 werknemers ook een systeem van bedrijfsgebonden verzuimbegeleiding. Daardoor heeft een bedrijf voortaan bij de bedrijfsvereniging (GAK/GMD) steeds met slechts één en dezelfde arts te maken.

Alleen politieke oplossing kan staaloorlog voorkomen

Hoogovens bang voor verlies markt in VS

Van onze redactie economie

IJMUIDEN – Hoogovens sluit niet uit dat dit jaar de voor het staalbedrijf zo belangrijke Amerikaanse markt voor een groot deel wegvalt. Het IJmuidense bedrijf vreest de dupe te worden van invoerbeperkingen als reactie op dumpingklachten tegen Westeuropese bedrijven, waaronder Hoogovens. Alleen een politieke oplossing kan een staalhandelsoorlog voorkomen.

Dat stelde de nieuwe bestuursvoorzitter M. van Veen gisteren in de nieuwjaarsboodschap. De Amerikaanse markt was in 1991 goed voor een omzet van 526 miljoen gulden, oftewel twaalf procent van de omzet van het staalbedrijf. Een uitspraak over de dumpingklachten wordt eind deze maand gedaan.

Van Veen merkte op dat het staal- en aluminiumconcern een bijzonder zwaar jaar achter de rug heeft, terwijl het nieuwe jaar onder zeer moeilijke omstandigheden begint. In oktober werd al gemeld dat de economische situatie in enkele maanden tijd fors was verslechterd en dat over 1992 een verlies wordt verwacht van een half miljard gulden. Gisteren moest Van Veen toevoegen dat sinds oktober de marktomstandigheden verder zijn verslechterd. De komende maanden wordt geen verbetering voorzien. Positief zijn wel de grote staalaankopen van China, waardoor Hoogovens ruim 250.000 ton staalprodukten aan de Chinezen kan verkopen. Recentelijk is het staalbedrijf er ook in geslaagd 400.000 ton halffabrikaten te verkopen.

Een economisch herstel verwacht Van Veen in 1993 niet en mocht dat toch komen, dan duurt het enkele maanden voordat de vraag naar staal en aluminium zal stijgen. Een prijsherstel voor beide produkten is wel hard nodig. Zeker omdat de concurrentiepositie van Hoogovens is verslechterd als gevolg van de valutacrisis. De Hoogovens Groep zit met vestigingen in vooral Nederland, Duitsland en België, landen met 'dure munten'. Om de toekomst van het concern te waarborgen, is het noodzakelijk dat dit jaar 300 miljoen wordt bezuinigd bij het staalbedrijf. Maar ook in de rest van het concern moeten volgens de voorzitter de investeringen worden teruggebracht.

Omzet Sperwer flink gegroeid

DE BILT – De groothandelsomzet van de Sperwer Groep (levensmiddelenhandel) bedroeg vorig jaar f 872,8 miljoen. Ten opzichte van de f 773,8 miljoen van 1991 betekent dat een toeneming van 12,8 procent. Als belangrijkste oorzaken van de stijging noemt Sperwer de autonome groei van de winkels van de aangesloten zelfstandige ondernemers, het succes van de formule Plusmarkt en de toetreding van nieuwe ondernemers tot de groep.

Plusmarkt boekte vorig jaar opnieuw een omzetgroei die ver boven het landelijke gemiddelde lag. Ook de vernieuwing van de formule van de Garantmarkten gaat effecten sorteren in de totale omzet, aldus de Sperwer Groep.

Ook voor 1993 voorziet de directie van Sperwer een omzetontwikkeling die sterk boven het landelijk gemiddelde zal liggen. Die is het gevolg van het succes van Plusmarkt en van de vernieuwing van 25 Garantmarkten. Deze factoren, plus een verdere uitbreiding van het aantal detailhandelsvestigingen, zal dit jaar leiden tot een omzet die ruim boven de f 900 miljoen ligt.

Nieuwe grens

● *Terwijl in de Europese Gemeenschap per 1 januari van dit jaar de grenzen juist zijn verdwenen, hebben de Tsjechen en Slowaken een nieuwe scheidslijn getrokken. Waren ze vroeger landgenoten, sinds de opsplitsing van Tsjechoslowakije – eveneens per 1 januari – zijn ze inwoners van verschillende staten. De praktische gevolgen van de scheiding zijn legio. Zo worden langs de grens tussen het nieuwe Tsjechië en Slowakije deze week tal van douaneposten ingericht.* Foto: EPA

beurs

Donkere wolken

AMSTERDAM – Nieuwe donkere wolken boven Hoogovens zorgden gisteren op de Amsterdamse effectenbeurs weer voor koersdruk bij het metaalfonds. De nieuwe bestuursvoorzitter ir. M. van Veen sprak gisteren in een nieuwjaarstoespraak de vrees uit dat de Amerikaanse staalmarkt zal wegvallen en ijlings namen beleggers afscheid van hun stukken. Het fonds verliet de beurs f 1,10 lager op f 21,90.

Relatief gezien moest Fokker echter nog meer inleveren. Een koersdaling van 90 cent op f 14,60 betekende een bijna 6 procent lager koersniveau voor de vliegtuigbouwer.

De Amsterdamse beurs ging verder zonder veel vuurwerk het nieuwe jaar in. In de eerste uren van de handel was er gisteren sprake van een lager koersniveau, maar vooral na het middaguur ging het voorzichtig omhoog. Eenzelfde ontwikkeling was te zien in Londen, maar op het Damrak was de ommekeer minder spectaculair. De stemmingsindex sloot 0,1 punt beter op 95,5 en ook de EOE-index was met 286,51 fractioneel beter. De koersindex kon een vol punt omhoog naar 199. De totale omzet kwam op ruim f 2,9 miljard, waarvan f 616 miljoen voor rekening van de aandelen kwam.

Akzo moest gisteren 90 cent inleveren op f 139,20. Koninklijke Olie zorgde, mede dank zij een betere dollar, voor een steuntje in de rug voor het Damrak met een vooruitgang van 70 cent op f 148,50. KLM won 80 cent op f 24,90 en verzekeraar Aegon f 1,30 op f 76,50. Van Ommeren werd 90 cent lager geprijsd op f 33,80. Daf zakte 45 cent naar f 6,15.

Dollaropties waren gisteren in trek op de optiebeurs. Maar ook de opties op de eigen EOE-index waren gewild. De indexopties waren goed voor 6.000 contracten van de in totaal verhandelde 37.000 stuks.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	50,80	51,40
ABN Amro A.in F.	79,00	79,10
ABN Amro Obl.Gr.f.	191,50	191,60
Aegon	75,20e	76,50
Ahold	87,80	89,90
Akzo	140,10	139,20
Alrenta	205,00	205,50
Amev cert.	60,00	60,30
Bols cert.	41,30	41,30
Bührm.Tet. c.	28,40	27,90
CSM cert.	101,20	101,60
DAF	8,80	8,45
Dordtsche Petr.	135,60	136,80
DSM	75,40	75,30
Elsevier	120,60	120,80
Fokker cert.	15,50	14,60
Gist-Broc. cert.	33,50	33,30
Heineken	172,00	171,60
Hoogovens nrc	23,00	21,90
Hunter Douglas	42,70	43,50
Int.Muller	51,00	51,50
Int.Ned.Gr. c.	54,60	55,80
KLM	24,10	24,90
Kon. KNP	28,60	28,00
Kon. Olie	147,80	148,50
Nedlloyd	31,70	32,00
Océ-v.d.Gr.	41,00	40,60
Pakhoed cert.	35,80	35,80
Philips	19,60	20,20
Polygram	44,90	44,50
Robeco	98,50	99,30
Rodamco	47,30	46,90
Rolinco	97,50	98,50
Rorento	80,00	80,30
Stork	26,60	27,30
Unilever cert.	190,10	190,40
Van Ommeren nrc	34,70	33,80
Ver.Bezit VNU	87,70	88,00
Wessanen cert.	99,10	98,60
Wolters-Kluwer	81,50	81,40

Avondkoersen Amsterdam

Akzo 139,40 (139,20)
Heineken 172,00 (171,60)
Kon.Olie 148,50-148,80 (148,50)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	40,30	40,30
ABN AmroHld.prf.	6,23	6,30
ACF-Holding c.	34,50	33,10
Ahrend Groep c.	92,50	92,50
Asd Options Tr.	8,50	8,60
Asd. Rubber	2,30	–
Ant. Verff.	400,00	–
Atag Hold. cert	104,50	104,50
Athlon Groep	37,90	37,90
Athlon Groep nrc	39,20	39,20
Aut.Ind.R'dam	56,00	56,00
BAM Groep	75,00	75,00
Batenburg	148,00	148,00
Beers	108,50	108,50
Begemann Groep	84,00	81,50
Belindo	304,50	307,00
Blydenst.-Will.	28,50	28,50
Boer Boekh. Kon.	23,00	21,50
Boer De Winkelb.	61,30	61,40
Borsumy Wehry	52,00	53,00
Boskalis Westm.	25,80	25,90
Boskalis pref.	25,80	26,00
Braat Beheer	30,00	31,00
Breevast	14,60	14,70
Burgman-Heybroek	1200,00	1000,00
Calvé-Delft pref	800,00	800,00
Calvé-Delft cert	1185,00	1200,00
Cindu Intern.	120,50	120,50
Claimindo	299,50	301,00
Content Beheer	21,80	21,80
Credit LBN	23,00	23,00
Crown v.G. cert.	115,00	115,00
CSM	100,20	100,40
DAF cert.	6,60	6,15
Delft Instrum.	14,40	14,80
Dorp-Groep	37,10	36,80
Draka Holding	23,50	23,20
Econosto	20,30e	20,40
EMBA	115,00	115,00
Eriks Holding	66,50	69,00
Flexovit Int.	50,50	50,00
Frans Maas cert.	53,20	53,60
Fugro McClelland	25,90	25,80
Gamma Holding	84,00	80,00b
Gamma pref.	5,55	5,55
Garzarelli $	11,00	11,00
Getronics	30,40	29,90
Geveke	16,80	16,80
Giessen-de N.	116,00	117,00
Goudsmit	30,50	30,00
Grolsch	187,00	186,50
GTI-Holding	189,00	188,00a
Hagemeyer	121,00	121,00
HAL Trust B	13,00	13,00
HAL Trust Unit	12,80	12,90
HBG	182,50	182,50
Heineken Hold.	149,00	148,30
Hes Beheer c	13,00	13,50
Hoek's Mach.	54,00	54,00b
Holl.Sea S.	0,38	0,33
Holl. Ind. Mij	34,50	34,50
Hoop Eff.bank	7,30	7,90
Hunter D.pref.	2,20	–
IHC Caland	86,50	87,60
Kas-Associatie	28,40	28,40
Kempen & Co	7,20	7,70
Klene Holding	91,00	93,00
Kondor Wessels	29,80	29,80
KBB	60,00	59,00
Kon. Sphinx	43,00	42,70
Koppelpoort	337,50	332,00a
Krasnapolsky	193,00	193,50
Landré & Gl.	47,30	46,30
Macintosh	29,00	29,50
Maxwell Petr.	116,80	120,00
Moeara Enim	1202,00	1199,00
M.Enim OB-cert.	15700,00	15750,00
Moolen Holding	24,60	24,60
Mulder Boskoop	40,10	40,10
Multihouse	2,60b	2,70
Naeff	470,00	–
NAGRON	58,00	58,80
NIB	720,00	722,00
NBM-Amstelland	7,40	7,40
NEDAP	29,90	29,90
NKF Holding	108,10	108,10
Ned.Part.Mij	54,50	54,50
Ned.Springst.	7150,00	7150,00
Norit	15,90	15,80
Nutricia GB	108,50	108,50
Nutricia VB	115,00	115,00
Nijv.-Ten Cate	69,00	69,30
Omnium Europe	8,50b	–
OPG cert.	30,50	30,30
Orco Bank cert.	74,00	75,00
OTRA	232,00	232,00
Palthe	27,20	27,20
philips div'93	19,40	20,00
Pirelli Tyre	13,00	13,10
Polynorm	137,80	138,00
Porcel. Fles	137,00	137,00
Randstad	46,00	46,00
Reesink	73,50	73,50
Samas Groep	26,60	26,60
Sarakreek	13,80	13,80
Schuitema	1675,00	1675,00
Schuttersveld	32,00	32,00
Smit Intern.	20,00	20,30
St.Bankiers c.	13,30	13,70
Stad Rotterdam c	39,80	40,20
Telegraaf De	92,00	92,50
Textielgr.Twente	86,00	86,00
Tulip Computers	11,00	10,30
Tw.Kabel Holding	115,00	117,00b
Ubbink	65,00	65,50
Union	48,00	47,80
Un.Dutch Group	0,45	0,45
Vereenigde Glas	516,00	516,00
Verto cert.	13,80	14,50
Volker Stevin	45,80	45,80
Volmac	13,00	13,70
Vredestein	14,00	14,20
VRG-Groep	22,40	22,00
Wegener	66,00	66,00
West Invest F.	6,00	7,50
West Inv.F. wb	100,00	90,00a
Wolters Kluwer	325,00	324,00
Wyers	19,90	19,90

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	82,70	82,60
ABN Amro Albefo	51,20	51,20
ABN Amro Amer.F.	72,00	72,40
ABN Amro Eur. F.	67,90	68,70
ABN Amro Far EF.	50,20	50,80
ABN Amro Liq.Gf.	170,10	170,20
ABN Amro Neth.F.	83,90	84,10
ABN Amro rent.div	151,40	151,60
Aegon Aandelenf.	35,20	35,20
Aegon Spaarplus	5,05	5,05
Aldollar BF $	28,70	28,60
Alg.Fondsenbez.	232,00	232,00
Alliance Fund	10,30	10,30
Amro North Am.F.	69,00	69,50
Amvabel	89,30	90,50
Asian Tigers F.	69,20	69,90
Asian Select. F.	64,90	64,80
Austro Hung. F.	3,85	3,90
Beleg.f. Ned.	63,70	64,70
Bemco RentSel.	59,40	59,40
Bever Belegg.	2,80	2,80
CLN Obl. Div. F.	112,60	112,70
CLN Obl.Waardef.	121,00	121,00
Delta Lloyd Inv.	25,60	25,70
DP America Gr.F.	37,00	37,10
EGF Investm.	108,00	108,80
EMF Rentefonds	78,20	78,20
Eng-Holl.Bel.T1	10,00	10,00
Envir.Growth F.	43,50	44,00
Esmeralda part.	33,80	34,00
Eur.Ass. Trust	5,30	5,30
EMS Growth Fund	99,20	98,70
EMS Income Fund	96,00	95,70
EMS Offsh. Fund	96,60	96,30
EOE Index Fnd	306,00	308,00
Euro Growth Fund	41,30	41,30
Euro Spain Fund	6,30	6,30
Far East Sel.F.	52,80	53,00
Gim Global	52,40	52,40
Groeigarant	1,31	1,31
Holland Fund	67,70	66,90
Holl. Eur. Fund	47,90	47,90
Holl. Obl.Fonds	127,10	127,30
Holl. Pac. Fund	92,50	92,00
Holl. Sel.Fonds	83,90	83,90
ING Bnk Dutch Fnd	44,80	44,80
ING Bnk Geldm.Fnd	57,02	57,04
ING Bnk Glob.Fund	46,60	46,20
ING Bnk Oblig.Fnd	36,10	36,10
ING Bnk Spaard.F.	102,68	102,80
ING Bnk Rentegr.F	125,20	125,20
ING Bnk Vastg.Fnd	31,80	31,80
Innovest	43,00	43,30
Interbonds	540,00	537,00
Intereffekt 500	24,20	24,30
Intereffekt wt	37,80	37,60
Investa part.	63,20	63,00
IS Himal.Fund $	6,50	6,50
Jade Fonds	148,30	149,80
Japan Fund	15,50	15,50
Jap.Ind.Alpha F.	6100,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	5100,00	–
Korea Pac.Tr. $	7,50	7,50
Liquirent	51,05	51,10
Mal.Capital F.$	11,00	10,90
Mees Obl.Div.F.	121,60	121,80
Mexico Income F.	22,00	18,00
MK Int.Ventures	10,00	9,70
Mondibel	74,30	74,30
Nat.Res.Fund	60,80	62,00
Nedufo A	112,00a	111,50
Nedufo B	122,00	122,00
Nevas	43,50	43,50
Nevas 17 cumpref.	43,40	43,70
New Asia Fund	5,60	5,60
Nomura Warr. F.	0,25	0,22
Obam, Belegg.	260,60	262,00
OAMF Rentefonds	14,15	14,15
Orange Fund	19,00	19,10
Pac.Dimensions	86,70	86,70
Pac.Prop.Sec.F.	27,80	27,80
Pierson Rente	120,50	120,60
Postb.Aand.f.	50,70	50,70
Postb.Belegg.f.	58,60	58,60
Postb.Verm.gr.f.	57,90	57,90
Rentalent Bel.	162,00	162,10
Rentotaal NV	37,50	37,50
RG America F.	114,50	116,00
RG Divirent F.	50,90	50,90
RG Europe F.	96,50	96,80
RG Florente	121,30	121,40
RG Pacific F.	92,50	93,80
RG SP Groen	57,60	57,60
RG SP Blauw	55,20	55,30
RG SP Geel	51,10	51,10
Rodin Prop.$	90,00	88,00
Rolinco cum.p	82,00	82,00
Schrod.Int.Pr.F	25,70	25,70
Sci/Tech $	12,00	12,30
Suez Liq.Grf.	189,00	189,00
Technology Fund	17,00	17,00
Tokyo Pac.Hold.	170,00	167,00
Trans Eur.Fund	76,80	76,10
Transpac.F.	250,00	250,00
Uni-Invest	17,60	19,50
Unico Inv.Fund	74,50	74,60
Unifonds DM	27,10	27,10
Vaste Waard.Ned	49,00	48,50a
Vast Ned	96,70	96,70
VIB NV	54,90	54,50
VSB Mix Fund	51,80	51,90
VSB Obl.Gr.f.	106,00	106,20
VSB Rente Fonds	111,80	112,30
WBO Intern.	68,00	68,00
Wereldhave NV	78,50	79,00
Yen Value Fund	75,00	75,00
ZOM Florida F.$	21,00	25,00b

Parallelmarkt

Alanheri	26,50	26,50
ABF	111,80	111,80
Austria Global	1031,00	1031,00
Berghuizer Papier	29,00	28,50
Biogrond Belegg.	10,90	10,90
Comm.Obl.F.1	95,50	–
Comm.Obl.F.2	95,30	–
Comm.Obl.F.3	95,60	–
De Drie Electr.	10,10	10,30
Delta Ll.Dollarf.	66,80	66,60
Delta Lloyd ECU	56,80	56,90
Delta Lloyd Mix	61,50	61,50
Delta Lloyd Rent	61,60	61,60
Dico Intern.	56,80	56,40
DOCdata	3,20	3,20
Dutch Take Ov.T.	38,80	38,80
Ehco-KLM kleding	37,50	37,50
E&L Belegg.1	69,50	69,40
E&L Belegg.2	76,20	76,30
E&L Belegg.3	110,60	110,60
E&L Belegg.4	79,20	79,20
E&L Kap.Rente F.	112,30	112,40
German City Est.	24,50	24,50
Gouda Vuurvast	44,50	44,50
Helvoet Holding	36,10	36,10
Inter/View Eur.	4,00	3,80
Kühne+Heitz	27,50	27,50
Management Share	2,50	3,00
Neways	4,90	4,70
Ohra Aand.F.	52,80	52,60
Ohra Liq.GrF.	50,70	50,80
Ohra Obl.Df.	52,10	52,20
Ohra Obl.Grf	51,90	52,00
Ohra Totaal F.	52,20	52,20
Pan Pac. Winkel	10,30	10,30
Simac Techniek	10,20	10,20
Suez Gr.Fund	52,40	52,60
Vilenzo Int.	15,30	14,80
Welna	34,60	37,00
Wereldhave	4,00	–
Wolff	47,00	44,00a

Parallel top-15

Besouw, van	25,00	25,00
Free Record Shop	14,80	13,60
Geld. Papier c.	60,30	60,80
Groenendijk	25,50	25,70
Grontmij	47,00	45,30
Holland Colours	51,00	51,00
LCI Comput.Gr.	2,80	2,60
Melle, van nrc	54,80	54,80
Nedcon Groep	49,00	48,90
Nedschroef	51,50	51,30
Ordina Beheer	12,50	12,20
P & C Groep	77,20	77,20
Pie Medical	4,40	4,40
Sligro Beheer	52,50	52,30
Weweler	18,40	18,50

Wall Street

	31/12	04/01
allied signal	60½	60¼
amer.brands	40½	39⅝
amer.tel.tel	52	50¾
amoco corp	49⅞	49⅝
asarco inc.	25	26
bethl. steel	15¾	15¼
boeing co	39½	39⅝
can.pacific	12¾	12¾
chevron	69½	69¾
chiquita	17⅛	17⅜
chrysler	32⅝	32⅝
citicorp	21⅝	21¼
cons.edison	32⅝	32½
digit.equipm.	33¾	33⅜
dupont nemours	47⅛	48⅛
eastman kodak	40⅜	41⅛
exxon corp	61	61½
ford motor	43½	44
gen. electric	86⅝	85½
gen. motors	32⅜	32¾
goodyear	68⅜	68⅛
hewlett-pack.	69⅞	68
int. bus.mach.	50⅜	50⅛
int. tel.tel.	72	71½
klm airlines	13⅞	13¾
mcdonnell	48¼	49⅛
merck co.	43½	43⅞
mobil oil	62⅝	63¼
penn central	24⅞	24⅝
philips	10⅞	11⅛
primerica	48⅜	48⅝
royal dutch	81⅝	80¾
sears roebuck	45¾	45⅛
sfe-south.pac.	12¾	13

Advieskoersen

amerik.dollar	1,770	1,890
austr.dollar	1,19	1,31
belg.frank (100)	5,30	5,60
canad.dollar	1,380	1,500
deense kroon (100)	27,60	30,10
duitse mark (100)	109,80	113,80
engelse pond	2,62	2,87
finse mark (100)	32,90	35,40
franse frank (100)	31,25	34,00
griekse dr. (100)	0,74	0,94
ierse pond	2,80	3,05
ital.lire (10.000)	11,25	12,95
jap.yen (10.000)	142,50	148,50
noorse kroon (100)	24,75	27,25
oost.schill. (100)	15,70	16,20
port.escudo (100)	1,14	1,32
spaanse pes. (100)	1,47	1,67
turkse lira (100)	0,0160	0,0250
zweedse kr. (100)	24,10	26,60
zwits.fr. (100)	122,00	126,50

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,83865-1,84115
antill.gulden	1,0130-1,0430
austr.dollar	1,2544-1,2644
belg.frank (100)	5,4650-5,4700
canad.dollar	1,44375-1,44625
deense kroon (100)	28,945-28,995
duitse mark (100)	112,4050-112,4550
engelse pond	2,7565-2,7615
franse frank (100)	32,875-32,925
griekse dr. (100)	0,7940-0,8940
hongk.dollar (100)	23,4750-23,7250
ierse pond	2,9505-2,9605
ital.lire (10.000)	12,140-12,190
jap.yen (10.000)	146,965-147,065
nwzeel.dollar	0,9374-0,9474
noorse kroon (100)	26,290-26,340
oostenr.sch. (100)	15,9800-15,9900
port. escudos (100)	1,2300-1,2700
spaanse pes. (100)	1,5760-1,5860
surin.gulden	1,0105-1,0505
zweedse kr. (100)	25,645-25,695
zwits.frank (100)	124,505-124,555
e.c.u.	2,1905-2,1955

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)

algemeen	198,00	199,00
id excl.kon.olie	189,20	190,20
internationals	200,20	201,10
lokale ondernem.	197,40	198,50
id financieel	159,50	161,90
id niet-financ.	234,80	234,70

CBS-herbeleggingsindex (1983=100

algemeen	294,20	295,70
id excl.kon.olie	263,80	265,10
internationals	310,50	311,90
lokale ondernem.	276,00	277,50
id financieel	250,90	254,70
id niet-financ.	306,80	306,60

CBS-stemmingsindex (1990=100)

algemeen	95,40	95,50
internation	89,80	89,70
lokaal	96,40	96,60
fin.instell	121,20	122,90
niet-financ	92,00	91,90
industrie	93,80	93,40
transp/opsl	71,70	71,90

Goud en zilver

Goud onbewerkt 19,210-19,810, vorige 18,900-19,500, bewerkt 21,410 laten, vorige 21,100 laten.

Zilver onbewerkt 180-250, vorige 175-245, bewerkt 290 laten, vorige 290 laten.

Dow Jones

Industrie 3.309,20 +8,09

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k
abn amro	c	jan	50,00	215	1,30	1,70
abn amro	c	apr	50,00	436	2,50	3,00
abn amro	c	j94	32,50	650	19,20a	19,70
abn amro	c	j95	45,00	797	7,70	7,80
ah	c	apr	95,00	204	1,50a	1,70
daf	p	apr	7,50	420	1,40	1,70
daf	p	apr	10,00	245	2,80a	3,30
d/fl	c	jan	180,00	595	3,40	4,90
d/fl	c	jan	185,00	767	1,10	1,65
d/fl	c	mrt	180,00	591	6,60	8,50
d/fl	c	mrt	185,00	479	4,40	5,50b
d/fl	c	mrt	190,00	231	2,40	3,30
d/fl	c	jun	185,00	261	6,50	8,10
d/fl	p	feb	180,00	304	2,70	1,55
d/fl	p	jun	180,00	259	4,60a	3,70
dsm	p	jan	75,00	200	1,60	1,50
d/fl	c	sep	157,50	500	30,50a	30,00
d/fl	c	sep	165,00	500	21,50a	24,00
d/fl	p	sep	185,00	1000	9,50a	6,50
eoe	c	jan	285,00	452	3,40	3,60
eoe	c	jan	290,00	810	1,50	1,40
eoe	c	feb	290,00	430	4,70	4,90
eoe	p	jan	280,00	590	1,10	0,70
eoe	p	jan	285,00	1164	2,40	1,70
eoe	p	jan	290,00	209	5,50	4,40b
eoe	p	jan	295,00	215	9,80a	8,60
eoe	p	mrt	295,00	201	10,50a	10,00
hoog	c	jan	22,50	215	1,70	0,80
ing	c	jan	52,50	241	2,30	3,40
ing	c	jan	55,00	550	0,60	1,40
ing	c	apr	55,00	568	2,00	2,70
ing	c	j94	47,80	605	7,80	9,00
ing	p	jul	55,00	419	2,70	2,20
ing	p	j94	47,80	349	0,90	0,70
nedl	c	jan	30,00	451	2,80	3,00
nedl	c	jan	32,50	307	1,10	1,10
nll	c	aug	100,00	930	2,85	2,95
nlv	c	mei	105,00	250	3,30	3,30
nlv	p	mei	107,00	250	0,60	0,60
phil	c	jan	20,00	282	0,60	0,70
phil	c	apr	20,00	445	1,70	2,00
phil	c	o94	45,00	705	0,40	0,30
phil	c	o95	20,00	327	5,60	6,00
phil	c	o96	35,00	205	2,10	2,20
phil	p	o95	20,00	368	3,50	3,20
olie	c	jan	150,00	1055	0,80	1,00
top5	p	jan	520,00	445	6,40b	4,20
unil	c	apr	200,00	217	3,10	2,70
unil	p	apr	185,00	213	2,70	2,40
wes	c	jan	100,00	430	1,20	1,10

a = laten g = bieden + ex-div.
b = bieden h = laten + ex-div.
c = ex-claim k = gedaan + h
d = ex-dividend l = gedaan + g
e = gedaan + bieden vk = slotkoers vorige dag
f = gedaan + laten sk = slotkoers gisteren

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor méér resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven

045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) 0930

Mededelingen

NOVEEN St. Clara. Belangrijk. Vraag alleen positieve dingen. Bid 9 dagen het Wees Gegroet bij een brandende kaars, ook als u er geen zin in heeft. Vraag 2 dingen die vast onmogelijk lijken om verhoord te worden en iets wat u ter harte ligt. Laat de negende dag de kaars geheel opbranden en publiceer dit bericht. U krijgt wat u vroeg. J.W.

Personeel aanbod

Hulp in de huishouding biedt zich aan voor meerdere dagen in de week omg. Heerlen en omstreken. Br.o. nr. B-3417, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Personeel vraag

Belgisch Limburgs bedrijf, gevestigd te Hasselt zoekt voor onmiddelijke indiensttreding 3 ervaren PLOEGLEIDERS en 10-15 verkopers(sters) voor de verkoop van schoonmaakprod. bij partikulieren en instellingen door geheel Vlaams-België. Personenwagens van firma aanw. Wij bieden: goede verdiensten, gratis vervoer, opleiding door bedr., geen enkele investering, aangename werksfeer, Belgisch verzekerd. Wij vragen: voor ploegleiders: ervaring in verkoop. Voor verkopers(sters): min. leeftijd 18 jaar, goed zedelijk gedrag, de wil om te werken. (ervaring niet vereist). Job kan ook part-time. Aanmeldingen tel. tijdens kant.uren: 09-32.11223612.

Opl.-CHAUFFEURS gevr. voor meerdaagse ritten. Wonend in de omgev. Venlo. Soll. onder tel. 045-427444.

Gevr. FRITUREHULP m/v voor enkele avonden per week. Tel. 045-417190.

Schoonh.salon zkt. nog een HULPKRACHT, 16-18jr., v. 3-4 dgn. Soll. 045-352044.

Dringend MEISJES gevr. voor escort-service. Goede verdiensten. Op oproepbasis. Werktijd. in overleg. Info. 045-271920.

Wij hebben plaats voor: 1 fulltime MAGAZIJNBEDIENDE-chauffeur met rijbewijs BE en 1 mevr. voor de schoonmaakdienst za/ma plm. 14 uur. Echte bakker Jos Driessen, Ridder Hoenstraat 59, Hoensbroek. Tel. 045-212706.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Voor 1 of meer dagen per week van 17.00 tot 22.00 uur, HULP gevr. met ervaring. Friture Hanny, Nieuwenhagen. 045-324290.

Big Rib Eygelshoven vraagt PERSONEEL m/v, va. 18 jr. Liefst met enige erv. Tel. 045-351300 na 15.30 uur.

MEISJES gevr. voor privé. Vervoer aanwezig. Intern mog. 045-229091.

Hatax vrgt. full-time en part-time-CHAUFFEUR, Keekstr. 46, Heerlen, na 18.00 u.

MEISJES gezocht voor privé. Werktijden in overleg. Tel. 046-758127.

Wil je werken als MANNEQUIN, fotomodel, dressmen, bel 03445-2221. Ook gevr. oudere dames en grote confectiematen. U kunt door ons worden opgeleid.

OG te huur

Te huur nieuw APPARTEMENT in Grevenbicht. Tel. 04498-55217.

Te huur gemeub. APPARTEMENT, 3 kamers. All-in ƒ 1.000,-. Borg 1 mnd. Tel. 045-419692 na 18 uur.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Onroerend Goed

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop - Geen kosten

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Spaarhypotheek 7,9%, 20 jaar vast. Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens. Bel. 045-712255. STIENSTRA Hypotheek Service.

NEERPELT in B. 9 are 81, open verbouwing, mooie bouwperceel, gunst. prijs. 0932-11-348553 na 20 uur.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Tel. 040-520558.

Opnieuw, wegens de enorme verkopen in de afgelopen maanden, dringend woningen te koop gevraagd!! (Alle prijsklassen!). N.M.W. QUADEN & ZN, Makelaardij o.g., Munstergeleen, Lid NVM. Tel. 046-519644.

Kamers

Centrum-HEERLEN, kamer te huur. Tel. 045-729637, na 18.00 uur.

Te HUUR kamer voor ouder persoon te Heerlen, huur. ƒ 400,- incl. energ., borg ƒ 400,-. Tel. 045-720667.

Nieuwe kamers voor nette huursters(ders) in GELEEN. Tel. 046-753555.

Bouwmat./machines

Te k. oude eiken BALK, 0,25x0,25x7,50 mtr. lang. Tel. 045-311506

Reparaties

KOELKASTREPARATIE, geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/ 461658.

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. TEBBEN koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect, vandaag gebracht, morgen al klaar, met prijsopgave en garantie. Tel. 045-231340. E & E Electronica Brunssum.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230, service 24 uur.

TV DEFECT, binnen 4 uur klaar. Tel. 04750-11667. Knip mij uit en bewaar mij!

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. 1-assige WAGEN voor traktor, 2.00x5.00 mtr. Tel. 045-311506

Auto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en

Schadeauto's

Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-272019.

Datsun CHERRY Coupé, bwj. '81, APK juli '93, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-456751.

Te k. Datsun CHERRY 1982, APK 1993, ƒ 950,-. Tel. 045-325671.

Mercedes 190D '88; Mercedes 190E '87; Opel Kadett '87; VW Golf 1300 '88; Lada Samara '87; Opel Kadett '85; Renault 11 TL '86; Renault Express '86; Suzuki Alto '84; Suzuki Alto 4-drs. '89; Suzuki Alto '87; Suzuki Swift '88; Suzuki Carry (wit) '90; Volvo 340 '83; BMW 318i '83; BMW 318i '85; BMW 320i '83; BMW 316 '79; Citroën 19 TRD '89. Autobedrijf REUBSAET, Groenseykerstraat 17, Geleen. Tel. 046-757777. Uw adres voor APK-keuring en alle auto-reparaties.

Te k. Ford ESCORT 1100 GL, 3-drs., nw. model, sp. velgen, bwj.'83, APK 9-10-'93, wit, in nw.st., ƒ 2.950,-. Tel. 045-323178.

Te koop GEVRAAGD personenauto's en alle types bedrijfsauto's. Steeds voorradig plusm. 100 occasions tegen superlage prijzen. Autobedrijf Loek Schaepkens, Klimmen. 04405-2896.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610 ook 's avonds.

Nissan CHERRY, bwj.'84, APK 8-9-'93, in staat van nieuw, ƒ 2.750,-. Tel. 045-323178.

Autocentrum P. VEENSTRA: Ford Fiësta CLi '90 ƒ 14.900,-; Toyota Corolla 1.3 GTS '88 ƒ 12.750,-; Volvo 340 GL 4-drs. '85 ƒ 5.900,-; Nissan Sunny coupé 1.6 SXL '88 ƒ 15.900,-; Fiat Panda 1000 XLi '90 ƒ 10.900,-; Fiat Uno 60 S '87 ƒ 8.750,-; Peugeot 309 XR '86 ƒ 10.500,-; Peugeot 205 XS GTi uitv. '90 ƒ 16.900,-; VW Polo coupé sportvlgn. '88 ƒ 9.750,-; Suzuki Alto GL '89 ƒ 9.600,-; Opel Ascona 1.8 S 4-drs '88 veel acc. ƒ 13.900,-; Honda Civic 1.5i GL '91 ƒ 23.500,-; Renault Expres 1.4 '89 ƒ 10.900,-; Opel Omega 20i stationcar t. '89 ƒ 20.500,-; Opel Kadett 14i Edition '90 ƒ 17.750,-; VW Golf 1.6 Millionaire t. '89 ƒ 16.500,-; Toyota Celica 1.6 ST sportvlgn. '87 ƒ 20.900,-; Suzuki Swift 1.3 GL '89 ƒ 14.900,-; Honda Prelude 1.8 EX '86 ƒ 14.900,-; Honda 1.8 EX Aerodeck t. '87 ƒ 12.900,-; Honda Civic autom. ƒ 1.250,-.Bovaggarantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. Tel. 045-752999.

FIESTA 1.1 L, '85, rood, div. acc., bijz. mooi, ƒ 5.750,-. Tel. 045-424128

ESCORT 1.6 GL, 5-bak, bwj. '85, div. extra's, ƒ 6.750,-. Tel. 045-424128.

Ford ESCORT autom., nw. mod. 1.6 CL, '87, z. mooi, ƒ 7.950,-. 045-454087

Te koop FORD Escort 1.4 CL, 5-drs., bwj. 1987, km. stand 60.000 km., kleur wit. Auto verkeerd in nieuw staat. Vraagprijs ƒ 10.250,-. Tel. 045-720766.

FORD Escort 1300, 5-bak, roodmet., schadevrij, 1e lak, m. '85, ƒ 5.450,-, keuring toegestaan. 045-724417.

FORD Escort 1300 L, stationcar, 3-drs, bwj. '83, trekh. sportv., blauw, i.z.g.st., ƒ 2.950,-. Tel. 046-527379.

Te k. Opel ASCONA 16 S, bwj. '84, 85.000 km., vr.pr. ƒ 5.900,-. 045-318239.

O.K. CARS, Oirsbeek. Mini Metro '86; Ford Escort XRi '83; Escort 1.6 '85; Escort '83; Fiësta '83; Opel Rekord 2.0 LS '84; Kadett 1.6 nov. '85; Ascona '84; Kadett station '82; Mazda 626 GLX 2.0 HB '86; Honda Prelude EX '83; Mitsubishi Galant TD '85; VW Golf diesel bwj. '81. Diverse inruilers t.e.a.b. Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel 04492-5782.

Auto KALDEBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor Uw auto !!! 045-411572.

Te k. NISSAN Patrol jeep, 4x4, verlengde uitv. 3.3, turbo diesel, i.z.g.st., APK, grijs kent., alle access., bwj. '85, ƒ 13.900,-. 045-720676.

Opel KADETT 12 S, bwj.'79, APK '93, ƒ 1.250,-. Zien is kopen! Tel. 045-323178.

Te koop PEUGEOT 505 SX, bwj. '86, APK '93, ƒ 5.000,-, i.z.g.st. Tel. 04405-1654.

Te k. RENAULT 21 GTS Manager, bwj. okt. '91, 4-drs, Sedan, km.st. 2.500, div. extr., stuurbekr., electr. ramen, centr. vergr., kl. zwartmetal., radio/cassette, ANWB rapport aanwezig, pr. n.o.t.k. Tel. 046-750506.

Te k. SKODA 130 L, bwj. 6-'86, met trekhaak, t.e.a.b., tel. 04492-3375.

Leuk damesautootje Suzuki ALTO FK, bwj.'83, gew. 610 kg, APK 7-8-'93, i.z.g.st., ƒ 2.750,-. Tel. 045-323178.

Te k. SUZUKI Vitara JLX cabrio, nov. '91, bl.metal., gr. kent., lm-velgen, striping, vr. pr. ƒ 27.500,-.- 045-728012.

VW JETTA 1.8 CL, 4-drs., m. '85, z. mooi, ƒ 6.950,-. Tel. 045-454087

VOLVO 440 GL, bwj. 2-'89, 90.000 km, 1e eigenaar, vraagpr. ƒ 15.000,-. Te bez. na afspr. Inl. 045-462468.

INKOOP auto's. Betaal de hoogste prijs. Open tot 21.00 uur. Tel. 045-416239.

Te k. Henra OPRIJ-KAR, bouwjr. '82, pr. f2.750,-. Huisbergerstr. 5, Heerlen. Tel. 045-724000.

Autohandel De ANJELIER: Kadett 12 S bwj. '86; Seat Ibiza '86 ƒ 6.900,-; Alfa 33 '86 ƒ 6.900,-; Golf diesel '88; Escort 1400 CL gas '86 ƒ 7.500,-; Escort '83 ƒ 3.900,-; 'Triumph TR7; Honda Prelude '81 ƒ 2.900,-; Volvo autom. '83 ƒ 2.900,-, Suzuki Alto '83 ƒ 3.800,-. Verder nog 15 andere occassions van ƒ 1.000,- tot ƒ 6.000,-. Anjelierstr. 123a, Heerlerheide. Tel. 045-231448.

AUTO'S, u belt wij kopen!!! Ook zondags met vrijwaringsbewijs. 045-427671.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. weg. bedrijfsauto OPEL Kadett 1.6 GT, kl. rood, incl. spiegels, spoilers, bumpers, i.z.g.st., pr. ƒ 7.000,-. Valkenburgerweg 135 C. Tel. 045-742683.

Te koop GEVRAAGD personenauto's en alle types bedrijfsauto's. Steeds voorradig plusm. 100 occasions tegen superlage prijzen. Autobedrijf Loek Schaepkens, Klimmen. 04405-2896.

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-512924/046-519637

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-228398.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

(Brom)fietsen

Te k. MALAGUTI RST, racemodel, bwj. '90, kl. wit-blauw, weinig km, z.g.a.n., pr.n.o.t.k. Tel. 045-458491, na 17.00 u.

Te k. VESPA Ciao, incl. helm, bwj. '86. Tel. 045-323879 na 16.00 uur.

Computers

Te k. PHILIPS NMS 9100, 2-drives, monitor en printer, t.e.a.b. Tel. 045-221769.

COMMODOR 128/64, monitor en printer met spelletjes diskettes en veel extra's, vr. pr. ƒ 450,-. Tel. 045-456751.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

HONDE-, kippen- en konijnenhokken vanaf ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade. Tel. 045-460252.

Te koop mooie FRIES, 2½ jr. oud, bereden, zeer lief. Inl. na 18.00 uur 04406-12922.

Weg. omst. gratis af te halen BOUVIER, 9 jr. oud, goed waaks. Tel. 045-417142.

Bel de Vakman

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

STOELMATTERIJ vernieuwd rieten- en biezenstoelen m. gar. 045-418820.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Reparatie, renovatie, service en montage aan uw AANBOUWKEUKEN. Gratis info 045-210627.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230, service 24 uur.

Opleidingen

Met ingang van 11 januari 1993 start bij E.C.H. wederom de cursus:

concentratie-negatieve faalangsttraining

Voor inl. hoofdkantoor E.C.H. studievaardigheidstraining, tel. 045-741102, fax 045-711812.

Muziek

balans-opruiming 10-50% korting!

Keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. Altijd aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Case.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227. Maandag t/m zaterdag open. Donderdag koopavond.

Rhythm en Bluesband Nosmo-king zoekt met spoed DRUMMER. 046-377235.

Wonen Totaal

Te k. WATERMATRAS met toebehoren. 045-722873.

Te k. rustiek eiken BANKSTEL, nagenoeg nw. stoffering 3-1-1, samen slechts ƒ 500,-. Tel. 045-423774.

Te k. eiken WANDMEUBEL ƒ 400,-; slaapkamer ƒ 125,-; bankstel ƒ 175,-. Tel. 045-217548.

Te koop WASMACHINE AEG bovenlader, ƒ 400,-, zo goed als nieuw; steelstofzuiger ƒ 35,-. 045-716402.

Te k. eiken EETHOEK, 8-kr. lampenkap, brandblussers, ijzeren ledikant, houten keukentafel, enz. 045-741456.

Diversen

Wegens omstandigheden SCHILDERIJEN te koop aangeboden. Wil event. ruilen v. auto. Te bevr. Europastr. 36 Schinnen.

Te koop AUTOTELEFOON, Pocket-line, 1½ mnd. oud, nw.pr. ƒ 3.450,-, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tevens 2 telefoons-antwoordap. met afstandsbed., 4 mnd. oud per stuk ƒ 175,-. 045-275242.

Voor al uw KLUSSEN groot of klein, zolders, kelders en schuurtjes, schoorstenen vegen, zelfs complete huizen maken wij leeg. Voor iedere klus kunt u ons bellen. 04406-12233 / 04405-1729.

Kachels/Verwarming

Nieuwe en gebruikte GAS-HAARDEN, gevelkachels en bijzetkachels. Eg. Meesters Brusselsestr. 129 b, Maastricht. Tel. 043-210540.

OPRUIMING! Nieuwe en gebruikte gaskachels, houtkachels, inzeth. De Kachelsmid, Klimmen. 04459-1638.

Motoren

Te koop Honda TRIKE 250CC, z.g.a.nw., vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-410327.

TV/Video

Goede kleuren TV's met garantie. Enorme sortering v.a. ƒ 95,-, ook stereo en TXT TV's. Reeds 25 jaar. TV Occasion Centrum GEEL, Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

KLEUREN TV gevr., video, stereo-toren en video camera.Tel. 04406-12875.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te koop gevr. SCHAATSEN maat 37 of hoger, eventueel ruilen tegen kleinere maat. 045-230205 of 223818.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

Proficiat!

Hartelijk gefeliciteerd
pap en mam! Met jullie 30 jarig huwelijk vandaag.

John en Jeannet, René en May, Crit en Wendy.

Hartelijk gefeliciteerd met
jullie 30-jarig huwelijk

José, Bram, Cristiaan, Martijn, Rene, Theo, Margriet, Lisanne.

Hoera Abraham

Corry en Peter

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

SERVICE RUBRIEK

Inlichtingen omtrent de servicerubriek Tel. 045-739381

'Als je ze niet laat zien, bestaan ze niet'

Tien mille voor een pop van Martine Bijl

● *Martine Bijl: „Ik wil er applaus voor hebben. Ik denk dat iedereen dat wil."*
Foto: GPD

DOOR MARTIN HERMENS

AMSTERDAM – De Amsterdamse galerie Rijkers Art Diffusion beleeft topdagen. Zo'n honderd bezoekers per dag, op zaterdag zelfs een paar honderd. Ze komen uit alle hoeken van het land om de porseleinen poppen van zangeres en actrice Martine Bijl te bewonderen. Zelfs de koffieshop op de hoek van de straat heeft er profijt van. „Ze maken daar overuren," zegt galeriehouder Henk Rijkers lachend.

Martine Bijl geniet van al die aandacht voor haar kunstwerken. Het streelt haar dat mensen speciaal voor haar poppen een reisje naar Amsterdam maken.

„Het kost niks en het is een enig uitje," zegt ze bescheiden. De ongeveer twintig poppen zijn het bekijken méér dan waard. Ze leggen op verrassende wijze de voor het grote publiek nog onbekende kwaliteiten van de rasartiestste bloot.

„Het is geen hobbyisme meer," vertelt Martine over het maken van die poppen. „Daarvoor ben ik al te lang bezig." Het kostte haar vele jaren van zelfstudie om op dit hoge niveau te komen. „Ik vind het leuk om te doen. Net als theater, maar dat is ook geen hobby van me. Het maken van poppen is voor mij een prettig tegenwicht voor het optreden voor publiek. In het theater ben je elke avond onder de mensen. Het maken van poppen is een eenzame bezigheid; er zit geen mens met de neus bovenop."

Lambert Monet, mede-eigenaar van de Amsterdamse galerie, zag een tijdje geleden foto's van de poppen. Hij raakte meteen enthousiast. „Dit is kunst. Martines poppen zijn van een zeldzaam hoog niveau," oordeelde hij. In een paar weken tijd was de expositie geregeld. Waarom er nooit eerder een tentoonstelling van haar was te zien? Martine Bijl resoluut: „De poppen waren niet goed genoeg."

Kritisch

Ze maakte zelf een selectie uit haar oeuvre. „Ik heb thuis nog veel poppen op zolder die hier niet mogen staan," zegt ze kritisch. In het verleden heeft ze ook veel poppen kapot gegooid omdat ze de toets van haar kritiek niet konden doorstaan. „Als ik schrijf voor het theater gooi ik ook veel materiaal weg. Ik heb altijd makkelijk dingen kunnen weggooien. Dat doe ik liever dan met iets naar buiten treden dat niet goed is."

De tentoonstelling in Amsterdam is er niet gekomen omdat ze tot de categorie Bekende Nederlanders hoort. „Lambert had er geen idee van wie Martine Bijl is," vertelt ze. „Ik voelde er ook niets voor om als Bekende Nederlander met een creatieve hobby naar buiten te treden. Daar heb ik een hekel aan. Ik heb de poppen altijd wel ergens willen neerzetten. Maar ik was er bang voor dat dit alleen zou gebeuren omdat ik bekend ben. Een kans zoals nu in Rijkers Art Diffusion krijg ik niet meer."

„Natuurlijk wil ik mijn poppen laten zien," vervolgt ze gedreven. „Ik wil er applaus voor hebben. Ik denk dat iedereen dat wil. Je maakt zoiets niet alleen voor jezelf. Als ik op een onbewoond eiland zou zitten en er zou klei aanwezig zijn, dan bleef ik kleien in de hoop dat iemand de kleibaksels honderd jaar later vindt. Als je het niet laat zien, bestaat het niet."

Schilderen

Lang voordat ze als zangeres ontdekt werd, schilderde ze regelmatig. Het was ook de bedoeling dat ze een beeldende kunstopleiding zou gaan volgen.

„Maar toen is zingen mijn vak geworden. Als ik nu zou moeten kiezen tussen het theater en het maken van poppen, weet ik niet wat ik zou kiezen. Ik doe het allebei graag, maar het maken van poppen misschien wel het liefste."

Een paar jaar geleden deed ze in Zwitserland mee aan een wedstrijd. Daar wonnen haar poppen een prijs. „De juryleden vonden dat de oren grote flappen waren. Daar heb ik me boos over gemaakt. Waarom zouden poppen alleen maar mooi en ideaal moeten zijn? Uit protest heb ik een paar Mongooltjes gemaakt. Ik denk dat die juryleden zich kapot zouden schrikken als ze die poppen zouden zien."

In haar kunstwerken komen veel dezelfde karaktertrekken voor. „Vrienden van me beweren dat ze op mij lijken," vertelt Martine. „Dat zou best kunnen. Als ik aan een pop werk, kijk ik veel in de spiegel om de juiste verhoudingen te krijgen. Ik begluur mensen ook ongegeneerd om bijvoorbeeld uit te zoeken hoe oren aan het hoofd vastzitten. Mijn poppen zijn meestal fantasie, maar ik heb altijd al foto's van gezichten uitgeknipt. Al was het alleen al om de neus."

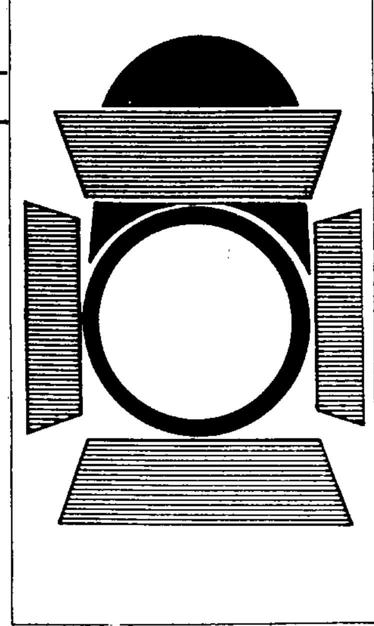
Wie een echte Martine Bijl op de schouw wil hebben, moet fors in de buidel tasten. De poppen veranderen voor minimaal 10.000 gulden van eigenaar. „Er zijn er al een paar verkocht. Dat vind ik leuk en niet leuk," bekent de artieste. „Niet leuk omdat ik ze eigenlijk niet kwijt wil. En heel leuk omdat er mensen zijn die ze zo mooi vinden dat ze ze willen hebben."

De poppen van Martine Bijl zijn tot en met half januari te bezichtigen in Rijkers Art Diffusion aan de Singel 540/Hoek Geelvincksteeg in Amsterdam.

André van Duin best 'bekeken'

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – André van Duin heeft het op oudejaarsavond (donderdag) 'gewonnen' van Freek de Jonge.
De komiek Van Duin trok bij RTL4 2,6 miljoen kijkers terwijl de cabaretier De Jonge op Nederland 3 (VPRO) ruim 1,3 miljoen aan zich wist te binden, aldus de afdeling Kijk- en Luisteronderzoek van de NOS.
De Staatsloterijshow (VOO) op Nederland 2 trok 1,6 miljoen kijkers.

Avro krijgt opnieuw grootste klap

Leden lopen weg bij bijna alle omroepen

HILVERSUM – De Avro heeft opnieuw een gevoelig verlies geleden. Het ledenaantal van de Algemene daalde in 1992 met 75.630 tot 650.493. De negatieve trend lijkt zich bij de Avro door te zetten, want in 1991 werd een verlies geleden van 48.401 leden. Veronica blijft de grootste omroep met 1.033.000 leden, een winst van 2.000 leden.

Volgens een woordvoerder van de Avro is de teruggloop mede een gevolg van het nieuwe beleid om niet meer voor het grootste publiek te werken. Ook dit jaar wordt met een verdere daling rekening gehouden.

Evenals de Avro lijden ook de Vara, NCRV, VPRO en KRO verliezen. De Tros maakt geen cijfers bekend. Wel meldt de omroep de betaalde oplagecijfers van Tros Kompas en de TV Krant: 698.478. De Tros zegt de ledentelling van het Commissariaat voor de Media af te wachten.

De NCRV heeft voor het eerst in vijf jaar leden verloren. Het ledenbestand daalde in 1992 met ruim 15.500 naar 547.366. Het verlies is in zijn geheel toe te schrijven aan de gidsleden. Dat ledenbestand daalde met 16.885. Het aantal steunleden steeg met 1586 tot 88.350.

De VPRO heeft afgelopen jaar bijna 50.000 leden verloren en komt daarmee op een ledental van 552.421. Dit forse verlies is volgens de omroep een nawee van de tientjesactie uit 1991 om de A-status te bereiken. Volgens een woordvoerder van de VPRO heeft een deel van de 260.000 nieuwe tientjesleden de actie als eenmalig gezien. „In 1992 hebben ze dat tientje niet meer betaald." De VPRO zag het aantal tientjesleden in 1992 dalen van 426.714 naar 366.151. Het aantal abonnees op de VPRO-gids is daarentegen gestegen van 175.639 naar 186.270.

Het ledenbestand van de KRO is opnieuw gekrompen: 1992 werd afgesloten met 610.138 leden. Dat zijn er 9959 minder dan eind 1991. De Vara heeft van de verliezende omroepen de minste schade opgelopen. Het aantal Vara-leden daalde met bijna 3.000 naar 557.237.

Arcade zet activiteiten van failliete CNR voort

NIEUWEGEIN – Arcade Entertainment Holdings zet de audio-activiteiten voort van het failliete CNR Records/Sound Products Holland. Dat gebeurt onder de naam CNR/Indisc BV. Daarin worden alle activiteiten ondergebracht van het oude CNR Records en die van platenmaatschappij Indisc, onderdeel van de Arcade Groep. Een belangrijk deel van het huidige personeel zal in de gelegenheid worden gesteld over te stappen naar de nieuwe onderneming, zo deelde Arcade gisteren mee.

Het faillissement van platenmaatschappij CNR werd uitgesproken in Hilversum. De maatschappij, die onderdeel was van Face Holdings, kwam in grote financiële problemen door een miljoenenclaim van het Amerikaanse concern Walt Disney Inc. CNR verkeerde eerder dit jaar al in financiële moeilijkheden door teruglopende verkopen van cd's en platen. De huisbankier, Credit Lyonnais Nederland, dreigde daarop in september de geldkraan dicht te draaien. Een beleggersgroep zet de activiteiten op video- en filmgebied van CNR voort.
CNR Records BV was de Nederlandse platenmaatschappij van artiesten als Koos Alberts, Stef Bos, André van Duin, Gordon, Youp van 't Hek, Bennie Neyman, enz. Volgens Arcade blijft met de transactie 'de grootste Nederlandse platenmaatschappij in Nederlandse handen en is het behoud en de voortzetting van een stuk Nederlands cultuurgoed gewaarborgd'.
Arcade Entertainment Holdings is de Nederlandse houdstermaatschappij van alle Europese Arcade-bedrijven, de platenmaatschappij Indisc, de klassieke-platenmaatschappij Vanguard Classics, de 42 winkels tellende keten The Music Store en de Radio 10 Groep met de commerciële stations Radio 10 Gold, Power FM en Concert Radio.

Jacques Herb terug van 'niet weggeweest'

'Elk optreden is een talentenjacht'

DOOR KAREL BECKMANS

AMSTERDAM – Jacques Herb is eigenlijk niet weggeweest. Vergeten werd hij misschien, de zanger van de ongeëvenaarde smartlap 'Manuela', maar dat maakt een comeback voor de man met een traan in zijn stem juist tot een uitdaging. De verbleekte ster van Jacques Herb wordt, twintig jaar nadat hij met 'Manuela' de toppen van zijn roem bereikte, flink opgepoetst. „Ik wil nog één keer aanknopen bij het succes van toen."

Het zal je gebeuren. Je zit in een kroeg. Kijken er twee mensen naar een affiche waarop een concert van Jacques Herb wordt aangekondigd. „Maar die is toch al lang dood?" zegt een van hen. Die ervaring deed de in Rotterdam wonende zanger onlangs op in Amsterdam. Jacques Herb kon er om lachen, hij heeft het tweetal maar in de waan gelaten. Zijn nieuwe cd is uit, er zijn weer optredens voor de televisie en er vond inmiddels een groots opgezet comeback-concert in het Amsterdamse Paradiso plaats.

Black Jack

De carrière van de nu 46-jarige Jacques Herb is er een van ups en downs, zoals zoveel artiesten die kennen. Als zesjarige zong hij al in de kroeg. Trad als tiener op tussen de schuifdeuren. Daarna volgden verdere optredens in kroegen en bij talentenjachten. Geheel in het zwart gekleed, met een gitaar op zijn rug en op zijn bromfietsplaatje 'Black Jack' geschreven, toerde Jacques van Herp door zijn toenmalige woonplaats Den Haag. „Op mijn eerste gitaar speelde ik krampachtig enkele akkoorden. Na een hele middag studeren riep ik dan vanaf mijn kamer, moeder kom eens luisteren. Dan zong ik voor haar mijn eigen liedjes en nummers van Mario Lanza en Elvis Presly. En dan zei ze: 'Nou jongen, geweldig'. Later in de café's ging de stekker uit de jukebox en dan zong ik wat de mensen wilden horen."

De doorbraak kwam tijdens de talentenjacht in 1970 in Scheveningen. Met zijn eigen nummer 'Toreador' liet Jacques Herb vierhonderd andere aanstormende talenten achter zich. De finale werd op televisie uitgezonden, en naar die uitzending keek Pierre Kartner (Vader Abraham). Jacques Herb mocht bij hem plaatjes komen zingen op voorwaarde dat het Nederlandstalig was. Zo werd 'Manuela', een uit het Duits vertaalde 'schlager' die bij de oosterburen geen potten kon breken, geboren.

Talentenjacht

De echte liefhebbers van het Nederlandse lied weten dat Jacques Herb (46) desondanks is blijven doorgaan. De zalen waar hij optrad werden kleiner. Hij bleef platen opnemen. Goud werd het niet meer, zijn in eigen beheer uitgebrachte plaat 'Eigenwijs' flopte. Hij bleef nummers schrijven voor zichzelf en, met iets meer succes, voor anderen. Zoals enkele nummers waarmee zangeres Stella uit Den Helder de hitlijsten haalde.

„Ik ben steeds blijven zingen. Ook toen ik merkte dat de plaatverkoop leegbloedde. Ik bleef optreden, verhuisde naar België, had daar nog een tijdje en discotheek. Deed revue's. Zingen is mijn lust en mijn leven, ik kan niet anders. Voor mij is elk optreden een soort talentenjacht. Ik zie nog steeds in het publiek de juryleden klaarzitten om straks de bordjes met hun punten omhoog te houden. Die prikkel heb ik ook nodig. Het liefst zing ik live. Er moet kracht en overtuiging in je optreden zitten. Als je de spanning, die er altijd is tussen publiek en artiest, hebt weggenomen, dan voel ik me goed. Na zo'n optreden ben ik ook helemaal leeg, maar dat geeft juist een goed gevoel."

● *Jacques Herb: „Ik ben steeds blijven zingen. Ook toen ik merkte dat de plaatverkoop leegbloedde."*
Foto: GPD

Nominaties Golden Globe in Hollywood

Van onze filmredactie

HOLLYWOOD/HEERLEN – Alleen megasterren zijn blijkbaar goed genoeg voor de uitgelezen leden van de Hollywood Foreign Press Association ofwel de buitenlandse filmjournalisten in Los Angeles. Dat blijkt uit hun nominatiesvoor 'Golden Globes 1993'.
Voor zijn rol in 'A few Good Men' (voorpremière komende zaterdag bij H5 in Heerlen en Cinema Palace in Maastricht) is Tom Cruise voorgedragen voor een Golden Globe. De vier andere genomineerden zijn: Robert Downey jr voor 'Chaplin', Jack Nicholson voor 'Hoffa', Al Pacino voor 'Scent of a Woman' en Denzel Washington voor 'Malcolm X'.
Ook bij de vrouwelijke filmsterren neemt deze journalistenclub alleen met toptalenten genoegen. Mary McDonnell voor haar rol in 'Passion Fish', Michelle Pfeiffer voor 'Lovefield', Susan Sarandon voor 'Lorenzo's Oil', Sharon Stone voor 'Basic Instinct' en Emma Thompson voor 'Howards End'.
Als Beste Film, categorie drama, zijn geselecteerd: The Crying Game, A Few Good Men, Howards End, Scent of a Woman en Unforgiven.
De selectie vijf beste komedies is: Aladdin, Enchanted April, Honeymoon in Vegas, The Player en Sister Act. Ook hiervoor zijn de volgende vijf filmsterren (m/v) genomineerd: Geena Davis voor 'A League of their Own', Whoopi Goldberg voor 'Sister Act', Shirley MacClaine voor 'Used People', Miranda Richardson voor 'Enchanted April' en Meryl Streep voor 'Death Becomes Her'. En Nicolas Cage voor 'Honeymoon in Vegas', Billy Crystal voor 'Mr. Saturday Night', Marcello Mastroianni voor 'Used People', Tim Robbins voor 'Bob Roberts' en voor 'The Player'.
Eind januari worden de winnaars bekend gemaakt.

06-lijnen

vrije meiden
zkn. regelmatig sexkontakt
06-320.320.55 (37,5cphm)

400 meisjes
willen een afspraakje!
06-320.322.11 (37,5cphm)

300 meiden
zoeken een heet slippertje.
06-320.321.44 (37,5cphm)

Sex voor twee
direkt kontakt met meiden, en hete vrouwtjes.
06-320.330.46 (37,5cphm)

Direkt kletsen
net leuke meisjes: 06-9757. Altijd succes (50cphm).

Ondeugende Evelientje: 06-95.30
Bel voor sexkontakt: 06-96.02
Zoek je 'n vluggertje? 06-96.62

Stripspelletje
06-96.63
Snel sexkontakt: 06-96.64
Sex kontaktlijn: 06-96.65
Direkt 'n meisje: 06-97.10
Bel snel!! (37,5 cphm)

Direkt snel sexkontakt
sex-kontakt
06-320*320*32 (50cphm)

Hete meisjes
willen echt snel sexkontakt. Nu met telnr.
06-320*330*66 (37,5cphm)

240 vrije meiden zoeken
*****sex*****
Info: 06-97.80 (37,5cphm)

Nu direkt
een afspraak met een leuk meisje. (50cphm)
06-320*322*33

Direkt kletsen
met een leuk meisje!
06-320.330.90

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters.
S.M. voor 2
06-320.329.99 (37,5cphm)

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen?
06-320*330*18 (37,5 cphm)

Leuke meiden
zoeken z.s.m. een vriend.
06-320.330.77 (75c/m)

homo-direkt apart
Op zoek naar 'n opwindend afspraakje met een lekkere knul? Je hebt direkt kontakt!
06-320.322.75 (37,5 cphm)

meisjes 18 jr.
zoeken een ervaren vriend
06-320.330.43 (37,5cphm)

De leukste meiden bellen de
Flirtbox
Bel 06-9501 (37,5 cphm)

Meisjes willen bijverdienen
sexadressen
06-320.330.60 (37,5cphm)

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar tel.nr. 06-9502 (37,5 cphm)

Hete meisjes willen snel een sexafspraak!
Direkt
06-320.326.66 (50cphm)

Direkt een leuke meisje aan de lijn. Vraag haar telnr voor een avondje uit. (37,5 cphm)
****06-9510****

Bi-Sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen
06-320.330.87 (37,5cphm)

Homo-Jongens
Hoor ze heet tekeer gaan.
06-320.330.88 (75c/m)

06-9511
Duik in bed met 'n hete meid, vraag haar telnr (37,5 cphm)

Privé-Kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn 06-9570 (50cphm)

Partnerruil
direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil
06-320.330.91 (37,5cphm)

****06-9603****
Er zijn genoeg meiden die ook het bed in willen. (75c/m)

Griekse porno!
Ze bukte
Zonder slipje over de tafel? 18 jr. is ze. 75 cpm.
06-320*320*62.

Lady Bizar! Live opgen. De Meesteres, geselingen, travestie. 75 cpm.
06-320*324*68.

Val je voor dominante vrouwen. 75 cpm.
06-320*332*32
Bel je meesteres

Zapp Sex!
Je kunt met je draaischijf of druktoets heen en terug-spoelen. Op je hoogtepunt kun je het lekkerste blijven herhalen. 100 cpm. 06.95.60.

Lesbische meisjes 18 jr betraatje, Ciska in hun ka-ertje. De deur staat op 'n er, geniet maar 75 cpm.
06*96*08.

Hijpe vrouwen willen met jou een live sexgesprek! Laat je doorverbinden! 100 cpm.
06*96*09.

Zoek je een lekkere knul?
Gay-Dating
06-320.330.95 (37,5cphm)

Vrouwtjes
en meisjes 18 jr. zoeken voor straks sexkontakt, vraag naar hun telefoonnr. Bel 06-9661 (75 c/m)

Direkt een meisje.
Druk op de nul voor meer meisjes.
06-320.322.05 (37,5 cphm)

Privé-adresjes
voor echte hete meiden?
06-350-222-23 (75 cpm)

Lolita-type
zoekt mannen v.a. 18 jr. voor hete tel.sex met mij.
06-320.324.96 (100 cpm)

Direct contact
Met alleenstaande meisjes. Bel voor privé-telefoonnr.
06-320.324.97 (100 cpm)

Sex-Knabbel. Jonge snoesjes willen op jou speeltje sabbelen. Mmm... lekker live + privé. (75 cpm.)
06.320.330.73.

Stoute
Evelientje moest nablijven "maar meneer waarom trekt U uw broek uit? Oooh moet ik dat in mondje nemen?"
06-340.340.30 (50 cphm).

"Maar meneer, waarom moet ik deze
ringoefening
helemaal naakt doen?" vroeg het meisje (18 jr.)Als ik nu m'n benen spreid, dan..
06-340.340.20 (50 cphm)

"Wat is dat meneer, een
nummertje
en ook waarom moet ik al m'n kleren uitdoen?" "Nee meneer, niet doen!"
06-340.340.21 (50 cphm)

Langzaam trok
het meisje
(18 jr.) haar slipje uit "Voorzichtig het is de eerste keer", toen gebeurde "het"
06-340.340.55 (50 cphm)

Tieners 18 jr
Ik doe met jou alles! 50cphm
06-320.321.10

Griekse sex
Lisa draait zich om. 50cphm
06-320.325.55.

06-320.320.06
Jonge tieners 18 jr. 50cphm

06-320.320.08
Hete tieners 18 jr. 50cphm

De lekkerste Privé-Adresjes in Nederland via de: (ƒ 1,- pm.)
06-320.320.80

Alleen als je boven de 18 jr. bent, mag je live... (ƒ 1,- pm.)
06.320.320.83

Homosex voor 2
(1,- p.m.) draai eerst 06-320 en dan
SM voor 2...325.10
Gaysex Limburg...325.73
Jack off privé...321.16
Darkroom...324.16
Gay Pervers...329.16
Bi-sex...323.36
Jongens-sex...325.19
Studenten...327.56
Travestie...325.09
Transsexueel...321.36
Jurken & Pumps...325.94

06 Gay Café
Oost Nederland 75 ct.p.m.
06-320.327.55

De 30+ box.
Wie volop meeswingt, vindt hier het contact of de vriendschap met fijne leeftijdsgenoten.
06-320.321.31 (75cpm)

Wim in de war
Na werk zit zij plots naakt op zijn schoot.
06-320.323.85 (50 cphm)

Als ze zelf die knul in bad doet gaat haar mond vanzelf naar die... (50 cphm)
06-320.326.91

Plots staat de vriend van Mams naast Sandra's bed. Eindelijk. (50 cphm)
06-320.329.23

Een trots rijk blondje. De 18 jr. jongen laat haar naakt............ 50 cphm
06-320.340.41

De Sadist
lachte gemeen naar het vastgebonden naakte meisje 18 jr, toen zette hij de ijzeren klemmen op haar meest gevoelige delen (SM voor boven de 18)
06-340.350.60 (50 cphm)

Heb jij zin in echte & pure live-sexspelletjes? 100 cpm.
06-340.340.10

Wij willen dolgraag 100% LIVE met je vrijen!! 100 cpm.
06-340.340.25

Bel me privé
Ik vertel je de pikante dingen over mezelf en geef je mijn adres en tel.nr.
100 cpm. 069-789.

adressen privé
Ze willen je verwennen, en ontvangen je privé of komen bij je langs ze geven zelf hun eigen adres en tel.nr.
100 cpm 06-96.88.

100% LIVE kunnen we je met een meisje koppelen!!! (100 cpm)
06-9659

Het naakte meisje (18 jr.) schrok van zijn gemene ogen. "Je gaat me toch geen pijn doen hè?" smeekte ze, toen pakte hij de
zweep
06-340.340.90 (50 cphm).

Donkere volle vrouwen. Van rijp tot jong. van Grieks tot Frans. 75 cpm.
06-320.323.46

Rijpe dame live opgenomen toen ze op bed lag 75 cpm
06-320*320*38

Frans! Grieks! Russisch! Lekker ordi! 75 cpm.
06-320*320*59

Kontakten/Klubs

Sex-O-Theek Liberta
Veel jonge sexy meisjes voor al Uw erotische wensen, naakt-dansen, vrijen en knuffelen. Open sex of privé. Voor 1 all-in prijs kunt U 3 keer onbeperkt relaxen, incl. alles. Privé-parking. Credit-cards accepted. Ma. di. en do. van 12.00-02.00 uur en wo. en vr. van 12.00-18.00 uur. Maaseikerweg 24, Susteren. Tel. 04499-4346.

Knap meisje 24 jr., slank, DD cup
SPECIALITEIT FRANSE EN RUSSISCHE MASSAGE
☎ 045-228481.

Buro Exclusief
Bemiddeling in privé adressen en escort-bemiddeling op nivo. Inschr. van dames, heren en echtparen gevraagd, die thuis discreet willen bijverdienen. Tel. 046-379987

(((Hot Girls)))
"Escort Limburg" 7 dagen per week. Tel. 06529-80304.

Ook in het nieuwe jaar staan wij voor uw wensen klaar. Tevens wensen wij u een gelukkig en sexvol 1993.

**** Riversideclub ****
Zeer luxe club met spiegelkamers, bubbelbad, leuke meisjes, gezellige bar en discrete parking. A2 afslag Echt, Ohé en Laak, Dijk 2, Ohé en Laak. Open v.a. 14.00 t/m 2.00 uur. Weekend gesloten. Tel. 04755-1854, 100 mtr. voorbij camping de Maasterp.

G.G.D. Geslachtsziektenbestrijding
24 uurs infolijn
Tel. 045-740136

ATTENTIE !!
Yvonne
Nieuw: Erotische handmass. ƒ 50,-. Vr+zo, echt lesbisch trio. Aanbied. ƒ 125,- ½ uur all-in. Intiem + Franse mass. va. ƒ 100,-. Geop. ma t/m za 11-24u, zo 15-24u. 045-425100. Kapelweg 4 Kerkrade. Prettige feestdagen. Met de feestdagen geopend.

Peggy
Privé en escort, ma.-vr. 11-22.30 uur, wo. tot 19 uur. Tel. 046-374393
Video en totale mass. mog. Wo. triodag ƒ 125,-.

Nieuw!
Grieks bij Brigitte en Nancy op dinsdag en donderdag. Tel. 045-254598.

Club Levant
Ook in het nieuwe jaar blijvend lage prijzen, ½ uur ƒ 100,-, 1 uur ƒ 125,-. Open ma. - vr. van 12.00 - 24.00 uur, za. van 14.00 - 22.00 uur. Maastrichterstr. 156, Brunssum. Tel. 045-275199.

Angelique
Privé. Tel. 043-639410.

!!Privé!!
J.vrouw ontvangt thuis. Maand. t/m vrijd. 12.00-22.00 uur, 045-708124.

Buro Mieke
Discr. bem. 046-748768.

Olifant Geleen.
Geopend onder nieuwe leiding. Veel jonge sexy meisjes voor privé, open sex, films en massage ƒ 50,-. Iedere dinsdag en donderdag speciale triodag, (ook lesbisch) V.a. 14.00 uur. Rijksweg Zuid 105 Geleen. Tel. 046-756335.

Totale ontspanningsmassage door jonge
leuke meisjes
045-353489

Privé Diana
Diana, Chantal, Melissa, Linda, Anja en Moniek beginnen 1993 vol met goede voornemens! Ma. t/m vr. 11-22 uur
☎ 046-758127

SM Tessa
7 jan. open SM-avond met Russische gastmeesteres Nastasia. 04498-59513.

!Angel en Boy!
escort, 045-271920.

!Romina's! Escort
☎ 045 - 275242

SM huis Rachel
en haar extravagant team bestaand uit 4 mooie meesteressen, 1 mooie transseksuele meesteres en onze blonde goed getrainde slavin verwachten U in een van onze 5 goed ingerichte SM-studio's. Tel. 045-414338.

SM huis d'O
Te Maastricht
TEL: 043-433263.
Dringend assistentes gevr.

Volslank sexy
vrouwtje ontvangt thuis. Tel. 043-473309.

Club Anita
3 dames voor privé, 3 dames voor SM. 2 slavinnen aanwezig. Tel. 045-462720.

Nadja Privé
045-729410.

Privé bij Anita
☎ 045-352543

Chantal
Frans zonder v.a. 17.00 uur. Tel. 045-714707. Tevens meisje gevraagd.

Ook in het nieuwe jaar
ƒ 50,- all-in
Tel. 045-423608

Buro Sittard
met leuke adressen
046-523203.

Petit Fleur
Onze meisjes willen u weer fijn verwennen. Wo. en do. trio-dag, ƒ 125,- ½ uur all-in. 045-229091.

Escort All-In
045-326191
14.00 t/m 4.00 uur 's Nachts.

50 piek all-in
Tel. 045-428856.

Escort Saskia
Ook in hotel
☎ 045-418606

Overwin uw spreekangst en vergroot uw zelfvertrouwen
SPREEKVAARDIGHEID (SPREKEN IN HET OPENBAAR)
Kom vrijblijvend naar de 1e lesavond op 25 januari a.s. in Motel Heerlen, Terworm 10 te Heerlen. Aanvang 20.00 uur.
RHETORICA 078 - 130388
Up to date sinds 1948

ZEG ER EENS WAT VAN
Alcohol en verkeer dat kun je niet maken. Dat vindt bijna iedereen. Toch zijn er nog van die mensen die vinden dat zij zelf wel zullen uitmaken of ze met een slok op gaan rijden.
En wie durft er iets van te zeggen? Niemand toch... daar bemoei je je toch niet mee. Maar door dat soort automobilisten worden er wel jaarlijks bijna 500 mensen doodgereden.
Daar moet wat aan veranderen. ZEG ER EENS WAT VAN VOOR ZE INSTAPPEN want
ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN
VVN Veilig Verkeer Nederland

VOOR KANTOOR

A4 ordners, 4 kleuren — ~~5.-~~ 3 voor 11.50

A4 blanco papier, 500 vel — 10.-

Diskettes HD 3.5", 10 stuks ~~28.95~~ 25.- Diskettes DD 3.5", 10 stuks — ~~18.95~~ 15.-

Enveloppen, 100 stuks — 3.-

A4 schrijfbloks, 4 stuks — ~~13.75~~ 10.-

A4 insteekhoezen, 100 stuks — 15.-

A4 documentenmap met 6 vakken — ~~9.75~~ 8.-

Ballpoints, 24 stuks, 2 kleuren — 5.25

A4 clipmap — ~~1.50~~ 4 voor 3.-

HEMA

BTW-bon verkrijgbaar bij de klantenservice

Aanbieding geldig t/m 16 januari 1993. Zolang de voorraad strekt. H93.3015/1

BEZORGERS VAN HET LIMBURGS DAGBLAD KUNNEN ZICH PRIJZEN...

Ook jij kunt in de prijzen vallen, want krantenbezorgers krijgen behalve een ruime vergoeding ook nog kado's. Meer weten? Bel 045-739881 en vraag naar H. van de Ven.

Limburgs Dagblad

LDX News-Express

BENT U ER OOK ZO ÉÉN DIE DE BUURT OP DE HOOGTE HOUDT?

EERST DENKEN, DAN DOEN

Publikatie aangeboden door dit blad in samenwerking met de Stichting Ideële Reclame SIRE

GEVEN WE DE AARDE OP OF GEVEN WE DE AARDE DOOR?

We willen onze kinderen de schoonheid van de natuur meegeven. Maar elke seconde verdwijnt er ergens op aarde natuur. En dat kunnen we niet meer terugdraaien. Als we onze kinderen nog iets van de natuur willen laten zien, dan moeten we nu iets doen. U helpt door donateur te worden. Maak ƒ 30,- over op giro 30 van het WNF in Zeist.

Ja, ik word donateur voor ƒ 30,- per jaar en ontvang 11x per jaar het blad Panda.
Ik betaal na ontvangst van uw acceptgirokaart.
Dhr./Mevr. ______
Adres ______
Postcode ______ Plaats ______
Giro-/Bankrekeningnummer ______

WWF

WERELD NATUUR FONDS GIRO 30, ZEIST
Antwoordnummer 74, 3700 VB Zeist. Postzegel niet nodig.

WE HEBBEN DE AARDE IN BRUIKLEEN VAN ONZE KINDEREN

Nederland 1

Avro/NOS/Ncrv
15.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 ●● Journaal.
16.08 (TT) AVRO Service Salon, gevarieerd middagmagazine.
17.17 Wildwatervaren Corsica. Reportage over Nederlandse kayakkers in Corsica.
17.45 Boggle, woordspel.
18.15 Sesamstraat, gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Buitenbeesten.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 (TT) Het Klokhuis, informatief kindermagazine.
18.57 De hoogste versnelling, automagazine.
19.25 Growing pains, Amerikaanse comedyserie. Afl.: Jason flirts, Maggie hurts.
Tijdens een avondje stappen ziet Mike tot zijn verbazing dat Jason flink aan het flirten is. Jason doet het af als een grapje. Wanneer Maggie het hoort is ze er echter niet blij mee.
20.00 (●●+TT) Journaal.
20.24 Pleidooi, 11-delige dramaserie over vijf advocaten gebaseerd op ware feiten.
Deel 1: Is het terecht of onterecht een rokende man een hart-transplantatie te weigeren?.
21.18 Televizier, actualiteitenrubriek. Vandaag een special rond drie illegalen in Nederland.
21.55 Birds of a feather, Engelse comedyserie. Afl.: Brief encounter.
Sharon komt een man te hulp die wordt beroofd en raakt bevriend met hem. Als ze een lading weed van Chris achterover heeft gedrukt, besluit ze met haar nieuwe vriend eens lekker stoned te worden.
22.29 De stoel. Programma waarin mensen met een opvallende levensstijl aan het woord komen.
Vandaag: De bijna 90-jarige dames Vlaanderen met hun zestig hoedjes en hun antieke foto-atelier.
23.11 Cheers. Amerikaanse comedyserie. Herh.
23.35 Wijnwereld, serie over Spaanse wijnen. Afl.6: Malaga.
00.00-00.05 ●● Journaal.

Nederland 2

Tros/VOO
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.35 Blinde hartstocht, Australische soapserie.
16.00 ●● Journaal.
16.10 Samson. Kindermagazine.
16.50 Zorro. Amerikaanse serie. Afl.: Om nooit te vergeten.
Om een confrontatie met bandieten te vermijden moet Zorro de gewonde Victoria meenemen naar een grot. Hij is gedwongen hun groeiende relatie onder ogen te zien.
17.15 ●● Countdown, muziekprogramma met Rob Stenders.
17.45 ●● Rinkeldekinkel (met Jeroen van Inkel), popjournaal.
18.00 ●● Journaal.
18.20 De heilige koe. Auto- en motorsportmagazine.
18.50 Newlyweds, Australische comedyserie. Afl.1: De aankondiging.
Secretaresse Allie en verkoper Peter willen trouwen, maar weten niet hoe ze het hun familie en vrienden moeten vertellen.
19.20 ●● Veronica film & video. Filmmagazine gepresenteerd door René Mioch, waarin aandacht voor de film 'Death Becomes Her' met o.a. Meryl Streep.
20.00 Ski patrol. Amerikaanse komische actiefilm uit 1989 van Richard Correll. Met: Roger Rose, Corby Timbrook, Ray Walston e.a.
Lance en Jerry zijn elkaars aartsvijanden: Lance wil van ski-oord Snowy Peaks Lodge een toeristisch supercomplex maken, terwijl Jerry het oord wil behouden.
21.30 (TT) In de Vlaamsche pot. Comedyserie. Afl.15: Sorry.
Lucien ontfermt zich over een verdwaald jongetje, maar wordt tot zijn grote schrik van pedofilie beschuldigd.
22.00 Nieuwslijn, actualiteitenrubriek. Presentatie: Rick Nieman.
22.35 Berg, talkshow vanuit Rotterdam. Presentatie: Gert Berg.
23.25 Ziekteverzuim, les 8.
23.55 Integraal management, voorlichtingsprogramma.
00.00-00.05 ●● Journaal.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
10.30-11.00 The Guildford gang, afl.1.
13.00 tot circa 15.45 Schaatsen op natuurijs. Een reportage van de nationale schaatskampioenschappen op natuurijs, die gehouden worden bij Maasland. De wedstrijden voor de A-categorie heren gaat over 100 km. Voorts zijn er samenvattingen van de verrichtingen van de dames en veteranen.
17.30 Schaatsen op natuurijs. Samenvattingen.
18.00 ●● Journaal.
18.20 Binnenland, wekelijks actueel minderhedenmagazine.
18.55 (TT) Lingo. Woordspel gepresenteerd door Francois Boulangé.
19.25 Van Gewest tot Gewest, regionaal magazine.
20.00 De connaisseur. Cultuurquiz gepresenteerd door Ad 's-Gravesande.
20.36 Europolis. 7-delige serie over Europese steden, waarin o.a. ook Maastricht, Parijs en Londen aan bod komen. Afl.1: Barcelona: 'De passie voor vormen'. grillige vormen en een aparte architectuur karakteriseren het uiterlijk van deze stad. Verrassend is de transformatie van het gezicht van de stad als gevolg van de Olympische Spelen van 1992.
21.33 Sessies, 6-delige komedie. Afl.1. Dan Carver heeft problemen met zijn sexleven.
Hij hoort zijn ouders stevig vrijen en vraagt zich af of hij zelf wel normaal is.
21.52 Verhalenvertellers, serie verhalen uit alle werelddelen.
Vanavond: The devil's road, verteld door Stanley Robertson (Schotland).
22.00 (●●+TT) Journaal.
22.15 Studio sport journaal.
Met onder andere de nationale schaatskampioenschappen op natuurijs.
22.30 Nova, actualiteitenprogramma. Presentatie: Maartje van Weegen.
23.00-23.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

06.00 Hei elei kuck elei.
06.30 RTL Classique.
07.00 Nieuws.
07.05 Ochtendkids.
07.26 Nieuws
07.35 Yogi Bear.
07.55 Nieuws
08.06 The bold & the beautiful. Amerikaanse soap.
08.30 Nieuws.
08.35 Santa Barbara. Amerikaanse soap.
09.00 Nieuws.
09.10 Rad van fortuin.
09.35 Goede tijden slechte tijden, Nederlandse dramaserie.
10.05 As the world turns, Amerikaanse serie.
10.50 Sons & daughters, Australische serie.
11.15 RTL Shop.
11.25 Gezondheid.
11.55 Clip van de dag.
12.00 Telekids.
13.00 Unsolved mysteries, Amerikaanse docudrama.
13.50 Beverly Hills 90210, Amerikaanse serie.
14.40 RTL Club Shop.
14.50 Get a life, Amerikaanse serie.
15.15 Prijzenslag.
15.45 Santa Barbara, Amerikaanse soap.
16.15 The Oprah Winfrey show, Amerikaanse talkshow.
17.00 5 uur show.
18.00 Zes uur nieuws.
18.20 RTL Club.
18.35 The bold & the beautiful, Amerikaanse soap.
19.00 Rad van fortuin.
19.30 Avondnieuws.
19.50 Het weer.
20.00 Goede tijden slechte tijden, Nederlandse dramaserie.
20.30 Hitbingo.
22.00 Ursul de Geer.
22.55 Twist of fate.
Deel 2 van deze Amerikaanse miniserie in vier delen.
23.50 Laatste nieuws.
00.05 The Oprah Winfrey show.
00.50 As the world turns, Amerikaanse serie.
01.40 Nachtprogramma.

België/TV 1

14.00 Schooltv.
15.00 ■ The devil and miss Jones. Amerikaanse komedie uit 1941.
16.45 Diamond Awards.
17.00 Grensstad (Bordertown), Frans/Amer./Canadese westernserie.
17.25 Duupje. Afl.: Voetballen.
17.30 Beestenbos is boos. Europese tekenfilmserie. Afl.1.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.5.
18.00 Journaal.
18.10 Mooi en meedogenloos (The bold and the beautiful). Amerikaanse serie.
18.35 Top score. Spelprogramma.
19.03 Buren (Neighbours), Australische serie. Afl.1016.
19.25 Lotto-winnaars, overzicht.
19.30 Journaal en Sport.
20.00 De drie wijzen. Quiz.
20.35 Zeker weten? Talkshow.
21.30 N.V. De Wereld. Magazine met verhalen over mensen en emoties.
22.00 I.Q. Kwis.
22.30 Vandaag en sport.
22.55 Programma van de Christen-Democratische Omroep.
23.20-23.25 Coda. Die Zufriedenheit van Mozart, door Arleen Auger (zang) en Melvyn Tan (pianoforte).

België/TV 2

18.50 Journaal.
19.00 Schooltv: Serie waarin situaties uit het alledaagse leven worden nagespeeld, besproken en aan de realiteit getoetst.
19.15 Schooltv: Lernexpress.
19.30 Het capitool (Capitol), serie.
19.53 Benny Hill, Engelse humor.
20.00 Cordon Bleu. Culinaire serie. Vandaag: Brooddeeg.
20.30 Kijk uit! Verkeerstips. Vandaag: Des winters (wintertypes afl.1).
20.35 National Geographic. Afl.: over de geschiedenis van de grote transatlantische passagiersboten, waaronder die van de Queen Elizabeth 2 de enige is die nog in dienst is.
21.30 Journaal en sport.
22.00-23.25 Melo melo. Dramaserie rond het thema kind.

België/RTBF 1

12.05 Vacaturebank. **12.25** Jeunes docteurs (pour la vie). Serie. **13.00** Nieuws. **13.15** Un homme est mort. Frans/Ital. misdaadfilm. **15.05** Natuurmagazine. **15.40** Télétourisme. **16.10** Nouba nouba. **17.05** Jeu des dictionnaires. **17.30** Tropical heat, serie. **18.30** Ce soir. **18.55** Le bon numéro. **19.20** Lottotrekking. **19.30** Journ. **20.10** Double 7. Quiz. **21.30** Actuele reportages. **22.35** Laatste nieuws. **22.50** Int. beursnieuws. **23.00-00.55** The life and times of jugde Roy Bean. Amer. western uit 1972. (Originele versie met ondertiteling simultaan op TELE 21).

België/Télé 21

15.45 Reflets. Serie reportages. **16.45** Document: Notre siècle. **17.40** Nouba nouba. **18.30** Radio 21. **19.00** Misdaadverhaal. **19.30** Journ. **20.00** Elle cause plus... Elle flingue, Franse speelfilm uit 1972. **21.25** Journ. en beursberichten. **22.00** Musique: Casse-noisette. Ballet van Tsjaikovsky. **23.10-01.05** The life and times of judge Roy Bean. Amer. western. (Originele versie).

TV 5

06.00 Ochtend/middagprogr. **18.00** Questions pour un champion. **18.25** Europodysée. **18.30** Nieuws. **19.00** Le jeu des dictionnaires. **19.25** Clin d'oeil. **19.30** Belg. nieuws. **20.00** Nord Sud. **20.30** Tell quel. Reportage over vrouwen die 's nachts werken. **21.00** Nieuws en Eur. weerbericht. **21.30** Envoyé spécial. **22.45** Laatste nieuws. **23.05** Bouillon de culture. Talkshow. **00.35** Musiques au coeur: Arthur Rubinstein. **01.35-02.00** La chance aux chansons. Amusementsprogramma.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **12.00** Servizio a domicilo. Met om 12.30 Nieuwsflits. **13.30** Nieuws. **13.55** TG 1 tre minuti di. **14.00** I miti greci. **14.30** Automagazine. **14.45** L'albero azzuro. **15.15** Un amico di legno. Serie. **15.45** Cose da un altro mondo. Serie. **16.15** Uno ragazzi Big! **18.00** Nieuws. Aansl.: Appuntamento al cinema. **18.10** Italia. Istruzioni per l'uso. **18.45** Ci siamo. **20.00** Nieuws. **20.40** Partita doppia. **22.30** Caffe italiano. **23.00** TG 1 linea notte. **23.15** Caffe italiano. Vervolg. **00.00** Nieuws. **00.30** Mezzanotte e dintorni. Aansl. Speelfilm. Aansl. Nachtprogrammering.

BBC 1

07.00 Business breakfast. **08.00** BBC Breakfast news. **10.05** Kilroy. **10.45** Ross King. **11.00** nws. **11.05** Playdays. **11.30** Gev. magazine. (Met om 12.00 en 13.00 nws.). **13.15** Pebble Mill. **13.55** Reg. nws. **14.00** nws. **14.30** Neighbours, serie. **14.50** First letter first. **15.15** The importance of being Earnest. Engelse speelfilm uit 1952. **16.50** Pinocchio. **17.15** The fwog pwince the twuth! Verhaal. **17.25** The new Yogi Bear show. **17.35** The worst day of my life. **18.00** Newsround. **18.10** Grange Hill. **18.35** Neighbours. **19.00** nws. **19.30** Reg. nws. **20.00** Holiday. Vandaag: o.a. Florida en Marbella. **20.30** EastEnders, soapserie. **21.00** Citizen Smith. **21.30** A question of sport. **22.00** nws. **22.30** Spender. Politieserie. **23.25** Film 93 special: Kevin Costner. **00.05** Gunfight at the OK Corral, Amer. western. **03.15-04.25** BBC Select.

BBC 2

09.00 Breakfast news. **09.15** Travel show UK mini guides. Vandaag: Torbay. **09.20** Ours to keep. **10.00** Johnny Tiger. Amer. speelfilm. **11.35** ■ Les misérables. Driedelige speelfilm. **13.00** Documentaire over een spoorlijn uit 1898 in Skagway, Alaska. **13.30** Today's gourmet. **14.00** Schotse en Ierse liederen. **14.20** Charlie Chalk. **14.35** The wild side of town. **15.00** nws. Aansl. Cultureel portret over een 17e eeuwse groep Nederlandse schilders. **15.30** See hear! **16.00** nws. Aansl. World darts. Met om 16.50 nws. **17.30** Catchword. **18.00** Krantenoverzicht. **18.30** Germany means business. Serie. **19.00** Battlestar Galactica. Amer. sf-film. **21.00** Perpetual motion. Serie. **21.30** Food and drink. **22.00** Police Squad. **22.30** All our working lives. Afl.: Cutting coal, documentaire over de steenkoolmijnen in Engeland, vroeger en nu. **23.30** Newsnight. Actualiteitenrubriek. **00.15** World darts. Embassy World Professional Champs. **01.25-01.30** Weerbericht.

Sportnet

08.00 Beachvolleybal. **09.00** Aerobics. W.K. **10.00** Football Europa. **10.30** World cup skiën. **12.00** Auto en motorsport. **12.30** Autosport. **13.45** World cup skiën. **15.00** Football Europa. **15.30** Top match, samenvattingen uit Spanje, Nederland, Frankrijk en Portugal. **16.30** Auto en motorsport. **17.00** ASP surf tour champs. **17.30** Beachvolleybal. **18.30** Skiën. World cup. **19.30** Amer. football. **21.30** Auto en motorsport. **22.00** Pro box special. **00.00** Auto en motorsport. **00.30** Europese snooker league 93.

Super Channel

05.30 Victory with Morris Cerullo. **06.00** Super shop. **06.30** Business tonight. **07.00** Business insiders. **07.30** European business daily. **07.45** News watch. **08.00** ITN world news. **08.30** News watch. **09.00** Channel E. **09.30** Super shop. **11.00** The mix. Videoclips. **11.30** Travel magazine. Vandaag: Danish blue cheese/Toronto/Puerto Rico. **12.00** Business insiders. **12.30** News watch. **13.00** Japan business today. **13.30** Inside edition. **14.00** The science show. **14.30** Milieumagazine. **15.00** The mix. **16.00** All mixed up. **17.00** On the air. Show, live. **18.30** Bonanza. Westernserie. **19.30** Muziekmagazine. **20.00** The rogues. Misdaadserie. **21.00** Inside edition. **21.30** Media television. **22.00** ITN world news. **22.30** European business daily. **22.48** US Market wrap. **23.00** World cinema: ■ Knife in the water (Noz w wodzie), Poolse actiefilm uit 1963 van Roman Polanski. **00.45** Mediamagazine. **01.15** The mix. **02.00** China news Europe. Met om 2.00 Prime time news en om 3.00 Economisch nieuws (in het Engels) en vanaf 3.30 Herhalingen in het Mandarijn en Cantonees. **05.00** The mix.

Eurosport

09.00 Aerobics. **09.30** Volleybal. Nat. Nederl.-toern. **11.30** Aerobics. **12.00** Biljarten. **13.00** Eurogoals. **14.00** IJshockey. **16.00** Zeilen. **17.00** Skispringen. Vierschansentoern. **18.00** Eurogoals. **19.00** Autosport. **21.00** Eurofun. **21.30** Eurosport nieuws. **22.00** Kickboksen. **23.00** Boksen. **00.30-01.00** Eurosport nieuws.

MTV

07.00 Awake on the wildside. **10.00** Paul King. **13.00** Simone. **16.00** Greatest hits. **17.00** The report. **17.15** At the movies. **17.30** News at night. **17.45** 3 From 1. **18.00** Sports. **18.30** Prime. **20.00** Dial MTV. **20.30** Most wanted. **22.00** Greatest hits. **23.00** The report. **23.15** At the movies. **23.30** News at night. **23.45** 3 From 1. **00.00** Hit list UK. **02.00** Kristiane Backer. **03.00** Yo! Raps today. **04.00-07.00** Night videos.

CNN

09.45 CNN Newsroom. **12.30** Business Morning. **13.30** Business day. **14.30** Business Asia. **15.00** Larry King. **17.30** CNN and Co. **20.00** World business tonight. **21.00** The international hour. **23.00** World business tonight. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King. **05.30** Showbiz today.

Duitsland 1

06.00 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.
13.45 Wirtschafts-Telegramm.
14.00 Tagesschau.
14.02 Zapp Zarapp. Kinderprogram.
14.30 Prinz Eisenherz. Animatie.
15.00 Tagesschau.
15.03 Mick's Tour. Kinderprogram.
15.30 Nachmittagsmagazin.
16.00 Tagesschau.
16.03 Talk täglich. Serie praatprogramma's rondom actieve ouderen.
16.30 Die Campbells, Canadese serie. Afl.39: Dr. Colt aus Kalkutta.
17.00 Tagesschau.
17.05 Sportschau-Telegramm.
17.10 Punkt 5 - Länderreport.
17.25 Marienhof, serie. Afl.: Rollentausch (17.50-18.00 Reg. inform.).
18.30 Tagesschau.
18.45 Schloss Hohenstein - Irrwege zum Glück, serie. Afl.: Dunkle Tage (19.45-19.58 Regionale Information).
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Sterne des Südens, serie. Afl.6: Flucht aus dem Dschungel.
21.04 Tagesthemen-Telegramm.
21.05 ●● Juhnke & Co. Comedyserie.
21.30 Unternehmen Zukunft. Reportage over hulp aan Duitsers in het GOS.
22.00 Weltenbummler. Met Hardy Krüger in Hongkong (1). Herh.
22.30 Tagesthemen.
23.00 ●● Boulevard Bio. Talkshow.
00.00 Magnum. Amer. detectiveserie. Afl.: Mit 40 ist alles vorbei.
00.45 Tagesschau.
00.50 Früchte einer Leidenschaft (All the fine young cannibals), Amerikaanse speelfilm uit 1960 van Michael Anderson.
Met: Robert Wagner, Natalie Wood
Sara Davis verlaat met 17 jaar het arme ouderlijke huis, noemt zich Salome en wordt verliefd op Chad. Als ze in verwachting is besluit ze weer weg te gaan en in de trein ontmoet ze de rijke Tony McDowall. Ook hij heeft weinig op met zijn ouders en ze trouwen al snel.
02.40-02.45 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Kostbarkeiten aus österreich: Jacob Jordaens: Das Fest des Bohnenkönigs.

Duitsland 2

06.00 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.
13.45 Die Knoff-hoff-Show. Populairwetenschappelijk magazine. Herh.
14.30 Die Simpsons. Tekenfilmserie.
14.55 Pingu. Poppenserie.
15.00 Heute.
15.03 Kinderstudio. Kinderprogram.
16.35 Der Millionär. Duitse serie over een miljonair die steeds een miljoen, weggeeft. Afl.: Spätes Geständnis.
17.00 Heute.
17.10 Sport Heute.
17.15 ●● Länderjournal.
18.00 Donauprinzessin. Duitse serie. Afl.: Die Farbe der Göttin. (Ca. 18.25 Nieuws).
19.00 Heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 Unser Lehrer Doktor Specht. Duits/Oostenrijkse serie. Afl.: Warum nicht Potsdam.
20.15 Die Pyramide. Een snel spel met woorden en begrippen.
21.00 Studio 1. Actualiteitenmagazine
21.45 Heute-journal.
22.15 Aspekte. Cultureel magazine.
23.00 Das kleine Fernsehspiel: Die Phase der Ruhe täuscht. Documentaire over mensen die een gebrek hebben maar waar vele mensen naar zoeken maar dat niet altijd te realiseren is.
23.50 Inspektor Hooperman., Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Ein begnadeter Schnüffler.
Bijoux heeft een postbode gebeten en Hooperman wordt voor het gerecht gedaagd. Hij beweert dat Bijoux een getalenteerde drugshond is, maar moet dat dan wel bewijzen, anders zal men Bijoux laten inslapen. Dat wordt dus een spoedcursus snuffelen op het politiebureau.
00.15 Heute.
00.20-02.00 (TT) Die erwählten (The chosen), Amer. speelfilm uit 1981. In 1944 leren Danny Saunders en Reuven Malter elkaar bij een basketballwedstrijd kennen. Danny is zoon van een rabbijn en behoort tot de orthodoxe Chassidim, terwijl Reuven en zijn vader zionisten zijn, die zich aan het moderne leven in New York hebben aangepast. Ondanks hun verschillende achtergrond worden de beide jongens goede vrienden.

Duitsland 3 West

08.55 Fitness. **09.10** Schooltv. **09.40** Cursus Duits. **10.10** Schooltv. **11.40** Teletekst. **11.50** Mutter und Sohn, Austr. comedyserie. **12.15** Report. **13.00** Blickpunkt Gesundheit: Wenn das Herz aus dem Takt gerät. Reportage. **13.45** Culinair magazine. Vandaag: Pocheren. **14.15** West 3 aktuell. **14.20** FensterPlatz. **15.30** Dombauhütte Soest. Reportage. **16.00** West 3 aktuell. **16.05** Super-Grips. **16.30** Schooltv. **17.30** Cursus wiskunde. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Hallo Spencer. **18.30** Das Geheimnis des Steins. **19.00** Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met nieuws en sport en om 19.45 Raamprogr.'s van de regionale studio's. **20.00** Reportage over genetische manipulatie bij mensen. **20.45** Muziekprogr.. **21.30** West 3 aktuell. **21.45** plus 3 Reisebüro. **22.15** Capital city. **23.05** Deutschlandbilder: Grenzgänger. Portret van de gevangenis-pastoor Matthias Blomeier. **23.50** Laatste nieuws. Aansl. Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

08.15 Medizin nach Noten. **08.30** Non-Stop-Fernsehen. **14.05** Schooltv. **14.35** The sun and earth a godly gift. Afl. over vulkanen en krachten in het binnenste van de aarde. **15.05** Hallo, wie geht's? **15.15** Output. Reportage over nieuwe trends in het cosmeticaonderzoek. **15.45** Live aus dem Nachtwerk in München. **17.00** Gespräch über Grenzen. **17.30** Sesamstrasse. **17.59** Der Doktor und das liebe Vieh (James Herriot), Engelse serie over een dierenarts. **18.26** Das Sandmännchen. **18.30** Abenteuer überleben. Reportage over de kringloop van kril en de betekenis van deze piepkleine kreeftjes voor het ecologische evenwicht in de oceanen. **18.55** Telekatz. **19.00** Hallo, wie geht's? Thema: Plotselinge doofheid. **19.15** Das Südwest-Journ. **19.45** Lindenstrasse. **20.15** Tiefgeschichte/Schlaglicht. **21.00** Nieuws. **21.15** Eine ungeliebte Frau. Tv-film. **22.50** Telegiobus. Buitenlandmagazine. **23.20** Denkanstösse. Overdenking. **23.25** Weisser Fleck. **00.10** Aktuell. **00.15** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 RTL aktuell.
07.00 Guten Morgen Deutschland.
09.00 Dr. med. Marcus Welby (Marcus Welby M.D.), Amerikaanse serie. Afl.: Der überfall. Herh.
10.00 Reich und schön (The bold and the beautiful), Amer. serie.
10.30 Der Preis ist heiss. Spelshow.
11.00 Riskant! Spelprogramma.
11.30 Familienduell. Spelprogr.
12.00 Punkt 12. Middagmagazine.
12.30 Jung und leidenschaftlich (As the world turns), serie.
13.20 California Clan (Santa Barbara), Amerikaanse serie.
14.15 Die Springfield Story (The guiding light), Amerikaanse serie.
15.00 Mord ist ihr Hobby (Murder she wrote), Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Die blutrote Nelke.
16.00 Hans Meiser. Talkshow.
17.00 Wer ist hier der Boss? (Who's the boss?), Amer. comedyserie. Afl.: Besuch aus dem Dschungel (1).
17.30 Eine schrecklich nette Familie (Married... with children), Amerikaanse serie. Afl.: Der Pate. Herh.
18.00 Elf 99. Magazine.
18.45 RTL aktuell.
19.15 Explosiv - Das Magazin. Magazine.
19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten, Duitse serie.
20.15 Ungelöste Geheimnisse. Programma met aandacht voor mysterieuze zaken.
21.15 Verzeih mir. Verzoeningsshow.
22.15 Explosiv - Der heisse Stuhl. Met Olaf Kracht.
23.15 Blutiges Feriencamp (Bloody pom poms), Amerikaanse horrorfilm uit 1987 van John Quinn. Met: Betsy Russell, Leif Garrett, Lucinda Dickey e.a.
01.00 Eine schrecklich nette Familie (Married... with children), Amerikaanse serie.
01.30 Wer ist hier der Boss? (Who's the boss?) Amerikaanse serie.
02.00 Hans Meiser. Talkshow. Herh.
02.55 Explosiv - Das Magazin. Herh.
03.20 Mord ist ihr Hobby. Herh.
04.10 Gute Zeiten, schlechte Zeiten, Duitse serie. Herh.
04.40 Reich und schön. Herh.
05.10 Elf 99. Magazine. Herh.

● *Scène uit de Amerikaanse filmcomedie 'Ski Patrol'. (Nederland 2 - 20.00 uur).*

SAT 1

05.30 Regional-Report. **06.00** Ontbijttv met früh dran, sport. **08.50** Das Imperium - Die Colbys Amer. serie. **09.40** Schatten der Leidenschaft (The young and the restless), Amer. serie. **10.30** Tennis. WK mixed-dubbelspel (Hopman Cup) vanuit Perth in Australië, Steffi Graf/Michael Stich - winnaar Oostenrijk/Rusland. **15.05** Das Imperium - Die Colbys (The Colbys), Amer. serie. Afl.: Der Heiratsantrag. **15.55** UFO Engelse sf-serie. Afl.: Die Entführung. **16.55** 5 mal 5 (Lingo), spelprogr. **17.25** Geh aufs Ganze!. Spelprogr. **18.00** Reg. progr.'s. **18.30** Sportmagazine. **18.45** Nieuws. **19.00** klippklapp. Clip-club met Dieter Hallervorden. **19.30** Glücksrad. Spelprogr. **20.15** Die Goldene Hitparade der Volksmusik. Muziekprogr. **21.15** Retter. Spectaculaire reddingsacties. **22.00** Ulrich Meyer: EINSPRUCH! Aansl. Top-NEWS. **23.00** Spiegel-TV-Reportage. **23.35** Electric blue, Engels erotisch magazine. **00.15** Mann-O-Mann. Spelshow. **01.05** UFO (U.F.O.), Engelse sf-serie. Herh. **01.55** Programma-overzicht. **02.00** Teletext.

TV FILMS VIDEO

BBC 2
10.00. Johnny Tiger - (1966-USA). Lange, serieuze en informatieve film van Paul Wendkos over de integratie van de Indianen in de Amerikaanse kapitalistische maatschappij. Met: Robert Taylor en Geraldine Brooks.

België/TV 1
15.00. The devil and Miss Jones - (1941-USA). Verrukkelijke sociale komedie van Sam Wood over warenhuisdirecteur die incognito op de schoenenafdeling gaat werken om zicht op zijn bedrijf te krijgen. Met: Jean Arthur en Robert Cunnings.

BBC 1
15.15. The Importance of Being Ernest - (1952-GB). Klassieke zedenkomedie van Oscar Wilde verfilmd door Anthony Asquit.
Twee rijke vrijgezellen bedenken 'Ernest' en brengen twee dames met hem het hoofd op hol. Met: Michael Redgrave en Michael Dennison.

BBC 2
19.00. Battle-star: Galactica - (1979-USA). Sf-film van Richard A. Colla met virtuoze speciale effecten van John Dykstra.
Overlevenden van ruimtekolonie op zoek naar hun oorspronkelijke planeet: Aarde. Met: Richard Hatch en Dirk Benedict.

Nederland 2
20.00. Ski Patrol - (1990-USA). Lege film van pulpproducent Paul Malansky met hier en daar een skistunt. Regie: Richard Corell. Met o.a.: Roger Rose en T.K. Carter.

Super Channel
23.00. Noz W Wodzie - (1962-PL). Enige film die Roman Polanski in Polen geschoten heeft.
Botsing tussen gezeten burger en een jeugdige non-conformist. Met: Jolanta Umecka en Leon Niemczyk.

RTL Television
23.15. Cheerleader Camp - (1987-USA). Het bekende thrillerscenario: mol jonge meisjes en de een na de ander wordt half ontkleed en helemaal dood in het bos gevonden. Regie: John Quinn. Met: Betsy Russel.

BBC 1
00.05. Gunfight at the O.K. Corral - (1957-USA). Klassieke western van John Sturges over de oorlog tussen de Earps en de Clantons met onder andere Kirk Douglas en Burt Lancaster.

Duitsland 2
00.20. The Chosen - (1981-USA). Prachtige verfilming van Chaim Potoks autobiografie door Jeremy Paul Kagan.
Robby Benson is de zoon van de conservatieve rabbijn Rod Steiger. Zij zijn het oneens over de staat Israël.

Duitsland 1
00.50. All The Fine Young Cannibals - (1960-USA). Melodrama van Michael Anderson gebaseerd op het leven van Chet Baker, gespeeld door Robert Wagner.
Jong stel ontdekt in New York sex en drugs. Verder met: Nathalie Wood.

● *Pearl Batley en Robert Wagner als Chet Baker in 'All The Fine Young Cannibals'. (Duitsland 1 - 00.50 uur).*

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 Nieuws. 7.07 Echo-magazine. 9.05 Dingen die gebeuren. 12.07 NCRV's Hier en nu. (12.45 Aandacht voor agrarische actualiteiten.) 14.05 Veronica Nieuwsradio. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. 19.04 TROS interaktief. 20.04 TROS Klantenservice. 22.04 Veronica sportradio. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Of the record. 2.02 Geen tijd. 5.02-7.00 Ochtendhumeur.

Radio 2
7.04 Sugar in the morning. 9.04 Arbeidsvitaminen op 2. 11.04 Met mij valt te praten. 12.04 Het beleg van Hilversum. 14.04 De gouden greep. 15.04 Formule 2. 17.04 Alle mensen. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Nederlands op AVRO Twee. 20.04 Album. 21.30 Mezzo 23.04-24.00 Bluefunk 'n soul.

Radio 3
AKN: 6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 11.04 Baas van de dag. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. AKN: 15.04 Popsjop. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 Avondspits 19.04 Spoor 7. 20.04 Forza! 21.04 Villa 65. 0.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Zone. AKN: 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4
7.00, 8.00 en 13.00 Nieuws. 7.02 Een goede morgen met Willebrord Nieuwenhuis. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Ochtendconcert I Mozarteum Orchester Salzburg met sopraan en bassethoorn 12.10 Ochtendconcert II. Emerson Kwartet. 13.00 Nws. 13.04 De klassieke top 10 en nieuwe klassiekde cd's. 14.15 Middagconcert. Oratoria en opera's. Radio Symf. Ork Frankfurt. 16.00 De Nederlanden Pianomuz. van 1813 tot nu. 17.00 Leger des Heilskwartier. 17.15 Muziek in vrije tijd. 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.04 Geloven in muziek 18.30 Orgelconcert. 19.00 Klassiek in vogelvucht. 20.02 Avondconcert 22.30 Orgelbespeling. 23.00 De oratoria van G.F. Händel 23.30-24.00 Songs of praise.

Radio 5
Elk heel uur t/m 17.00 Nieuws 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.05 1008 AM. 8.50 Snippers. 8.55 Waterstanden. 9.02 VPRO's dinsdag op 5, met om 9.02 Brigitte Kaandorp is in gesprek; 9.45 Instituut Schreuders; 10.02 En wenst niet meer 10.42 De jazz van Pete Felleman 11.02 Ischa; 12.02 De omgekeerde wereld; 13.10 Aardse zaken; 14.02 Passages passanten; 15.02 Boeken; 16.02 Stenen des aanstoots 16.20 Kunstclips. 17.10 Radio UIT PP: 17.50 PvdA. 18.00 Nieuws 18.02 De onderstroom. 18.25 Scheepspraat. 18.30 Taal en teken. 18.50 Het levende woord 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. TELEAC: 21.00 You're welcome. 21.30 Japan na 1945. 22.00 Russisch, taal en volk 22.30 Moshi, moshi, Japanse taal 23.00-24.00 Het paradijs.

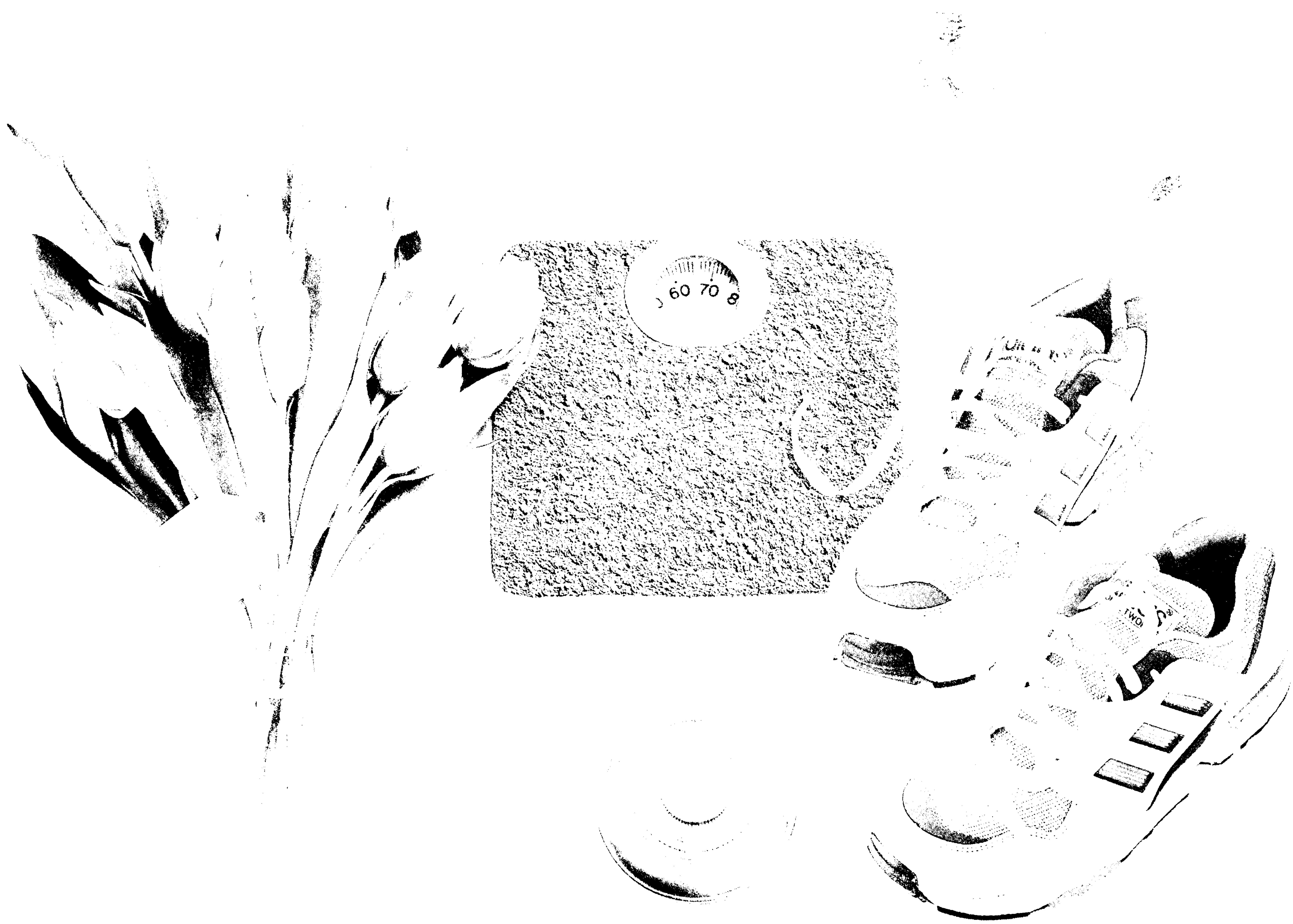
Omroep Limburg
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 (inter)nationale actualiteiten. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg Aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door, verzoekplaten. 11.00 De ruilbeurs: luisteraars helpen luisteraars bij het opsporen van lang gezochte voorwerpen. 12.00 Limburg Aktueel. 13.00 (inter)nationaal nieuws. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Horen, zien, vragen. Mediarubriek. 14.00 Licht Limburgs: muziek. 15.00 Groene Golf: natuur en milieu. 16.00 Festival: cultureel magazine. 17.00-18.00 Limburg Aktueel.

België/Radio 2
O6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 Regionaal. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Soes met de raad van tante Kaat en de soesafoon. 10.00 Nieuws. 10.03 Antilope: open blik op het dagelijks leven. 11.50 Het koekoeksnest, radiofeuilleton. 12.00 Radio 2 Regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Mokka: leuke, internationale muziek bij de betere koffie. 14.00 De gewapende man: Belgische muziek met studiogasten en live-music. 17.00 Radio 2 Regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 CoKoen: lichte muziek met Koen Crucke. 20.00 Lukraak. 22.00 Nieuws. 22.05 Nachtwacht. Sfeervol programma rond vreemde verschijnselen. 23.30-06.00 Nachtradio (nieuws om 24.00, 05.00 en 05.30 uur).

België/BRF
Elk heel uur nieuws.
6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 6.45 Hörergrusslotterie. 7.15 Veranstaltungstips; 8.30 Presseschau). 9.10 Gut Aufgelegt (Tips und Themen am Vormittag). 12.05 Musik à la carte. (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.05 BRF Aktuell: Aktuelles vom Tage 18.35 Klassik Musikjournal 20.00-20.05 Nachrichten.

RTL4 Radio
Elk heel uur nieuws.
07.03 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 09.03 RTL Megahits 10.03 Koffiekringen, Jan de Hoop 12.03 Goeiemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.03 Oorwarmers, Ron Bisschop. 17.03 Vrijheid-Blijheid, Jan van de Putte. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. (7.00 en 8.00 nieuws). 8.55 Morgenandacht. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 Nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt. (met om 13.00 Mitmenschen, 14.00 Nieuws en 14.05 Sachwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musikexpress (18.00 Nieuws; 19.00 Auf ein Wort; 19.30 Ohrenbär, voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen (22.00 Nieuws). 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress (elk heel uur nieuws).

MAAR ÒNZE VOORNEMENS MOGEN ER OOK ZIJN

[illegible] MEGA Limburgers willen dit jaar nog [illegible] waarder voor u worden. Natuurlijk [illegible] wij ook in 1993 gas en stroom dag [illegible] bij u thuisbezorgen. Maar dat had [illegible] anders van ons verwacht. Wij gaan [illegible] meer aandacht geven aan onze [illegible]ening. Onze vier Distributiebedrij- [illegible] over Limburg verspreid. Wij zitten [illegible] u een stuk dichterbij. Vanaf maart [illegible] u één nota voor elektriciteit, gas en eventuele kabelaansluiting. Natuurlijk werken wij in 1993 verder aan een schoon milieu. U mag dan ook de nodige energie- en milieubesparende tips van ons verwachten. Mocht u iets van ons willen weten of heeft u onverhoopt een storing, bel onze 06-nummers. Morgen zetten we ze nog eens in deze krant.

Uiteraard wensen alle MEGA Limburgers u een gelukkig 1993.

MEGA
LIMBURG

WIJ STEKEN VEEL ENERGIE IN SERVICE

Limburgs Dagblad voor Oostelijk Zuidlimburg

Dinsdag 5 januari 1993 ● Pagina 11

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-452932; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Procureur doet toezegging aan gouverneur

Einde onderzoek Vossen beloofd

Van onze verslaggever

GULPEN - Burgemeester W. Vossen van Gulpen kan voor het einde van deze maand rekenen op duidelijkheid over de vraag of hij wel of niet vervolgd wordt. De burgemeester, door justitie verdacht van het aannemen van steekpenningen en het doen van valse belastingaangifte, zegt die toezegging te hebben gekregen van gouverneur E. Mastenbroek met wie hij onlangs een vertrouwelijk gesprek heeft gehad.

De commissaris van de koningin heeft op zijn beurt die belofte kunnen doen omdat de procureur-generaal mr. R. Gonsalves in Den Bosch die toezegging heeft gedaan. Onder Gonsalves' verantwoordelijkheid wordt nu al sinds juni dit jaar een justitieel onderzoek verricht door de rijksrecherche. Ook de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) is van begin af aan geïnteresseerd geweest in Vossen. Daags na de aanvang van het onderzoek besloot Vossen tijdelijk terug te treden.

In welke mate Vossen zich schuldig heeft gemaakt aan het doen van valse belastingaangifte en in hoeverre hij gevoelig is geweest voor het aannemen van steekpenningen is tot nu toe niet duidelijk geworden. Het enkele weken geleden ingediende verzoek van Vossen om justitie te dwingen het gerechtelijk vooronderzoek te sluiten, werd door de rechtbank afgewezen. Justitie mag verder speuren naar mogelijk strafbare feiten waarvan de inmiddels politiek zwaar beschadigde burgemeester wordt verdacht.

KvK wil Maastricht als kantorencentrum

Van onze redactie economie

MAASTRICHT - Maastricht zou de kantorenstad van de regio moeten worden. Gemeente en provincie moeten de versnippering een halt toeroepen en in de toekomst kantoren primair in Maastricht concentreren. Dat zei voorzitter Versteegh van de Kamer van Koophandel gisteren in zijn nieuwjaarsrede.

Versteegh negeerde daarmee de ambities van steden als Heerlen en Sittard, die ook al enige tijd trachten uit te groeien tot kantorenstad van betekenis.

Volgens de KvK-voorzitter zal, nu het economische slecht gaat, de economische groei in Zuid-Limburg meer dan ooit moeten komen uit de dienstensector. „Er komen kansen voor toeristische en logistieke bedrijfstakken in Zuid-Limburg, met Maastricht als voortrekker. De thuismarkt wordt onvoldoende benut. We laten kansen liggen."

De uitbreiding van Maastricht Airport en de aanleg van de A73 tussen Venlo en Maasbracht kunnen volgens hem worden betaald uit de extra verkoop van aardgas. Dan kan dit jaar nog met de projecten worden begonnen.

Topman Snijders over toekomst pensioenfonds:

'Beslissend jaar ABP'

Van onze redactie economie

HEERLEN - „Voor het ABP wordt 1993 een beslissend jaar. De besprekingen over de privatisering worden binnenkort afgerond en we gaan beginnen aan de ontvlechting van het huidige ABP. Dat betekent grondige veranderingen en een opsplitsing van het ABP in meerdere eenheden." Dat zei president-directeur M. Snijders gisteren in zijn nieuwjaarstoespraak. Op 10 februari tekent minister Dales de overeenkomst over de verzelfstandiging.

Snijders noemde het 'heel belangrijk' dat de afdeling Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen van zijn organisatie een rol als bedrijfsvereniging wordt toebedeeld in het kader van de nieuwe Organisatiewet Sociale Verzekeringen (nOSV). De wet ligt voor advies bij de Raad van State.

Ondertussen bereidt het ABP zich voor op ingrijpende wijzigingen waarbij de organisatie wordt opgesplitst in een apart, zelfstandig pensioenfonds en een bedrijfsvereniging voor verzekerde ambtenaren. Eventueel kan die nieuwe bedrijfsvereniging ook andere, nieuwe klanten opnemen.

Snijders bleef in zijn toespraak uiterst vaag over de afslanking van de Heerlense organisatie. De ambtenarenvakbonden toonden zich teleurgesteld over de speech, omdat Snijders niets concreets zei over de toekomst en de werkgelegenheid.

Personeel

De president-directeur toonde zich wel optimistisch over de opstelling van het personeel. Uit een mobiliteitsenquête in maart vorig jaar is gebleken dat één op de drie werknemers bereid is van baan te veranderen. Van de medewerkers wil 85 procent binnen het ABP van plaats verhuizen, terwijl 36 procent klaar staat voor een betrekking buiten het ABP. Eén op de acht medewerkers wil in dienst van een intern uitzendbureau treden.

Het ABP heeft vorig jaar een recordproduktie aan hypotheken geleverd van ruim drie miljard gulden, ongeveer 50 procent meer dan in 1991. De rendementen lagen boven de gestelde normen, aldus Snijders.

● *Behalve gehaktballen en kaasblokjes werden gisteren tijdens de nieuwjaarsreceptie in het Heerlense stadhuis ook broodjes cultuur geserveerd. De actiegroep Hart voor Heerlen had speciaal voor deze gelegenheid tweehonderd hartvormige broodjes laten bakken. Deze deelde ze met bijgevoegd pamflet uit aan burgemeester en wethouders. De broodjesactie had betrekking op de voormalige Maastrichtse broodfabriek aan de Van der Maesenstraat. Dit zou volgens Hart voor Heerlen een ideale lokatie zijn voor een cultuurcentrum. Kleinschalige instellingen die uit hun onderkomens moesten of moeten verdwijnen zoals de Nor, het New Wave cafe, en het filmhuis zouden daarin, volgens hen, prima in gehuisvest kunnen worden. Een meerderheid van de gemeenteraad stemde al eerder in met het voorstel om deze mogelijkheid te laten onderzoeken. Wethouder Hub Savelsbergh van Volkshuisvesting wees echter na ontvangst van zijn broodje cultuur op de bouwtechnische problemen van het plan. Hart voor Heerlen voerde al eerder actie voor behoud van de kleinschalige culturele instellingen in Heerlen. Zo kregen onlangs alle raadsleden vijf weken lang post van de actievoerders.*

Foto: DRIES LINSSEN

Tour kostte bijna één miljoen gulden

VALKENBURG - Volgens de laatste berekeningen van de gemeente Valkenburg aan de Geul heeft het organiseren van de aankomst en het vertrek van de Tour de France verleden jaar 959.000 gulden gekost. Dat is ruim het dubbele van wat tevoren aan kosten was geraamd. De gemeente dacht met 435.000 gulden uit te komen, een bedrag dat bovendien gesponsord werd door het organisatiebureau ASC.

B en W hebben de berekening laten maken na herhaaldelijk wens van raads- en commissieleden, die nu wel eens precies wilden weten wat het hele 'Tourcircus' heeft gekost.

In het bedrag van 959.000 gulden zit ook 200.000 gulden aan politionele bijstand. Volgens sommige raadsleden moeten die kosten niet expliciet aan de Tour-aankomst en -vertrek worden toegerekend.

Een weekeinde eredivisievoetbal kost minstens evenveel, is hun redenering.

Andere raadsleden hebben daartegenover hun twijfels over de zestigduizend gulden die worden opgevoerd als de kosten van het gemeentelijk personeel. Gezien de intensiviteit waarmee verschillende ambtenaren gedurende een lange periode met de Tour bezig zijn geweest, is het bedrag van zestigduizend gulden wel aan de erg lage kant ingeschat. Valkenburg heeft al 160.000 gulden extra gevoteerd om inmiddels gemaakte kosten te betalen.

Raadslid Nico Huntjens vindt het kostenoverzicht nog te beperkt. Hij mist een raming van de positieve effecten die de promotie van Valkenburg als Tourstad met zich mee hebben gebracht of nog zullen opleveren.

Eén man wil identiteitskaart

VALKENBURG - Navraag bij de afdeling Bevolking van de gemeente Valkenburg aan de Geul maakt duidelijk dat er tot nu toe precies één inwoner interesse heeft getoond voor de aanschaf van de identiteitskaart.

Een toename van de belangstelling verwacht de afdeling nauwelijks, omdat volgens de eigen gegevens 90 tot 95 procent van de inwoners een paspoort of toeristenkaart heeft, waarmee men zich in Nederland even goed kan identificeren. Desondanks wil de gemeente toch de kaart invoeren. Zoals overal elders zal de gemeentelijke identiteitskaart dertig gulden kosten. Vanwege de te verwachten geringe belangstelling zal het verwerken van de kaarten niet via een geautomatiseerd systeem maar handmatig met de typemachine geschieden.

Vermiste vrouw nog spoorloos

VALKENBURG - De sedert dinsdag 29 december vermiste 72-jarige J.H. De Lange-van Stiphout uit Valkenburg aan de Geul is nog niet gevonden. Door een misverstand bij de aangifte is gisteren de naam van J.H. Mullers-van Stiphout als vermist opgegeven. Bij de politie kwamen enkele tips binnen, maar zonder resultaat. De vrouw heeft op die bewuste dag in een depressieve toestand haar woning met onbekende stemming verlaten.

Kluizen gekraakt

LEOPOLDSBURG - Onbekenden hebben zondagnacht een aantal kluizen gekraakt in het postkantoor van Leopoldsburg. De dieven forceerden een buitendeur en maakten een opening in de muur om in de saferuimte te komen. De juiste omvang van de buit is niet bekend, maar wel staat vast dat die in de miljoenen loopt. Enkele kilometers verder, in Tessenderlo, werd bij een inbraak in een groothandelszaak van sportartikelen, de inhoud van de kassa buitgemaakt. Het ging daarbij om een bedrag van meer dan een miljoen Belgische frank.

Roermond opent drugsklachtenlijn

ROERMOND - Bij de politie district Roermond is met ingang van gisteren een drugsklachtenlijn (tel. 04750-99365) opengesteld die 24 uur bereikbaar is. De bedoeling is om een beter inzicht te krijgen in de overlast door drugsgebruikers en -dealers in Roermond en directe omgeving. Alle informatie zal vertrouwelijk worden behandeld. De meldingen zullen een bijdrage vormen aan een projectmatige aanpak van de drugsproblematiek. De politie wijst er in dit verband op dat burgers niet moeten verwachten dat op iedere melding een gerichte actie volgt. Tijdens kantooruren worden burgers mondeling te woord gestaan, daarna kan een antwoordapparaat worden ingesproken.

Asielzoekers in kazerne Roermond

ROERMOND - In de nieuwe overeenkomst die Roermond met het ministerie van WVC aangaat voor de opvang van asielzoekers in de voormalige Ernst Casimirkazerne wordt uitgegaan van 600 plaatsen, waarvan er 550 permanent worden bezet. Het contract dat op 1 februari moet ingaan, loopt voor de duur van hooguit vier jaar. Wat Roermond daarna met het complex van plan is, staat nog niet vast. Tot februari blijft het oude kazernegebouw ingericht als tijdelijk opvangcentrum (TOC) voor ontheemden uit het voormalige Joegoslavië. In de overgangsfase van TOC naar AZC wordt het beheer van het centrum door het Rode Kruis overgedragen aan de Interim Stichting Opvang Asielzoekers (ISOA). Om akkoord te kunnen gaan met de uitbreiding van 200 opvangplaatsen heeft Roermond wel zeven formatieplaatsen voor politie bedongen. Tot nog toe was die capaciteit beperkt tot vier, waarbij het politiekorps kon rekenen op ondersteuning vanuit de regio.

Verdwenen vader duikt weer op

IZEGEM - De 31-jarige bedrijfspsycholoog uit Izegem, die op 12 december zijn drie kinderen van 6, 5 en 2 jaar niet meer terugbracht na een dagje bezoekrecht, is weer opgedoken. De man, die had gedreigd zichzelf en de kinderen om te brengen, meldde zich zondagavond in een ziekenhuis in Gent. Nadat de moeder de kinderen had opgehaald, werd de man ondergebracht in een psychiatrische instelling. De politie vermoedt dat hij zich drie weken lang verborgen heeft gehouden aan de Franse Azurenkust. In de Leie in de woonplaats van de psycholoog is dagenlang gedregd omdat gevreesd werd dat de man zijn dreigement ten uitvoer gebracht had.

Vijf gewonden in Reuver

REUVER - Bij een ongeluk op de streekweg Beesel-Venlo zijn gisteren vijf gewonden gevallen. Een personenauto met vier vrouwen uit Venlo, op weg naar een nieuwjaarsreceptie in Roermond, kwam in botsing met een auto die de streekweg vanaf de Bergerhofweg overstak. De bestuurder van de overstekende auto moest door de brandweer uit zijn voertuig worden bevrijd. Hij werd gewond naar het ziekenhuis in Venlo overgebracht. Gisterenavond wist de politie nog niet wie de man was. Hij bleek nog niet aanspreekbaar. Ook de vier dames kwamen in het ziekenhuis terecht. De bestuurster liep een borstbeenfractuur op, de bijrijdster een gebroken wervel en de achterin zittende vrouwen diverse kneuzingen.

Gouverneur Mastenbroek gaat onderhandelen in Den Haag

'Sociale werkplaatsen en rijksdiensten gepakt'

MAASTRICHT - Gouverneur Emile Mastenbroek gaat binnenkort met de staatssecretaris van Economische zaken praten over de bezuinigingen die het Rijk wil doorvoeren. Door die besparingen worden de rijksdiensten in Oostelijk Zuid-Limburg en de sociale werkplaatsen in Limburg onevenredig zwaar worden gepakt. Bovendien is vanaf 1 januari de Investeringspremieregeling zo goed als afgeschaft en dat is alles bij elkaar teveel van het goede. Dat zei de gouverneur gisteren in zijn Nieuwjaarstoespraak.

Het provinciebestuur heeft al geaccepteerd dat bezuinigd wordt op arbeidsplaatsenplannen en ook met een evenredige besparing op rijksdiensten zou men kunnen leven, maar de maatregelen van het Rijk zijn voor de Provincie niet te begrijpen en niet te aanvaarden. Als rijksdiensten die door de maatregelen worden getroffen noemde de gouverneur het ABP, CBS, AID en het defensiekantoor in Kerkrade.

De gouverneur sprak in dit verband de sombere verwachting uit dat dit jaar de werkgelegenheid in onze provincie voor het eerst sinds 1983 zal dalen. Hij wees daarbij ook op de ingezette vertraging van een jarenlang onafgebroken economische groei, die zich tot nu toe het sterkst heeft doen voelen in de industrie. Door saneringen in grote bedrijven als DSM, NedCar en Philips zijn ruim 3000 banen verdwenen, zo memoreerde Mastenbroek.

De gouverneur zei voorts te verwachten dat nu ook steeds meer middelgrote en kleinere bedrijven arbeidsbesparende maatregelen zullen treffen.

In het kader van de bestuurlijke vernieuwing zei Mastenbroek dat het provinciaal bestuur zich dit jaar nadrukkelijk zal herbezinnen op zijn kerntaken en bevoegdheden. Het zou hem persoonlijk niets verbazen wanneer men tot de conclusie zou komen dat er diverse taken en bevoegdheden van de Provincie naar de gemeenten en gewesten overgeheveld kunnen worden.

en een kus krijg je
van de mensen

die geen hand meer
durven te geven

punaise

†

Heden overleed na een liefdevolle verzorging in de verpleegkliniek te Heerlen, voorzien van de h. sacramenten op de leeftijd van 84 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, schoonzuster, tante en nicht

Tien Wullewevers

weduwe van

Eugéne Hendriks

Schinveld: J. Hendriks
M. Hendriks-v.d. Berg
Borgharen: L. Hendriks
L. Hendriks-Seegers
Spaubeek: F. Hendriks
A. Hendriks-Dameiseaux
en kleinkinderen
Familie Wullewevers
Familie Hendriks

4 januari 1993
Corr.-adres: Adam v. Harenstraat 45
6223 CA Maastricht

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op vrijdag 8 januari om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Clemens te Hulsberg waarna begrafenis op de algemene begraafplaats Wissengracht.

Avondwake donderdag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het bejaardencentrum Panhuys te Hulsberg.

Gelegenheid tot afscheidnemen woensdag en donderdag van 19.30 tot 20.00 uur.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden deze annonce als zodanig beschouwen.

†

Na een kortstondig ziekbed is onverwacht van ons heengegaan, voorzien van het h. oliesel in de leeftijd van 65 jaar mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Jan Harmen IJssermans

echtgenoot van

Jo Boereboom

In dankbare herinnering:
Brunssum: J. IJssermans-Boereboom
Hoensbroek: H. IJssermans
G. de Vries
Maastricht: W. IJssermans
M. IJssermans-Daemen
Hoensbroek: R. IJssermans
Heerlen: J. IJssermans
zijn kleinkinderen
Familie IJssermans
Familie Boereboom

3 januari 1993
Stokhoes 4, 6444 DA Brunssum

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op donderdag 7 januari a.s. om 11.00 uur in de Fatimakerk te Brunssum, gevolgd door de begrafenis op de algemene begraafplaats aan de Merkelbeekerstraat.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondmis van woensdag 6 januari a.s. om 19.00 uur in de St. Gregoriuskerk te Brunssum.

U kunt afscheidnemen in het mortuarium van het De Weverziekenhuis te Heerlen. Bezoekgelegenheid dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid hebben wij vernomen dat op zondag 3 januari j.l. is overleden ons dierbaar lid van verdienste

Jan IJssermans

In hem verliezen wij een stuwende kracht.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

Bestuur en leden S.V. Langeberg
Zomerfeesten S.V. Langeberg
Oud-spelers S.V. Langeberg
Supportersclub S.V. Langeberg

†

Je handen hebben voor ons gewerkt,
je hart heeft voor ons geklopt,
je ogen hebben ons tot het laatst gezocht.
Rust nu maar uit.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons gedaan en betekend heeft, geven wij u kennis, dat heden na een langdurige ziekte van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Math Gulpen

echtgenoot van

Jeanne Gehlen

Hij overleed, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van 70 jaar.

Eys: Jeanne Gulpen-Gehlen
Eys: Rob en Marleen
Mathijs
Eys: Piet en Elly
Jeannine en Ceriel
Eys: Fer en Andrea
Pascal en Mark
Eys: Elly † en Piet
Freek
Familie Gulpen
Familie Gehlen

6287 AA Eys, 3 januari 1993
Wittemerweg 13

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op donderdag 7 januari 1993 om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Agatha te Eys.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Woensdagavond zal om 18.45 uur de rozenkrans voor pap worden gebeden; aansluitend wordt in voornoemde kerk de h. mis tot zijn intentie opgedragen.

Pap is opgebaard in de rouwkapel Sjalom, Hilleshagerweg 11 te Mechelen. Bezoek dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven, delen wij u mede, dat na een liefdevolle verzorging, in de Hamboskliniek, toch nog onverwacht van ons is heengegaan onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Hubertina Barbara Bindels-Linckens

weduwe van

Hubert Hendrik Bindels

Zij overleed, gesterkt door de h.h. sacramenten, in de leeftijd van 79 jaar.

Kerkrade: Trudy en Jo Grond-Bindels
Monika en Hans
Vaals: Hein Bindels
Familie Linckens
Familie Bindels

Kerkrade, Hamboskliniek, 3 januari 1993
Corr.-adres: Theaterpassage 32
6461 DW Kerkrade

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op donderdag 7 januari om 11.00 uur in de parochiekerk St. Jozef te Vaals, waarna begrafenis op het r.k.- kerkhof aldaar.

Bijeenkomst in de kerk.

Overtuigd zijnde van uw medeleven is er geen condoleren.

Tot intentie van de overledene zal er, heden dinsdag, om 19.00 uur een h. mis worden opgedragen in eerder genoemde kerk.

Na de h. mis is er in de kapel naast de kerk gelegenheid tot afscheidnemen van de overledene.

Woensdag is er rouwbezoek van 18.00 tot 19.00 uur in het uitvaartcentrum Dela in Heerlen, Grasbroekerweg 20.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te sturen deze annonce als zodanig beschouwen.

†

Groot is de leegte die hij achterlaat,
mooi zijn de herinneringen die blijven.

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft gegeven, hebben wij toch nog onverwacht afscheid genomen van onze zorgzame vader, schoonvader, opa, overgrootvader, broer, schoonbroer, oom en neef

Peter Joseph (Zef) Willems

weduwnaar van

Maria Augusta Flamme

Hij overleed na een liefdevolle verzorging in de Agnetenberg, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van 81 jaar.

Sittard: †. Ellie
van de Kl[illegible]-Willems
Dan van de [illegible]
Nieuwstadt: [illegible]-Willems
Harrie [illegible]
Nieuwstadt: Betty [illegible]-Willems
Mathieu [illegible]
[illegible]
[illegible]
Familie Willems
Familie Flamme

Sittard, 3 januari 1993
Rosmolenstraat 24
Corr.adres: Grachtstraat 49
6118 AB Nieuwstadt

De plechtige uitvaart[illegible] plaatsvinden op woensdag 6 januari om 14.[illegible] uur in het crematorium van Dela, Vo[illegible] te Geleen.

Samenkomst in het crematorium, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake heden dinsdag om [illegible] uur in de Gemmakapel te Sittard.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard, alwaar gelegenheid is tot afscheidnemen dagelijks van 16.00 tot 16.45 uur.

Zij die geen persoonlijke kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

Zoals een zachte bries in de zomerdag de bladeren aan de bomen doet bewegen, is zij van ons heengegaan. Op een lange reis. Een mooie herinnering achterlatend. Hierdoor blijft zij leven.

Anna Katharina Kalthoff

* 19 maart 1909 † 4 januari 1993

weduwe van

Johann Jasker

Amstenrade: Fred en Jeanne
Jasker-Peters
Ronald en Leikje
Ivonne en Leo
René en Martine

6436 BD Amstenrade, Dr. Poelsstraat 31

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op vrijdag 8 januari om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Amstenrade, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aan de Randweg te Hoensbroek.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dankbetuiging

Mooi waren de jaren
die wij samen waren.

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor het medeleven, betoond bij ziekte, overlijden en begrafenis van mijn man, onze vader, schoonvader, groot- en overgrootvader

May Vroemen

willen wij u langs deze weg hartelijk danken.

L. Vroemen-Arets
kinderen en kleinkinderen

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zondag 10 januari 1993 om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Spekholzerheide, Kerkrade-West.

†

Bedroefd, maar dankbaar voor wat zij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis dat heden toch nog onverwacht is overleden, op de leeftijd van 76 jaar, voorzien van de h. sacramenten, onze lieve zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Paula Maria Hubertina Michaelina de la Haije

weduwe van

Mathieu Servais Michel Tieleman

Jean Tieleman
Julia Tieleman-Didden
Ger Tieleman
Barbara Tieleman-Lefel
Debby en Servais
Frans Tieleman
Marco Lesil
Familie de la Haije
Familie Tieleman

1 januari 1993
Kloosterkoolhof 75, 6415 XS Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op donderdag 7 januari om 11.00 uur in de dekenale kerk St. Pancratius te Heerlen, waarna aansluitend begrafenis op de begraafplaats te Imstenrade-Heerlen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Woensdag 6 januari a.s. om 18.10 uur wordt ter intentie van moeder de rozenkrans gebeden; aansluitend avondmis in voornoemde kerk.

Moeder is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum v/h Crombach, Oliemolenstraat 30 te Heerlen.

Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Voor vervoer van kerk naar begraafplaats en terug is gezorgd.

Zij die geen kennisgeving ontvingen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

Heden overleed, toch nog onverwacht, in de leeftijd van 82 jaar, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, lieve groot- en overgrootmoeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Anna Zanera

weduwe van

Friedrich de Vries

De bedroefde familie:
Landgraaf: Hans de Vries
Ans de Vries-Borgans
Schinnen: Frits de Vries
Elly de Vries-Cals
Heerlen: Annelies de Vries
Frans Conjarts
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Zanera
Familie de Vries

[illegible] Kerkrade, 3 januari 1993
[illegible]

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op vrijdag 8 januari a.s. om 13.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Vertrek [illegible] naar het crematorium vanaf de hoek [illegible]straat-Tulpenstraat.

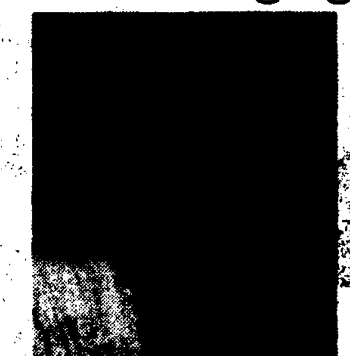
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de ontvangsthal van het crematorium vanaf 13.15 uur.

[illegible] Kerkrade-West.

Gelegenheid tot afscheidnemen van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

Gaarne wil ik eenieder bedanken die op welke wijze dan ook blijk van medeleven heeft getoond bij het overlijden en de crematie van mijn levensgezellin

Karina Prent

B. den Dekker

Munstergeleen, januari 1993

De zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 9 januari om 19.00 uur in de St. Pancratiuskerk te Munstergeleen.

OVERLEDEN

† Sjef [illegible], 67 jaar, echtgenoot van Tiny palm. Corr.adres: Burg. v. Laarstraat 18, Gronsveld. De uitvaartdienst vindt plaats op woensdag 6 januari om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Martinus te Gronsveld.

† Mia Willems, 81 jaar, weduwe van Toine Boulanger, St. Annadal 18E, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op woensdag 6 januari om 11.00 uur in de St. Lambertuskapel te Maastricht.

† Johannes Hubertus Bartels, 74 jaar, echtgenoot van Rosalie Penders. Corr.adres: Populierweg 11, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op woensdag 6 januari om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Jan de Doper te Maastricht-Limmel.

†

Heden overleed, geheel onverwacht, in de leeftijd van 52 jaar, mijn man, onze vader, zoon, schoonzoon, broer, schoonbroer, oom, neef en vriend

Jozef van der Pers

echtgenoot van

José van der Pers-Willems

De familie:
Kerkrade: José van der Pers-Willems
Ronald en Cindy
Kerkrade: E. van der Pers-[illegible]
Kerkrade: E. van der Pers
Kerkrade: S. [illegible]-van der Pers
[illegible] van der Pers
Familie Willems

6462 CP Kerkrade, [illegible] januari 1993
Franciscanerstraat [illegible]

De uitvaartplechtigheid, gevolgd door de [illegible], zal plaatsvinden op woensdag [illegible] om 10.30 uur in de parochiekerk St. Jozef te Kerkrade-Kaalheide.

Bijeenkomst in de kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

De overledene is opgebaard in het mortuarium aan de [illegible]straat 7 te Kerkrade-West.

[illegible]

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

In de leeftijd van [illegible] jaar is geheel onverwacht van ons heengegaan

Hans Christiaan Damke

[illegible]
Familie Damke
Familie [illegible]

Brunssum, 3 januari 1993
Corr.-adres: A. Bieleveldstraat 1
6221 XX Maastricht

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op woensdag 6 januari a.s. om 14.00 uur in de St.-Barbarakerk aan de Moltweg in de Kakert te Landgraaf.

Samenkomst in de kerk, er is geen condoleren.

De begrafenis vindt aansluitend plaats op de r.k. begraafplaats aldaar.

Wanneer men een ruim en waarlijk
groot karakter lang terzijde staat
gaat er iets als een ademtocht van hem
op ons over.

Wij zijn met grote dankbaarheid vervuld, dat u ons heeft bijgestaan waardig afscheid te nemen van hem die ons zo lief was

Sef Knops

Oirsbeek: Els Knops-Boesten
kinderen en kleinkinderen

†

De zeswekendienst vindt plaats op 10 januari 1993 om 11.00 uur in de St. Lambertuskerk te Oirsbeek.

†

Na een geduldig gedragen lijden, en in het besef dat haar nu rust is gegeven, nemen wij afscheid van mijn zus, onze schoonzus, tante en nicht

Johanna Maria Elisabeth Roecx

weduwe van

Jozef Hubert Meessen

Zij overleed op de leeftijd van 88 jaar, voorzien van de h. sacramenten.

Familie Roecx
Familie Meessen

3 januari 1993
Corr.adres: Gildelaan 39, 6101 GK Echt

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op donderdag 7 januari 1993 om 13.00 uur in de Christus Koningkerk te Hoensbroek-Zuid, waarna aansluitend begrafenis op de algemene begraafplaats aan de Randweg te Hoensbroek.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Lisa is opgebaard in chapelle ardante van de verpleegklinieken te Heerlen. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 14.00 tot 16.00 uur.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

Al heeft hij ons verlaten,
hij laat ons nooit alleen.
Wat wij in hem bezaten
is altijd om ons heen.

Dankbaar voor alles wat hij voor ons heeft betekend, geven wij met droefheid kennis, dat na een kortstondige ziekte zacht en kalm van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze dierbare vader en schoonvader, opa, overgrootvader, broer, zwager en oom

Wim Bervoets

echtgenoot van

Fien Geelen

Voorzien van de h. sacramenten overleed hij in de leeftijd van 89 jaar.

Brunssum: F. Bervoets-Geelen
Hoensbroek: Ans en Jo Driessen-Bervoets
José en Ton, Jos, Anja, Linda
Giel en Margo, Roger, Marië
Levin, Cynthia,
John en Netty, Davy
Marc en Lisette, Manon, Luc
Brigitte en Jo, Tim, Rick
Familie Bervoets
Familie Geelen

Brunssum, „Huize Louise", 4 januari 1993
Corr.adres: Kouvenderstraat 105
6431 HC Hoensbroek

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op donderdag 7 januari om 14.00 uur in de Fatimakerk in Brunssum, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aan de Merkelbeekerstraat aldaar.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

[illegible] van de dierbare overledene [illegible] 19.00 uur in de kapel van „Huize Louise", Vijverlaan 5.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van voornoemd bejaardenhuis, alwaar gelegenheid is tot rouwbezoek.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met verslagenheid hebben wij kennis genomen van het plotseling overlijden van ons gewaardeerd lid van de sw-commissie, de heer

Theo Cornelussen

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

Bestuur en directie Wegom

Met grote verslagenheid hebben wij kennis moeten nemen van het overlijden van onze oud-penningmeester en erelid

Theo Cornelussen

Stichting en Groepsbestuur
Scouting Stein

Koning belooft 'redelijke opstelling' Rampenfonds

Kamer tevreden over extra gift kabinet

Vervolg van pagina 1

DEN HAAG – Het geld dat door particulieren is geschonken kan volgens de statuten van het Nationaal Rampenfonds ook alleen maar voor particuliere doeleinden worden gebruikt. Het geld dat door overheden is gegeven kan echter wel worden teruggestort, zodat deze het kunnen herbestemmen voor het herstel van de schade aan kerken en monumenten. Zelf mag het fonds dat niet doen.

Voorzitter Koning verwacht dat het bestuur van het Nationaal Rampenfonds zich hierbij 'redelijk' zal opstellen en het overheidsgeld inderdaad zal terugstorten. Het gaat hierbij naast de eerder toegezegde rijksbijdrage van 7,5 miljoen gulden vooral om een provinciale gift van 1 miljoen.

Volgens Koning valt ook nog absoluut niet te zeggen hoe hoog de uiteindelijke gift van het Nationaal Rampenfonds zelf zal uitvallen. Dit had aanvankelijk 2,5 miljoen toegezegd.

Omdat de middelen van het fonds echter alleen voor particuliere doeleinden mogen worden gebruikt en het bijeengebrachte bedrag de totale particuliere schade overtreft, is het onzeker of het fonds deze aanvankelijke toezegging gestand zal doen. Koning fluit daarmee de penningmeester van het fonds terug. Deze liet eerder weten dat in ieder geval 1 miljoen wordt uitgekeerd. Koning verwacht echter wel een substantiële 'eigen bijdrage' van het fonds, mogelijk zelfs meer dan 1 miljoen.

Kamer

De woordvoerders van CDA, VVD en PvdA in de Kamer reageren positief op de nieuwe gift van het kabinet. „Dat komt een aardig eind in de richting", zegt CDA-Kamerlid Gert Koffeman in een eerste voorzichtige reactie. Het kabinet geeft volgens hem wel niet het hele gevraagde bedrag van zestien miljoen, maar omdat het geld ineens wordt overgemaakt kan er nog enige miljoenen aan rente worden gekweekt. De restauraties kunnen namelijk niet meteen beginnen. Koffeman gaat er wel vanuit dat ook provincie en gemeenten een fors bedrag - in totaal zoń vier miljoen - bijdragen. „Dat is een harde voorwaarde om het nog ontbrekende geld bijelkaar te krijgen." Hij hoopt verder op het particulier initiatief.

VVD-woordvoerder Jos van Rey denkt dat de Limburgse instanties met de bijdrage van het kabinet kunnen leven. Het Limburgse Kamerlid verwacht niet dat particulieren nog veel kunnen bijdragen aan het herstel van de schade aan kerken en monumenten. „Wat het bisdom betreft, daarvan ken ik de boekhouding niet om te bepalen of dat nog zoveel kan missen. Premier Lubbers kan blijkbaar wel in die boekhouding kijken."

Gouverneur E. Mastenbroek reageerde gisteren tijdens zijn nieuwjaarstoespraak verheugd op het nieuws uit Den Haag. De ergste nood is nu volgens hem gelenigd. Gedeputeerde Staten van Limburg hebben nog niet gesproken over een eventuele eigen (extra) bijdrage van de provincie voor het herstel van het 'cultureel erfgoed'. De kwestie zal binnenkort nader in het college worden besproken.

Voorzitter Thom Hoofwijk van de Stichting Rampenfonds Aardbeving Limburg is ook tevreden. „De extra rijksbijdrage is tegelijk ook een blijk van waardering voor het particulier initiatief en de lokale en provinciale overheid. Het frequent bezoek van Mastenbroek aan Den Haag is beloond."
Hoofwijk hekelt wel de opstelling van het Nationaal Rampenfonds en hoopt dat dit het toegezegde bedrag van 2,5 miljoen gulden ook helemaal uitkeert.

Verdienste

Burgemeester Herman Kaiser van Roermond ziet de extra rijksbijdrage vooral als een verdienste van gouverneur Mastenbroek. Daarnaast prijst hij de grote(re) fracties in de Kamer. Roermond heeft al een miljoen gulden betaald aan het herstel van de aardbevingsschade. Negen ton daarvan was bestemd voor de eigen gemeentelijke gebouwen.

Op 20 januari komt de door de provincie ingestelde stuurgroep bijeen om zich te buigen over de verdeling van de gelden voor het herstel van kerken en monumenten.

Heerlenaar ontkent betrokkenheid bij drugs-en wapenhandel

HEERLEN – De van poging tot doodslag verdachte Heerlenaar Jantje V. ontkent dat hij ooit betrokken is geweest bij drugs- of wapenzaken.
De man, die verleden week door de rechtbank in Maastricht in afwachting van de voortzetting van zijn zaak op 12 januari op vrije voeten werd gesteld, werd vooral 'bekend', omdat hij naast Louis Schneider in de auto zat toen deze in 1989 werd doodgeschoten. „Ik was toevallig met Louis op pad en daaraan mogen geen conclusie worden verbonden," zegt hij nu.
Volgens hem is ten onrechte de indruk gewekt dat hij ook in andere criminele zaken is verwikkeld. „De ruzie in de Anjelierstraat waarvoor ik terecht moet staan, is een gevolg van een onderlinge oorlog van handelaren in tweede handsauto's en het feit dat mijn huis was leeggehaald," aldus V. na wat 'vervelende' telefoontjes. V. wordt ervan beschuldigd enkele mannen met een wapen te hebben bedreigd omdat hij hen ervan verdacht iets met de ontruiming van zijn huis te maken te hebben. Het wapen ging echter niet af en V. werd door de mannen in elkaar geslagen. De rechtbank wil volgende week de 'slachtoffers' onder ede horen.

IJsles in plaats van ijsvrij

● *CIOS-leerlingen startten met een ingelaste wedstrijd.* Foto: PETER ROOZEN

Limburg zoekt massaal ijs, koek en zopie op

DOOR RIK VAN DRUTEN

HEERLEN – De voorspelling voor vandaag: dooi en spierpijn. Op het nippertje bracht de kerstvakantie weliswaar geen sneeuw, maar de oerhollandse wintervariant strenge vorst. Ook Limburg bond een lang weekeinde de schaatsen onder.

Op een twintigtal meters van de oever klinkt de ijspret op De Driepoel in Geleen het mooist: kwetterend kinderlawaai en daaronder het prettig mysterieuze zoemen van de anderhalve decimeter pikzwart ijs die visvijver bedekt.
Het is er druk. Boven Sweikhuizen staat een waterig zonnetje, van gure oostenwind is geen sprake en bovendien: de Geleense basisscholen hebben nog kerstvakantie.

Zo gelukkig is niet iedereen. Maandag 4 januari werden de studenten van het CIOS in Sittard weer terug verwacht van vakantie, maar ze maken van de nood een deugd. „In plaats van turnen, spel en zwemmen doen we vandaag wat dingen op het ijs," vertelt docent Yves Borghouts.
Achter het Sittardse Nationaal Sportcentrum spelen op twee geïmproviseerde veldjes vier teams een ijshockeywedstrijd. De studenten mogen dan opgeleid worden tot sportleraar, lang niet allemaal staan ze even stevig op de ijzers. „Schaatsen is bij ons in Sittard geen onderdeel van de opleiding," verklaart Borghouts. „Daarvoor moet je in Heerenveen zijn. Maar in Sittard hebben we weer skieën en langlaufen in het pakket zitten."

Borghouts, afkomstig uit Brabant, staat zelf op noren, het racemodel onder de schaatsen. De meeste Limburgers houden het op kunst- of ijshockeyschaatsen. „Tja, ik ben in de minderheid," erkent ook een man die de vijver bij sporthal De Roerdomp in Roermond heeft uitgekozen voor zijn sportieve verrichtingen bij vijf graden onder nul. „Gisteren waren we nog met z'n vieren, nu ben ik alleen." Met licht doorneigende enkels zoeft hij even later weg, de door de gemeente geveegde baan op.

Ook in Voerendaal heeft de gemeente ervoor gezorgd dat de ijsvloer is schoongeveegd, en dat bovendien een wak met enkele tientallen eenden is afgezet met rood-witte linten.
Het finishing touch van ijsplezier komt van Hengelsportvereniging De Karper. Veel te vissen valt er nu toch niet, maar het Karper-huisje langs de vijver 't Brook maken de hengelaars van de nood een deugd. Tegen vooroorlogse prijzen (twee kwartjes) gaan soep, warme chocolademelk en koffie grif van de hand.

„En licht langs de baan hebben we ook," meldt secretaris Hub Masolijn tevreden. „Gisteren ging het pas om kwart voor tien 's avonds uit. En vanavond zal het ook wel weer druk worden: het gaat dooien en veel mensen willen nog éven schaatsen nu het nog kan."

Voorzitter bestuur hogeschool:

'Samenwerking zal vruchten afwerpen'

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – „De fusie met de Hogeschool voor HEAO Limburg en de Hogeschool Sittard zal in de komende jaren haar vruchten afwerpen. Ik ben ervan overtuigd dat wij geleidelijk de samenwerking tussen de drie hogescholen kunnen versterken."

Dat zei voorzitter Van Giessel van het college van bestuur van de Hogeschool Heerlen gisteren tijdens zijn nieuwjaarstoespraak. De stichting hbo Limburg is sinds 5 augustus de nieuwe werkgever van de drie hogescholen.
Van Giessel ging uitgebreid in op de huisvesting: „Uit overleg met de medezeggenschapsraad is gebleken dat velen van u geïnteresseerd zijn in de gevolgen voor onderwijs en organisatie wanneer onze hogeschool op één lokatie gevestigd wordt. Zodra de minister goedkeuring aan het plan heeft gegeven zullen wij ons beraden. U ontvangt dan zo snel mogelijk een plan van aanpak."

Van Giessel benadrukte ook dat het college van bestuur zich zorgen maakt over het voornemen van de minister van onderwijs om op korte termijn de wachtgeldregeling aan te passen. „Verandering van de vut, verslechtering van de wachtgeldregeling en praktisch geen opwaartse bijstelling van de salarissen zal volgens ons de arbeidsmotivatie niet ten goede komen," aldus Van Giessel.

'Als het eten maar goed is en de borden vol'

Truckers blijven grenscafés trouw

HEERLEN/STEIN – Grensovergang Stein/Maasmechelen. Vrachtwagens denderen door alsof ze er nooit hebben moeten stoppen. Dankzij het Europa zonder Grenzen zijn de chauffeurs af van de papieren rompslomp bij de douane. Dat scheelt heel wat tijd en dus geld.

Maar voor de typische chauffeurscafés bij de grensposten betekende juist dat gedwongen oponthoud 'kassa'. Omdat ze toch moesten pauzeren, dronken de chauffeurs er een kopje koffie of aten een uitsmijter. Ze verenigden het onaangename met het nuttige, zo gezegd. Sinds 1 januari mogen de truckers doorjakkeren. Maar doen ze dat ook? Kunnen de 'truckstops' aan de grens nu wel sluiten?

Dat valt best mee, zo blijkt. Aan een tafeltje bij het raam zit chauffeur Dekker uit Nijkerk. Hij is met een lading blikgroenten op weg naar Antwerpen en pauzeert nu voor het middagmaal. Hij heeft zojuist het menu van de dag besteld: een loempia met ei en currysaus. In afwachting van dat staaltje van 'haute cuisine' lepelt hij alvast een kop tomatensoep met veel ballen leeg. „Dit is een van mijn vaste adresjes," zegt Dekker. „Het eten is er goed en stoppen moeten we toch om de paar uur. Het maakt niet uit of je dat aan de grens doet of ergens langs de snelweg. Als het maar smaakt." En dat doet het zo te zien.

Een andere trucker komt binnen, steekt zijn hand op bij wijze van groet, hangt zijn gevoerde jack aan de kapstok en trekt het dan snel weer aan. „Het is hier binnen net zo koud als buiten," moppert hij. De hoogblonde uitbaatster knikt verontschuldigend. „De verwarming is kapot. Vanmiddag komt de monteur." Moeizaam hijst de chauffeur zich op een kruk aan de bar en grijpt naar de kaart. Ook hij is een geregelde klant. „Toch zeker een keer per week stop ik hier. De keuken is prima en je treft er nog eens een collega."

De uitbaatster maakt zich geen zorgen over de toekomst, zegt ze. „Ik heb mijn vaste klandizie en die zal heus wel blijven komen." Maar waarom dan dat velletje papier op de deur waarop met viltstift is geschreven: 'De grenzen zijn open. Wij blijven open.' Ach dat moeten we meer als een aardigheidje zien. Om nog eens te benadrukken dat ze altijd klaar staat voor haar truckers. Echt niet omdat ze bang is dat de chauffeurs haar zaak nu ineens met de vlam in de pijp zullen passeren. Want de mannen van de weg zijn honkvast, zegt ze.

En dat is inderdaad het geval, zo bewijst een steekproefje. Zolang de kok maar degelijke kost voorschotelt en vooral niet vergeet de borden helemaal vol te scheppen blijven de truckers komen. Sterker nog: „Als we honger hebben rijden we voor een goed maal zelfs kilometers om."

Dierenartsen tegen doden eendagshaantjes

Van onze verslaggever

ROERMOND – De Nederlandse dierenartsen vinden het doden van haantjes die één dag oud zijn niet langer acceptabel. In een brief aan het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij protesteert de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) tegen het doden van overbodige eendagskuikens.

Jaarlijks worden in Nederland circa 40 miljoen mannelijke kuikens van één dag oud gedood. Dat gebeurt na het seksen, waarbij het geslacht van kuikens wordt vastgesteld. De vrouwelijke kuikens, de hennetjes, worden ingezet voor de produktie van eieren. De haantjes zijn onbruikbaar en worden derhalve vernietigd.

Voor de vernietiging van de haantjes worden zogeheten versnipperaars gebruikt. Dat zijn ketels waarin de kuikens door razendsnel ronddraaiende messen in kleine stukjes worden gehakt. De brij die overblijft gaat naar de kadaververwerkende industrie.

De KNMvD beschouwt het doden van eendagshaantjes op morele gronden als verwerpelijk. Door haankuikens van legrassen kort na uitkomst te doden, verwordt het dier tot een onbruikbaar wegwerpartikel, vindt de maatschappij. Bovendien is het gehele proces van bebroeden, uitkomen, seksen en doden een verspilling van grondstoffen.

Onnodig

De KNMvD vindt het doden onnodig, omdat er voldoende alternatieven voorhanden zijn. Zo kunnen de haantjes op biologisch-dynamische bedrijven onder diervriendelijke omstandigheden worden gemest, om ze na circa tien weken te slachten.
Voor de gespecialiseerde pluimveemesterijen is het mesten van de haantjes niet aantrekkelijk, omdat de dieren gefokt zijn voor de produktie van eieren. Het economisch rendement van het mesten van de haantjes ligt lager dan dat van kuikens van speciale vleesrassen.

De KNMvD noemt ook de biotechnologie als hulpmiddel om het doden van kuikens te beëindigen. Technisch is het in de nabije toekomst wellicht mogelijk in een vroeg stadium het geslacht van een kippe-embryo te bepalen. Onderzoek moet aantonen of een dergelijke werkwijze praktisch en ethisch haalbaar is, aldus de KNMvD.

● *De heer Jongen met echtgenote op zijn diamanten bruiloft.* Foto: FRANS RADE

St.-Silvesterorde voor trouwe Jongen

KERKRADE – Frits Jongen (87) in Kerkrade heeft gisteren de ridderorde van St.-Silvester ontvangen. Hij kreeg de hoge pauselijke onderscheiding uit handen van pastoor A. Borghans in de parochiekerk van Eygelshoven. In die kerk vond een eucharistieviering plaats wegens de diamanten bruiloft van Jongen en Maria Barendsen. Tien jaar geleden werd Jongen al onderscheiden met een Pro Ecclesia et Pontifice. Jongen was toen vijftig jaar collectant. Ondanks de zeer hoge leeftijd is hij nog steeds actief als collectant en al gedurende meer dan twintig jaar als onbezoldigd koster.

Rover in actie tegen duurder openbaar vervoer

VENLO – Rover, de Vereniging Reizigers Openbaar Vervoer, heeft gisteren actie gevoerd tegen het duurder worden van trein- en buskaartjes. Op achttien stations, waaronder Venlo, werden aan treinreizigers folders in de vorm van een treinkaartje uitgedeeld. Rover zegt met de actie te willen bereiken dat meer reizigers hun stem laten horen aan politiek Den Haag.

Volgens de vereniging wordt het openbaar vervoer steeds duurder, maar niet beter. „De regering zegt te kiezen voor openbaar vervoer en tegen groeiende automobiliteit. Veel mensen onderschrijven dit beleid en stappen over op bus en trein, maar ze worden niet gesteund door de regering. Vooral in de spits moeten veel reizigers staan."

Volgens Rover waren de reacties van het publiek overwegend positief. Van tegenwerking van de NS was geen sprake. Eind van deze week wordt de actie op een aantal stations herhaald.

Als het aan de kat lag, dan wist-ie het wel. Maar helaas ligt het meestal niet aan de kat. Twee voorbeelden van dierenmishandeling van de afgelopen week. De ware kweller kan er nog wat van leren: 'Levende kat opgehangen aan boom' en 'Eigenaar slaat miauwende kat met colafles op kop'. Soms hebben de beesten de eigenaar het bloed onder de nagels vandaan gekrabd, eer het zo ver komt. Maar even vaak dient Pluisje, Mimi of Ukje als een soort boksbal waarop een gefrustreerde baas zich afreageert.
Hoe is het anno 1993 gesteld met de mishandeling en kwelling van huisdieren. Is dierenmishandelend Limburg het niveau van 'Hondje in bos achtergelaten' ontstegen?

in het nieuws

Aard en ernst dierenkwelling en -mishandeling niet echt gewijzigd

Inbrekers hangen hond nog steeds aan kapstok

● *Een van de vele voorbeelden van dierenkwellerij. In de Schinveldse bossen trof de politie een paar jaar geleden zes aan een touwtje geregen morsdode konijnen in een boom aan.* Archieffoto: FRANS RADE

DOOR JOS VAN DEN CAMP

HEERLEN – Wie de knipsels van de afgelopen jaren eens doorsnuffelt, schrikt zich het leplazer: kat uit kwaadheid twee keer overreden; fretten van flat gegooid; man gooit hond van balustrade; zwaan gestenigd en hond bezwijkt in kofferbak. Maar het kan nog aandoenlijker: jonge hond met gebroken poot uit auto gezet; metselaar slaat hondje tegen tuinmuur dood; hond op vrijersvoeten gecastreerd en – echt om te janken –: inbrekers hangen hond aan kapstok.

De Limburgse inspecteur R. Penris van de Landelijke Inspectiedienst van de Dierenbescherming weet dat het voorbeeld van de jongen die vorige week in Venlo zijn miauwende kat met een fles cola de kop in sloeg een uitwas is. Toen het diertje nog een teken van leven vertoonde, nam de 21-jarige dader/eigenaar een geweer en doorzeefde het beest met zes kogels. En ook van het ophangen van een levende kat aan een boom ergens in de Heerlense wijk Meezenbroek kijkt deze onbezoldigd opsporingsambtenaar niet echt op. De poes werd eerst gestenigd en vervolgens aan een touw in een voortuin opgehangen.

Uitheems

„De ernst en omvang van mishandeling van de 'traditionele' gezelschapsdieren als honden en katten is heden ten dage niet veel anders dan enkele jaren geleden," meent Penris. „De excessen zijn misschien een beetje wreder dan vroeger. Maar ik heb ook de indruk dat mensen agressiever worden. Dat heeft natuurlijk zijn weerslag op de huisdieren." Maar in het algemeen valt het mee. Daarentegen hebben naar zijn idee nogal wat slangen, kameleons en tal van uitheemse diersoorten momenteel geen leven meer: „Menigeen wil die beesten in huis. Maar wat de verzorging er van betreft, laten nogal wat mensen het afweten. Ze weten vaak niet welke klimatologische omstandigheden, huisvesting en welk voedsel nodig zijn." En dát is dierenmishandeling.

Het is moeilijk een goed inzicht te krijgen in de omvang en aard van mishandeling van huisdieren. De regionale inspecteur Penris maakte in 1991 zo'n vijftig processen-verbaal wegens dierenmishandeling en dierenkwellerij op. De jaren daarvoor deed hij dat ook. Beide overtredingen zijn strafbaar gesteld in het Wetboek van Strafrecht. Voor dierenmishandeling (artikel 254 Wetboek van Strafrecht) kan een overtreder maximaal zes maanden gevangenisstraf krijgen. Van mishandeling is sprake wanneer de eigenaar het beest een goede verzorging onthoudt of hem pijn of letsel veroorzaakt.

Dierenkwelling (artikel 455 Wetboek van Strafrecht) is in de ogen van de wetgever iets minder erg. Wie een koe met overvolle uiers vervoert, een hond als trekkracht gebruikt of de oorschelpen van een hond verkleint, is een dierenkweller en kan gestraft worden met een gevangenisstraf van ten hoogste één maand.

Schieten

Volgens dierenarts B. Pijls uit Geleen lopen sommige categoriën huisdieren zo goed als zeker geen kans slachtoffer te worden van mishandeling: zelden of nooit heeft hij een door kwelling getekende parkiet, hamster of goudvis moeten behandelen.

Vooral katten moeten het tegenwoordig ontgelden. Hun populatie is enorm. Alleen al vorig jaar kreeg hij te maken met twintig slachtoffers van beschieting en vergiftiging. „Katten waarop geschoten is, heb ik vooral moeten behandelen. Een kat is nou eenmaal een dier dat niet binnen blijft. Dus die beesten poepen op het gazonnetje van de buurman. Mensen kwellen of mishandelen die dieren dan uit een vorm van ergernis of uit baldadigheid." Kattekwaad dus.

Razernij

Maar ook honden ontlopen niet altijd een onrechtvaardige bestraffing. „Meestal is een schop of tik het gevolg van een verkeerde opvoeding door de baas zelf." Maar het kan natuurlijk ook gebeuren dat Bello de buurman tot razernij brengt omdat de hond zijn behoefte heeft gedaan in zijn tuintje of de hele nacht heeft liggen blaffen. De meeste gevallen krijgt de dierenarts echter niet onder ogen. De baas zou wel gek zijn om met de zojuist door hemzelf in elkaar gestampte poedel op spreekuur te komen.
En zó volwassen dat die zelfstandig de weg naar de dierenkliniek vindt, is de gemiddelde poedel (nog) niet.

bioscopen

● **HEERLEN**

Royal: The Bodyguard, do 15 uur, vr t/m wo 18.15 en 21 uur, vr t/m zo ook 15 uur. **Rivoli:** Single white female, vr t/m wo 19 en 21.30 uur. Kleine Nemo, do t/m zo en wo 14 uur, vr t/m zo ook 16 uur. **Maxim:** Housesitter, vr t/m wo 18.30 en 20.30 uur, do t/m zo 14.30 uur. **H5:** Home Alone 2, dag. beh. vr 14.30 uur, vr t/m wo 18 en 21.15 uur. Sister Act, dag. beh. vr 13.30 uur, vr t/m wo 16 18.30 en 21 uur. Sleepwalkers, dag. beh. vr 13.30 uur, vr t/m wo 16 18.30 en 21 uur. Belle en het beest, dag. beh. vr 13.30 uur, vr t/m wo 15 17 19 en 21.30 uur. Boomerang, dag. beh. vr 14 uur, vr t/m wo 16 18.30 en 21 uur. **Filmhuis de Spiegel:** Geen voorstellingen.

● **MAASTRICHT**

Mabi: Bodyguard, dag. beh. do 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 en 20 uur, vr t/m zo en wo ook 14.30 uur. Raising Cain, vr t/m zo 18 uur, ma t/m wo 21.15 uur, do t/m zo en wo ook 14.30 uur. Bitter Moon, dag. beh. do 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, do t/m zo en wo ook 14.30 uur. Kleine Nemo, dag. 14.30 uur. Single white female, dag. beh. do 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur. **Ciné-K:** Husbands and Wives, dag. beh. do 21 uur. **Cinema-Palace:** Home Alone 2, do 14 uur, vr t/m wo 18 en 21.15 uur, za t/m wo ook 14.30 uur. Sister act, dag beh. vr 14 uur, vr t/m wo 16.30 18.45 en 21.45 uur. Belle en het beest, dag. beh. vr 14 uur, vr t/m wo 16.30 en 19 uur. Boomerang, dag. beh. do 21.30 uur. **Lumière:** Van Gogh, dag. beh. do 20 uur. Ascenseur pour l'echafaud, dag. beh. do 20.30 uur. Rebro Adama, dag. beh. do 22 uur. Merci la vie, vr za 23 uur.

● **GELEEN**

Roxy: Home Alone 2, dag. beh. vr 14 uur, dag. beh. do 18.30 en 21 uur. Sister Act, dag. beh. vr 14 uur, dag. beh. do 18.30 en 21 uur.

● **SITTARD**

Forum: Bodyguard, dag. beh. vr 14 uur, dag. beh. do 18.30 en 21 uur. Belle en het beest, dag. beh. vr 14 uur, dag. beh. do 18.30 uur. Unforgiven, vr t/m wo 21 uur. **Filmhuis Sittard:** Geen voorstelling.

● **ECHT**

Royal-MicroRoyal: Boomerang, vr t/m di 20.30 uur. Far and away, vr t/m di 20.30 uur. Belle en het beest, vr t/m zo en wo 14.30 uur. Kleine Nemo, vr t/m zo en wo 14.30 uur.

● **ROERMOND**

Royal: Home Alone 2, vr t/m zo 19 en 21.30 uur, ma t/m wo 20.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur, zo ook 16.30 uur. Belle en het beest, za zo wo 14.30 uur. **Royaline:** Far and Away, vr t/m wo 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. **Filmhuis Roermond:** Geen voorstelling.

● **VENLO**

Filmhuis Perron 55: The Commitments, di 20.30 uur.

Kritiek AZM-voorzitter Carpay in nieuwjaarsrede

Beleid overheid fataal voor gezondheidszorg

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De Nederlandse overheid voert een beleid dat langzaam maar zeker verlammend werkt op de gezondheidszorg. Niet alleen kunnen alle pogingen om een geregionaliseerde gezondheidszorg op te bouwen als mislukt beschouwd worden, ook de bezuinigingen leiden in de toekomst onvermijdelijk tot kwaliteitsverlies. Het ziet er steeds meer naar uit dat de politiek met alle maatregelen, die half of uiteindelijk helemaal niet worden uitgevoerd, het tegengestelde van de oorspronkelijke intenties bereikt.

Deze vlammende kritiek op Den Haag leverde J. Carpay, voorzitter van de Raad van Bestuur van het AZM, gisteren in zijn nieuwjaarsrede. Vooral het ontbreken van enig consistent en succesvol centraal beleid in de afgelopen jaren lag Carpay zwaar op de maag. Daarnaast constateerde hij dat van een eigen beleid van provincie en gemeente nauwelijks sprake is.
„Met het stranden van de vierde bestuurslaag tussen provincie en gemeente is in feite ook de structuur vervallen voor de decentralisatie van de gezondheidszorg. Door de centrale overheid worden de kaders zo dwingend gesteld dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid van provincie en gemeente minimaal is te noemen. Bovendien ontbreken de financiële middelen om een goed en duidelijk regionaal beleid te voeren."

Alibi

Carpay vreest dat de bezuinigingen gekoppeld aan de regelgeving die de gezondheidszorg wordt opgelegd, zorgwekkende gevolgen heeft voor de kwaliteit van de medische instellingen. Allerlei kwalitatieve en preventieve maatregelen leiden tot interne regelgeving in ziekenhuizen, die vaak een alibi verschaffen voor het daadwerkelijk uitvoeren van de voorschriften. „Tientallen miljoenen moet de gezondheidszorg zelf ophoesten vanwege de regeldrift van de overheid. Geen enkel ziekenhuis kan, naast de andere directe bezuinigingen, alle regeltjes die van boven worden opgelegd ook daadwerkelijk uitvoeren. Het gevolg is een verborgen verlies van kwaliteit en een interne regelgeving die op den duur leidt tot een wankel kaartenhuis," aldus de verontruste voorzitter.

Plannen voor joint-venture in Turkije

Sphinx ongeschonden door economisch dal

Van onze redactie economie

HEERLEN – Keramiekfabrikant Sphinx heeft ondanks de teruglopende economie een prima jaar achter de rug. De badkamers vliegen inmiddels naar het Kremlin, Florida, Cyprus en het Midden-Oosten. Dat zei directeur J. van Vliet gisteren in zijn nieuwjaarsrede.

Belangrijk voor de gestage groei van het concern is de toenemende samenwerking binnen het eigen netwerk van bedrijven, aldus Van Vliet. Voor verdere groei mikt Sphinx op innovatieve produkten, efficiëncy en specialistische knowhow.

Daarnaast blijven acquisities tot de mogelijkheden behoren. Op de beurs wordt al weken druk gespeculeerd over de aankoop van een Brits sanitairbedrijf, maar Van Vliet ging daar gisteren niet op in.

Wel herhaalde hij de doelstelling om binnen vijf jaar de omzet te verdubbelen tot 1 miljard. De aankondiging van een joint-venture tussen Sphinx-dochter Wisa en het Turkse bedrijf Vitra, trok Van Vliet op het laatste moment in. Dat is nog te prematuur, luidde de verklaring.

● *Directeur K.J. Verwer.* Foto: FRANS RADE

Ondanks tegenvallende conjunctuur in afgelopen jaar

Limburgs Dagblad boekte in '92 uitstekend resultaat

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Limburgs Dagblad-concern heeft een uitstekend jaar achter de rug waarin de resultaten niet alleen aan de verwachtingen voldeden maar deze soms zelfs overtroffen.

In zijn gisteren gehouden Nieuwjaarsrede constateerde directeur K.J. Verwer dat dit succes niet op basis van conjunctuur, toeval of meevallers tot stand was gekomen, maar door een prestatie die het concern in hoge mate aan zichzelf te danken heeft.

„Door uw instemming met en medewerking aan niet eenvoudige maatregelen, konden de gevolgen van een teruglopende economie het hoofd worden geboden," meldde hij gisteren aan de concernmedewerkers.

Hiermee doelde hij op een bezuinigingsoperatie die reeds in een vroeg stadium van 1992 werd ingezet in anticipatie op de verslechterende situatie op de advertentiemarkt voor de dagbladsector. De basis voor het zeer bevredigende resultaat lag volgens hem dan ook voornamelijk op het vlak van o.a. kostenbeheersing, lage papierprijzen en minder personeelskosten.

„Het advertentievolume in 1992 was over het algemeen teleurstellend. Niettemin mogen we stellen dat het Limburgs Dagblad het over het algemeen beter doet dan de gemiddelde regionale dagbladen. Wat 1993 gaat brengen, is op dit moment moeilijk voorspelbaar. De doelstelling - het volume van 1992 te evenaren - zal geen geringe opgave zijn," aldus de heer Verwer.

De betaalde oplage van de krant groeide in 1992 met 0,7%, maar de ontwikkeling van vaste abonnementen verliep nog steeds moeizaam, in tegenstelling tot de tijdelijke abonnementen, die blijven groeien.

in het theater

HEERLEN:
ve- di. 5 en wo. 6/1: muziek: musical Revue Revue van Jos Brink

MAASTRICHT:
- **wo. 6/1:** muziek: lunchconcert New Brass Collection (12.30 uur, redoutezaal)

ROERMOND:
- **di. 5/1:** muziek: André Rieu in Wenen
- **wo. 6/12:** muziek: Zwarte Theater Bratislava met Peter en de Wolf en Carnaval des Animaux

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

exposities

● **HEERLEN**

Stadsgalerij, Raadhuisstraat 19. Werk van Jürgen Partenheimer. T/m 24/1. Open ma t/m vr 9-17 uur.

● **MAASTRICHT**

Bonnefantenmuseum. Eigentum Himmelreich van Imi Knoebel. T/m 11/1. Muntomloop in Limburg. T/m 11/1. Open di t/m vr 10-17 uur. **Galerie Dis,** Tafelstraat 28. Recent glas van Peter Bremers. T/m 17/1. Open wo t/m zo 13-18 uur. **Galerie Artisart,** Grote Gracht 43. Werk van Kees Ypelaar en Math van Kampen. Van 2/1 t/m 30/1. Open di t/m za 13.30 tot 17.30 uur. **Galerie Anny van den Besselaar,** Tafelstraat 6a. Werk van 'De drie Musketiers'. T/m 4/1, open vr t/m ma 13-17.30 uur. **Galerie Amarna,** Rechtstraat 84. Verre d'Hiver, vormen in glas van Sabine Lintzen. T/m 9/1, open di t/m vr 11-18 uur, za 11-17 uur, do tot 21 uur. **Galerie Wanda Reiff,** Rechtstraat 43. Ohne Rosen geht es nicht. T/m 30/1. Open wo t/m za 11-17 uur. **Gouvernement,** Limburglaan 10. Fototentoonstelling 'Momentum'. T/m 5/2. **Galerie Fah,** Brusselsestraat 80. Expositie van Ronald Tolman. Van 3/1 t/m 8/2, open do 16-20 uur, vr t/m zo 13-17 uur. **Galerie Schuwirth & Van Noorden,** Rechtstraat 64. Stockexpositie. Van 7/1 t/m 13/2, open do t/m za 14-18 uur.

● **SITTARD**

Galerie Michel Knops, Steenweg 44. Schilderijen van Nicole Hardy. T/m 4/1. Open di t/m za 11-18 uur, zo 14-17 uur. **Kritzraedthuis,** Rosmolenstraat 2. Expositie van vijf jonge kunstenaars. T/m 23/1, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 14-17 uur. **De Melkfabriek,** Leyenbroekerweg 113a. Expositie Groninger Kunstenaars Kollektief. Van 10 t/m 31/1, open vr t/m zo 14-18 uur.

● **LIMBRICHT**

Limburgs Volkskundig Centrum, Allee 1a. Alledaags maar bijzonder, volkskunst uit Limburg. T/m 31/1. De wenskaart onder de loep. T/m 10/1. Open di t/m vr 13-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● **STEIN**

Gemeentehuis. Expositie van Wil van der Laan. T/m 17/1. Open wo t/m zo 14-17 uur, Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag gesloten.

● **LANDGRAAF**

Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Werk van Qing Hui Zhang. T/m 10/1. Open vr 17-20, za en zo 14-17 uur. **Galerie Gaudi,** Hereweg 83. Werk van Karl-Heinz Laufs. T/m 10/1. Open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.

Ruim 20.000 'kleine' bekeuringen uitgedeeld

Werkdruk bij politie in Heerlen te hoog

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Heerlense politie gaat de komende maanden geen nieuwe acties opzetten. Korpschef Hans Tukker heeft deze maatregel uitgevaardigd, omdat bij zijn mensen in 1992 het werk 'over de schoenen' liep.

Tukker sprak in zijn nieuwjaarsrede van een 'krankzinnig' jaar. Een reorganisatie en de onzekerheid door de komst van het politiedistrict vergen veel van het politiepersoneel. Zo veel dat van Tukker de komende tijd alleen nog lopende zaken mogen worden aangepakt en oude zaken weggewerkt. Voor grote acties moeten chefs bij hem speciaal om toestemming vragen.

De Heerlense burgers deden 8411 keer aangifte, 450 keer minder dan in 1991. „Maar dat zegt niet alles," waarschuwde Tukker: „Misschien hebben ook veel mensen het niet aangedurfd om naar de politie te stappen."

Mini-verbalen

Die had ook de handen vol aan de zogeheten 'mini-processen verbaal.' Die betreffen kleine overtredingen als fout parkeren en door rood rijden. De Heerlense politie deelde er 20.155 uit.

Het afgelopen jaar vergden ook de zes moorden (een verdrievoudiging) veel inzet van de recherche. Het aantal heroinedoden steeg van vijf naar negen. Het aantal gestolen auto's bleef met 610 constant, maar het aantal auto-inbraken steeg fors: van 1539 naar 1694.

Aaanrijdingen

Het aantal aanrijdingen daalde met tweehonderd tot 2800, er hadden 567 inbraken plaats tegen 625 in 1991. „Het ophelderingspercentage bleef 17%, wat heel goed is omdat een speciaal project woninginbraken in september afliep," memoreerde Tukker.

Bedevaartstocht naar Wittem

LANDGRAAF – De negende traditionele voettocht naar Wittem vindt dit jaar op zaterdag 9 januari plaats. De tocht begint om zes uur 's morgens bij het kruisbeeld op de hoek van de Hereweg/Vaechshof in Nieuwenhagen. Van hieruit vertrekt de hoofdgroep richting Schaesberg. Daar zullen nog diverse groepen aansluiten.

De bedevaart wordt begeleid door leden van de diverse jongerengespreksgroepen, acolieten en misdienaars. Diverse priesters zullen de Heilige Mis opdragen, ondersteund door acolieten, misdienaars en lectoren van diverse parochies.

Na afloop van de mis is er in het café-restaurant in Partij/Wittem gelegenheid zijn tot het nuttigen van soep, koffie en broodjes. Het is de bedoeling dat iedereen op eigen gelegenheid terug naar huis gaat. Vlakbij het café vertrekt een bus naar Heerlen. Iedereen die mogelijkheden heeft om zich te laten ophalen, wordt verzocht hiervan gebruik te maken. Meer informatie bij pastoor Kreuwels, ☎045-312597.

Methadon per bus

● *De methadonbus beleefde gisteren de primeur in de Oostelijke Mijnstreek. Verslaafden kunnen drie keer per week in Heerlen, Hoensbroek, Brunssum en Kerkrade hun portie methadon ophalen in het speciaal ingerichte voertuig. Methadon is een harddrug die 24 uur werkt. Dat is beter dan de dure heroïne, waar een verslaafde maar zes uur onder invloed blijft. Methadon kan zo helpen de criminaliteit van verslaafden te verminderen. De bus stopte gisteren aan de Parallelweg in Heerlen, maar zal in de nabije toekomst de Spoorsingel als vaste halteplaats krijgen.* Foto: FRANS RADE.

Verhuizing

BRUNSSUM – Inwoners van Heerlen en Onderbanken die een vergunning nodig hebben rond de drank- en horecawet en jacht- en munitiewet moeten voortaan naar het politiebureau van Brunssum. Vooruitlopend op de reorganisatie van de politie in deze regio is namelijk de afdeling bijzondere wetten van Heerlen, Brunssum en Onderbanken sinds gisteren in Brunssum ondergebracht. Er werken zeven personen.

Bureau Hoensbroek vóór zomer open

HOENSBROEK – Het vernieuwde politiebureau in Hoensbroek gaat nog vóór de zomer open. Momenteel wordt druk overlegd met de architect over de renovatie.

Dat zei korpschef Hans Tukker van de Heerlense politie in zijn nieuwjaarsrede.

Door de vorming van politiedistricten krijgt Heerlen drie zogeheten basiseenheden. Hoensbroek wordt zo'n dag en nacht bereikbare basiseenheid met ongeveer vijftig agenten. De andere twee basiseenheden, centrum en zuid, opereren voorlopig allebei vanuit het Heerlense hoofdbureau.

Creatief met geloof

HEERLEN – De commissie Vorming en Toerusting van de Gereformeerde Kerk Treebeek start een projekt om samen vorm te geven aan centrale bijbelse gedachte, zoals vrede, schepping, gerechtigheid of omzien naar elkaar. Dit gebeurt in verschillende technieken zoals tekenen, handwerken of sjabloneren. Docente handenarbeid Wil van Herpen leidt de groep. Het projekt, steeds op woensdagavond, begint 13 januari om 19.30 uur in een van de expressieruimten van de Scholengemeenschap Kon. Juliana, Passartweg 150, Heerlen-Noord.

Bij de koffie

Puzzel

● *Menige lezer heeft de afgelopen dagen flink gepuzzeld: zweet op het voorhoofd, klamme handen. Uit de telefonische reacties die we op ons raadsel kregen bleek in ieder geval dat het soms heel wat hoofdbrekens kostte om de twee goede – althans de gevraagde – woorden te vinden. Alvorens de oplossing te geven, eerst nog eens de vraag, bedacht door een wijsneus op deze redactie. Maak twee woorden van de volgende twintig letters: ASEIORHLDJUBATETLEPA. Pas na de aanwijzing dat één woord iets met het ziekenhuis te maken had en het ander iets met een struik kwam er voor onze puzzelende lezers eindelijk enige schot in de zaak.*

Puzzel 2

● *De goede oplossing luidt: operatie hulstblaadje. De meest verassende combinaties rolden uit de bus. Wat te denken van: opa ruilt theeblaadjes. Dat zijn echter wél drie woorden! Een mevrouw kwam aanvankelijk uit op: blote pater, maar deze dame hield weer letters over. Foutje bedankt. Ook zonder dat er koelkasten of andere geschenken te verdienen waren, deden de lezers enthousiast mee. Het plezier in het oplossen van de vraag stond voorop. Ook weer eens leuk, na al die prijzenfestivals van de afgelopen tijd.*

Straat

● *Er gaat na vele jaren weer iets veranderen in de Hoenderstraat in Maastricht. In die straat met eenrichtingsverkeer mag aan de linkerkant worden geparkeerd. Dat zal niet lang meer duren, omdat die parkeerplaatsen zullen worden opgeheven. Er wordt een fietspad aangelegd en daar is grote behoefte aan. Veel fietsers rijden tegen het verkeer in of rijden over het trottoir. Er zal dus worden voorzien in een verbinding voor fietsverkeer tussen de Keselskade en de Markt. Wie via de Hoenderstraat naar de Markt rijdt om daar een parkeerplaatsje te zoeken zal dit in de toekomst niet meer kunnen doen via de zuidzijde van de Markt, maar via een nieuwe in- en uitrit in het verlengde van de Hoenderstraat. Hier wordt ook een aparte parkeerstrook aangelegd voor trouwstoeten op weg naar het stadhuis. De wagen wordt dus steeds meer geweerd uit de Maastrichtse binnenstad. terwijl er ruimer baan geschapen wordt de fietsers.*

Straat 2

● *Of er in de verdere toekomst nog ooit een auto op de Markt zal mogen of kunnen belanden is nog de vraag. Eerst zal het roemruchte gat in de Marktwand gedicht moeten worden. Als de Markt ooit autovrij zal worden verklaard, zal een Middeleeuwse rust terugkeren op dit plein. In hoeverre dat een pluspunt zal betekenen voor het bruisende hart van Maastricht, is natuurlijk een andere vraag. Gelukkig mag de burgerij een woordje meespreken over het toekomstige binnenstedelijke verkeersbeleid.*

Straat 3

● *Vroeger was dat wel anders. Toen had niet alleen de burgerij niets in te brengen bij het nemen van dit soort maatregelen, maar zelfs de gemeenteraad stond buitenspel omdat verkeerszaken waren gedelegeerd aan het college. Dat werd in het begin van de jaren '70 met de aanleg van de parkeerplaatsen in de Hoenderstraat pijnlijk benadrukt. Journalist Charles Thewissen heeft zich daar toen ontzettend over opgewonden in het weekblad de Maaspost. Hij vond dat de gemeenteraad meer zelf moest kunnen bepalen. Charles Thewissen vond dat ook in gedelegeerde aangelegenheden het college de mening van de raad niet mag negeren. Toen in de Hoenderstraat links of rechts geparkeerd zou moet worden, liep de discussie daarover hoog op. Er moest gestemd worden! De toenmalige raadsvoorzitter zei toen: „U kunt hierover stemmen, maar ik zeg bij voorbaat dat wij ons van de uitslag niets zullen aantrekken, want deze aangelegenheid is aan het college gedelegeerd." Op die manier werd volgens Thewissen 'de democratie om hals gebracht'. Er is wel een en ander veranderd sinds de tijd van Thewissen. De Hoenderstraat maakt wat dat betreft geschiedenis!*

Raad van elf met 15 man

KERKRADE – De Raad van Elf van de Kerkraadse carnavalsvereniging krijgt vijftien leden. De statuten van de vereniging zijn hiertoe zelfs aangepast. Op deze manier moet de grote werkdruk die het organiseren van het carnavalsfeest met zich meebrengt, beter worden verdeeld.

Afgelopen zaterdag tijdens de prinsenproclamatie in de Rodahal, werden al drie nieuwe leden van de Raad van 'Elf', Jos Bellen, Theo Gerards en Guus Spauwen, aan het Kerkraadse publiek voorgesteld. Daarbij deed zich het eerste probleempje van de grotere raad al voor. Door de uitbreiding was de carnavalstafel op de bühne zichtbaar te klein.

Brunssumse school tegen minirotonde

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Personeel en oudercomité van de Titus Brandsmabasisschool in Brunssum-Noord hebben bezwaar aangetekend tegen de aanleg van een minirotonde op het kruispunt Kennedylaan-Europalaan. Door de komst van een rotonde neemt de verkeersonveiligheid voor de schoolgaande kinderen aanzienlijk toe, menen de bezwaarmakers.

Het huidige kruispunt met verkeerslichten moet blijven, vinden zij, eventueel in een verbeterde versie. Het grootste bezwaar tegen de rotonde is het ontbreken van een oversteekplaats.

Volgens de gemeente komt een minirotonde op het kruispunt de doorstroom van het verkeer ten goede.

Ook op een vijftal andere kruispunten in Brunssum-Noord komen mini-rotondes.

Met de maatregel loopt de gemeente al vooruit op het weren van snelverkeer uit het centrum, een onderdeel uit het centrumplan. Dat zal waarschijnlijk een toename van de verkeersdrukte in Brunssum-Noord tot gevolg hebben. Het regelen van een betere doorstroming is daarom noodzakelijk volgens de gemeente.

Ouders en personeel van de Titus Brandsmaschool vinden dat de gemeente hen niet serieus neemt. „We verliezen wel alle geloof in inspraak en democratie, omdat we het gevoel hebben gestoken te hebben in een bij voorbaat verloren zaak," stelt directeur J. Daemen van de school.

Het college heeft volgens een zegsman van de gemeente nog geen definitief standpunt over de twee bezwaarschriften ingenomen. De aanleg van de rotonde staat voor dit jaar op het programma.

Reeds vier jaar geleden werd bij de gemeente aan de bel getrokken. Vierhonderd kinderen van de basisschool boden toen een petitie aan tegen de minirotonde. Volgens de bezwaarmakers heeft het toenmalig college toegezegd geen stappen te ondernemen tegen hun wil.

Steens nu 'zilveren' verkenner

Van onze verslaggever

● *J. Steens*

BEEK/NUTH – Voor zijn verdiensten voor scoutinggroep St.-Hubertus in Nuth is J. Steens uit Beek zaterdagavond onderscheiden met de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau. De medaille werd hem in jeugdhuis Nierhoven opgespeld door burgemeester A. van Goethem van Beek.

Steens werd in 1952 op 8-jarige leeftijd lid van scouting St.-Hubertus, waarvan hij zes jaar secretaris is. Lange tijd organiseerde Steens zomer- en winterkampen voor honderden verkenners.

Momenteel is hij nog steeds volop actief voor de scoutinggroep en dat betekent dat hij zo'n vier avonden en middagen per week voor St.-Hubertus klaar staat. Behalve in Nuth is Steens sinds 1977 actief voor scouting Limburg waarvoor hij cursussen verzorgt.

De wijkagent als 'bemiddelaar'

Grens van tolerantie

DOOR LEON JEURISSEN

MAASTRICHT – Probeer eerst samen te praten. Stap niet direct naar de politie of begin niet meteen te schreeuwen. Dat advies geeft wijkcoördinator Harry Gooijen van de Maastrichtse politie als hij weer eens moet bemiddelen bij een burenruzie of andere overlast die mensen in zijn wijk veroorzaken. In de praktijk blijken wij soms niet zo tolerant te zijn. De grens van het toelaatbare is al snel bereikt. Hoe zit het eigenlijk met onze verdraagzaamheid?

In heel Maastricht komen bij de politie jaarlijks tussen de duizend en twaalfhonderd meldingen van burenoverlast of andere conflicten in wijken binnen. Harry Gooijen neemt als coördinator van de afdeling een groot deel van deze klachten voor zijn rekening.

De overlast varieert van troep in de tuin of op de balkons, geluidsoverlast, scheldpartijen, het verplaatsen of vernielen van afrasteringen door kinderen tot andere kleine vernielingen. „Dat verschilt per wijk," zegt Gooijen. „Sint Pieter en Malberg kun je bijvoorbeeld niet met elkaar vergelijken. De sociale omstandigheden zijn anders. Sommige dingen zijn buurtgevoelig."

Telefonisch

De klachten komen meestal telefonisch binnen. „Uit ervaring weet je in welke gevallen je direct moet handelen of dat een periode van bezinning wel eens wonderen doet. Als de situatie dreigt te escaleren, dan vraag ik assistentie van de surveillance. Ook is het belangrijk goed te kunnen inschatten of na een incident nazorg nodig is om te voorkomen dat de vlam niet nogmaals in de pan slaat."

Het komt voor dat iemand zijn flat heeft vervuild. De buurt klaagt. „Het is vaak onvoorstelbaar welke puinhoop je bij iemand kunt aantreffen. Een aanrecht waar het vet van afdruipt, geen behang of spatje verf, alle mogelijke troep ligt in de woningen. Het zijn vaak mensen die zijn doorgedraaid of zich heel eenzaam voelen. De bouwverenigingen worden vaak met deze hoge kosten opgeschadeld," aldus de wijkcoördinator.

Waarom maken mensen elkaar het leven zuur? De oorzaken zijn zeer uiteenlopend. Het zijn vaak kleine irritaties zoals de overlast van huisdieren die bijvoorbeeld plassen tegen voorgevels, de behoefte doen in de tuin of katten die op auto's liggen. „Al deze zaakjes leggen vaak een claim op de woonvreugde. Een politie-optreden werkt in veel gevallen averechts. Meestal ga ik dan ook alleen op pad. Er komt een heel stuk nazorg bij kijken. Ik voel me voor het grootste gedeelte maatschappelijk werker."

Onderlinge pesterijen verzieken een buurt. „Volwassen kerels kunnen de stress op het werk niet aan en thuis gaat het vervolgens goed fout," vertelt Gooijen. „Overtollige drank, gevolgd door vandalisme, speelt bij zulke incidenten vaak een rol. Opvallend is dat het in het najaar en de winterperiode opmerkelijk rustig is. Komen de eerste zonnestralen, ziet men elkaar, dan begint het 'feest' weer."

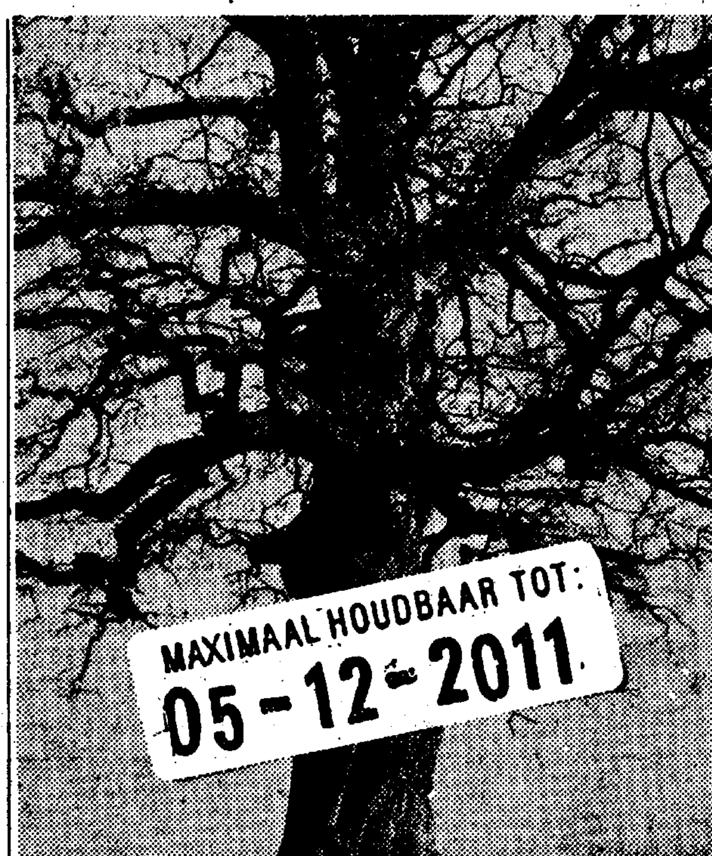
Parkeeroverlast

Behalve het crossen in brandgangen, te harde muziek, te hard rijden over woonerven is er ook het fenomeen van de parkeeroverlast. Vooral caravans en vrachtauto's – de geur van de diesel dringt door tot in de slaapkamers – zijn bij buurtbewoners vaak een doorn in het oog. Bovendien roept dat weer de vraag op: 'wie ligt er te zeiken'. Een tweede conflict is weer geboren.

● *De meeste vormen van burenoverlast zijn vrij onschuldig. Een enkele keer ook zorgen buurman of buurvrouw voor grotere overlast.* ARCHIEFFOTO LD

Het in vertrouwen nemen, vooral bij de jeugd, is belangrijk voor het goed functioneren van een wijkcoördinator. „Contacten met instellingen ,scholen, maatschappelijk werk, bewonersorganisaties en geestelijken is belangrijk," besluit Harry Gooijen. „Het vertrouwen kan soms zó ver gaan dat ouders het reilen en zeilen van hun zoon, die op het verkeerde pad is geraakt, aan de politie kenbaar maken en om te hulp vragen. Maar het komt jammer genoeg vaak voor dat relaties kapot gaan door conflicten met buren."

Autoriteiten in zuiden stellen waterrantsoen in

Spanje staat droog

Van onze redactie buitenland

BARCELONA – De ernstige droogte die met name Zuid-Spanje al ruim een half jaar in haar greep houdt, heeft het gemeentebestuur van Sevilla tot nieuwe waterrantsoenen gedwongen. Met ingang van zondag zullen de ruim 700.000 inwoners van de Andalusische hoofdstad slechts twaalf uur per dag water uit de kraan krijgen. Dat betekent een verscherping van de waterbeperkingen met zes uur. Ook andere steden in Zuid-Spanje en delen van Midden-Spanje zijn op rantsoen gezet, terwijl de hoofdstad Madrid zo'n maatregel overweegt.

Zuid-Spanje staat bekend als een droog gebied, met hoge temperaturen in de zomer en geringe regenval in de wintermaanden. Al jarenlang is deze regio van Spanje voor een groot deel voor zijn waterbehoeften aangewezen op de aanvoer uit hoger gelegen stuwmeren. De enorme vraag naar water tijdens het halfjaar dat de Expo van Sevilla heeft geduurd, heeft de situatie echter kritiek gemaakt. De bijna 50 miljoen bezoekers van de Expo hebben blijkbaar veel meer water verbruikt dan de stad zich kon veroorloven.

Maar ook in Madrid is de situatie door de aanhoudende droogte kritiek. De totale waterconsumptie van de bijna vier miljoen Madrilenen bedroeg vorig jaar 520 miljoen kubieke meter. Afgelopen zondag werd de waterreserve door de gemeente geschat op slechts 372 miljoen kubieke meter. Desondanks overweegt Madrid nog niet over te gaan tot drastische maatregelen zoals die in Zuid-Spanje zijn genomen. Besloten is eerst te proberen de watercapaciteit op het huidige niveau te houden door ondergrondse bronnen aan te boren (geschat op 120 miljoen kubieke meter) en door de wateraanvoer van verderweg gelegen stuwmeren te verbeteren.

De droogte in Zuid-Spanje zorgt vooral voor ongemak bij de inwoners, die slechts op bepaalde uren water uit hun kraan zien komen. Maar de schade in de landbouwgebieden en bij veeboeren is ook erg groot. Illustratief voor de kritieke situatie waarvoor sommigen zich geplaatst zien, is de invasie van enige honderden boeren die hun paarden en runderen het afgelopen weekeinde de nog groene weiden van het natuurpark Coto Donana binnendreven.

De veehouders verdedigden hun actie door zich te beroepen op rechten over vele honderden jaren. „Vroeger graasden onze kudden hier ongehinderd. Maar omdat er zonodig een natuurpark moest komen, kunnen wij er niet meer terecht. Blijkbaar wegen de belangen van Noordeuropese trekvogels zwaarder dan die van onze paarden en runderen.” De Guardia Civil heeft in opdracht van de regionale autoriteiten besloten de boeren met hun vee desnoods met harde hand uit het natuurpark te verwijderen. De Coto Donana is het grootste natuurpark van West-Europa en één van de belangrijkste verzamelplaatsen voor trekvogels die in het voor- en najaar tussen Europa en Afrika vliegen. De schade die de afgelopen dagen door de Andalusische boeren aan de weidegronden van de Coto Donana is toegebracht, wordt aanzienlijk genoemd.

Vijf jaar geëist voor ontvoering en mishandeling

DEN BOSCH – Bij de rechtbank in Den Bosch is gisteren vijf jaar gevangenisstraf geëist tegen de 37-jarige A.T. uit Budel. Hij wordt ervan verdacht dat hij met anderen in juli vorig jaar een man en een vrouw van hun vrijheid beroofde en mishandelde. Hij zou dat hebben gedaan omdat de slachtoffers hun schijnhuwelijken wilden verbreken en daarover met de politie hadden gesproken.

De verdachte zou tegen betaling schijnhuwelijken organiseren. Het vrouwelijke slachtoffer had een schijnhuwelijk gesloten en zou daarvoor vijfduizend gulden krijgen. Toen een deel van dat geld niet werd betaald, vroeg zij een scheiding aan en noemde tegenover de politie namen van betrokkenen bij de bemiddeling van de schijnhuwelijken.

Uit wraak werd zij vijf dagen in het huis van verdachte en diens vriendin J.H. (Houthuijsen) vastgehouden en daar mishandeld en vernederd, zo vertelde zij later. H. kreeg daarvoor al eerder een jaar gevangenisstraf.

Het mannelijk slachtoffer trouwde tegen betaling een Ghanese om haar zo aan een verblijfsvergunning te helpen. Hij praatte met de politie toen zijn uitkering werd gekort omdat de Ghanese in Arnhem als prostituée haar brood verdiende. De man zou vervolgens zijn geslagen en geschopt.

Uitspraak op 18 januari.

Korpschefs werpen weer blik van machteloosheid

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De diverse hoofdcommissarissen van de politiekorpsen in de grote steden hebben weer een blik geworpen op het nieuwe jaar. En zoals de afgelopen jaren gebruikelijk, is dat er één van machteloosheid. Er moeten natuurlijk meer agenten komen om de criminaliteit het hoofd te kunnen bieden en de politie moet ook grotere bewegingsvrijheid krijgen. De Rotterdamse hoofdcommissaris Hessing pleitte in zijn nieuwjaarsrede zelfs voor een 'ander wettelijk systeem'.

Hessing wil dat de politie meer bevoegdheden krijgt bij het afluisteren van criminelen, betere mogelijkheden om te infiltreren en dat er afspraken worden gemaakt over lagere straffen voor meewerkende verdachten. In een toelichting klaagde de hoofdcommissaris bovendien over de trage ambtelijke molens in Den Haag.

Maar die vlieger lijkt deze keer niet op te gaan. Want de Eerste Kamer heeft juist voor het kerstreces de Wet computercriminaliteit aangenomen. En deze wet, die eind februari in de Staatscourant zal worden gepubliceerd, geeft de politie juist de mogelijkheid om naast het telefoonverkeer, ook fax en telex af te luisteren. En bij de Raad van State ligt het wetsvoorstel van minister Hirsch Ballin (Justitie) dat de politie toestaat bij het afluisteren van zware criminelen gebruik te maken van onder meer richtmicrofoons. Volgens het wetsvoorstel mag de rechter hiervoor toestemming geven als het een (nog te begaan) misdrijf betreft waarop een gevangenisstraf van vier jaar of meer is gesteld. De minister heeft hiertoe besloten omdat criminele organisaties steeds vaker beducht zijn voor het feit dat hun telefoons worden afgeluisterd.

Geen problemen

De wet wordt waarschijnlijk nog vóór de zomer in de Tweede Kamer behandeld. En mag daar waarschijnlijk op een meerderheid rekenen. Ook de Partij van de Arbeid lijkt geen problemen te hebben met de ruimere bevoegdheden voor de politie op dit terrein. PvdA-Kamerlid Stoffelen waarschuwt wel dat er heel kritisch gekeken moet worden naar de door de hoofdcommissarissen zo gewenste ruimere bevoegdheden. „We moeten ervoor waken dat de rechtsstaat niet wordt afgebroken.”

Hij staat daarmee op één lijn met CDA-Kamerlid Van der Heijden: „Ik heb begrip voor de politiechefs, die meer instrumenten willen om de criminaliteit te bestrijden. Maar de volksvertegenwoordiging moet ook naar de rechten van de individuele burger kijken. Het kan niet zo zijn dat als de politie iets eist, dat ook maar gelijk wordt gehonoreerd. Daarvoor moeten eerst allerlei belangen worden afgewogen. Dat snapt de politie ook wel.”

Ontploffingen in verdeelstation bij Doetinchem

Enorme stroomstoring treft Oost-Gelderland

Van onze correspondenten

DOETINCHEM – Explosies in het 380 kv-verdeelstation in Langerak bij Doetinchem hebben gisteravond gezorgd voor een gigantische stroomstoring in Oost-Gelderland. De ontploffingen, die zich even na half zeven voordeden, zijn veroorzaakt door een mechanisch defect aan een hoogspanningsmast in Almen bij Zutphen.

Vermoedelijk door de strenge vorst knapten kabels waardoor er kortsluiting ontstond en in het op veertig kilometer afstand gelegen buurtschap Langerak enkele met olie gevulde isolatoren ontploften. Omstreeks kwart voor zeven viel daardoor in heel Oost-Gelderland de elektriciteit uit. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor.

Hoewel de felle brand niet direct kon worden geblust, slaagde de Provinciale Gelderse Elektriciteits Maatschappij (PGEM) er toch in om na ongeveer een half uur een groot aantal plaatsen weer van stroom te voorzien. In onder meer Neede, Borculo, Ruurlo en Beltrum bleef het echter nog vele uren donker. In Winterswijk werkte één fase waardoor slechts bij één van de drie woningen licht brandde.

In de huizen die het lange tijd zonder elektriciteit moesten stellen, daalde de temperatuur omdat de cv-ketels dienst weigerden. De PGEM liet later op de avond mobiele centrales aanrukken om de plaatsen waar de problemen niet snel konden worden verholpen tijdelijk van elektriciteit te voorzien. Door de stroomstoring liep ook het treinverkeer grote vertraging op.

Volgens PGEM-woordvoerder J. van Soelen werd om kwart voor zeven het gebied dat globaal wordt begrensd door de lijn Zutphen, Lochem, Borculo, Winterswijk, Bergh, Zevenaar, Doesburg volledig in het duister gehuld. Als oorzaak werd gisteravond laat een 'mechanisch defect in de hoogspanningsleiding' opgegeven. Het PGEM-kantoor in Doetinchem werd overspoeld met vele honderden telefoontjes. Om 19.15 uur werden Doetinchem, Angerlo, Doesburg en Gendringen weer van elektriciteit voorzien. In andere plaatsen keerde de netspanning pas later op de avond terug. De ziekenhuizen in de regio hadden nauwelijks hinder van de storing, omdat de noodaggregaten direct hun werk deden. Meer werk was voor de centrale van de regionale brandweer in Doetinchem. Door de stroomstoring kwamen er meldingen binnen van alle alarminstallaties alsmede van de alarmeringskastjes die veel ouderen hebben. Er kwam gistervond zoveel werk op de centralisten af, dat er extra personeel in dienst werd geroepen.

Koudegolf eist negen levens in Frankrijk

PARIJS – De extreem lage temperaturen hebben de afgelopen dagen aan minstens negen Fransen het leven gekost. Het gaat zonder uitzondering om daklozen en zwervers die op straat of in portieken zijn doodgevroren.

Diverse charitatieve instellingen hebben de afgelopen dagen gepleit voor noodmaatregelen om de naar schatting 300.000 Franse daklozen de winter door te helpen. De bestaande opvangcapaciteit zou ernstig te wensen over laten. Binnen de Franse regering bestaan echter grondige verschillen van mening over de ernst van de situatie.

Minister Jack Lang van Onderwijs en Cultuur heeft schoolbesturen opgeroepen verwarmde lokalen ter beschikking te stellen van daklozen zolang de koudegolf duurt. Een initiatief dat niet in de smaak is gevallen bij zijn collega, minister René Teulade van Sociale Zaken. Volgens Teulade is de bestaande opvangcapaciteit voldoende.

In diverse opvangcentra zouden bedden leeg blijven staan omdat zwervers de weg niet weten te vinden. Teulade meent dat de autoriteiten kunnen volstaan met het instellen van een 06-nummer waar daklozen informatie kunnen krijgen over centra die nog een plaatsje voor de nacht hebben.

Volgens woordvoerder Jean Baptiste van de stichting Droit au Logement (Recht op Huisvesting) heeft Teulade deels gelijk. „Er blijven inderdaad bedden onbezet in sommige centra, maar dat heeft meer te maken met de aard van die centra dan met een gebrek aan kennis. Sommige opvangcentra zijn gewoonweg te streng.”

Volgens diverse charitatieve instellingen is het aantal daklozen in Frankrijk het afgelopen jaar door de economische recessie schrikbarend toegenomen.

Naast de 'klassieke' clochards, over het algemeen oudere mannen met een alcoholprobleem, zouden steeds meer jongeren en zelfs hele gezinnen op straat belanden. Een fenomeen waar de regering volgens de liefdadige instellingen totaal geen antwoord op heeft.

Leo Visser neemt tobbende schaatster in bescherming

Voetelink van voetstuk

DOOR GOVERT WISSE

HAARLEM – „Nee", klinkt het bits aan de andere kant van de lijn. „Sandra is niet te spreken. Al dat gezeur moet maar eens afgelopen zijn." De barse stem is niemand minder dan Leo Visser. Hij staat sinds een paar dagen nu eens niet in het nieuws als schaatskampioen of piloot, maar als de vriend van een tobbend schaatsmeisje. In die hoedanigheid treedt hij op als beschermheer en praatpaal van Sandra Voetelink. Foto's in dagbladen leveren het onomstotelijke bewijs van de nieuwe schaatsrelatie.

De 22-jarige rijdster, die sinds een half jaar in Haarlem samenwoont met Leo Visser, kan een sterke schouder momenteel wel gebruiken. Ze is sinds het afgelopen weekeinde het mikpunt van kritiek, spot en hoongelach. Voetelink is niet alleen de gebeten hond bij pers en supporters, maar ook bij coach Henk Gemser en ploeggenote Carla Zijlstra. Laatstgenoemde, niet de grootste vriendin van Voetelink, verwijt haar, dat ze door haar slappe instelling de rest van de ploeg meesleurt naar onpeilbare diepten. Zijlstra: „Ik word gestraft voor het gedrag van anderen. De buitenwereld kijkt ook mij aan, als het gaat om het imago van het vrouwenschaatsen."

Gemser heeft Voetelink kernploegonwaardig gedrag verweten. In de ogen van de coach heeft ze van de zomer veel te weinig energie in haar trainingen gestopt. Daar ligt tenslotte de basis voor een goede winter. Gemser: „Ik ben slechts adviseur en kan moeilijk de meisjes met een pistool in de rug dwingen om hun programma af te draaien. Ik mag van topsporters discipline en eigen verantwoordelijkheid verwachten."

Lui

Voetelink op haar beurt heeft tot nog toe in alle toonaarden ontkent, dat ze te lui is geweest, of met haar gedachten elders vertoefde. Wat er dan wel aan de hand is met haar, laat zich voorlopig raden.

Toch is er een aantal – niet alle – oorzaken aan te wijzen, die hebben geleid tot de val van het voormalige schaatstalent. Behalve gebrek aan mentale hardheid (een insider: „Had ze op dat punt maar een fractie van het talent van Leo Visser") en geruzie binnen de kernloeg, hebben ook de voortdurende trainerswisselingen haar geen goed gedaan. In de afgelopen acht jaar hebben zes coaches geprobeerd de Oranjevrouwen aan het schaatsen te krijgen.

Nieuwe Van Gennip

Wat ook meespeelt in het geval van de sfeergevoelige Sandra Voetelink, zijn de onderlinge tegenstellingen. Om van ruzies maar niet te spreken. De toch al kleine kernploeg van vier vrouwen bestaat uit twee groepjes. Zijlstra/Thomas aan de ene en Voetelink/Van Schie aan de andere kant. Vorig seizoen was er ook al voortdurend sprake van gekibbel. Daar werd toen ondermeer Yvonne van Gennip, die net als Voetelink slecht tegen ruzie kan, de dupe van. Beiden hebben moeite met Carla Zijlstra. Een nogal dominant type, die op dit moment wel recht van spreken heeft, omdat ze naar behoren presteert.

Volgens Leen Pfrommer was Voetelink in 1988 een bijzonder groot talent. De Noordhollandse werd toen onder zijn leiding vierde op het WK junioren. Helaas voor Voetelink is het bij die kwalificatie gebleven. In 1991 was ze als 20-jarige de gedoodverfde opvolgster van Yvonne van Gennip. Een nieuwe Atje.

Voetelink heeft die verwachtingen nimmer kunnen inlossen. Twee jaar geleden viel ze louter op door te vallen. Vorig jaar werden de Winterspelen een drama. Op de 500 meter ging ze opnieuw op haar gatje. Sportief was '92 weer een zwak jaar. Dat ze op het EK en WK verscheen dankte ze voornamelijk aan het gebrek aan capabele concurrentes. Nadat ze afgelopen weekeinde in Deventer als een slak was rondgegaan en de 3000 meter als laatste had beëindigd, besloot Sandra Voetelink meteen een punt achter haar allround-loopbaan te zetten. Ze bedankte voor de kernploeg. Waarmee ze de eer aan zichzelf hield.

● *Sandra Voetelink hield na een dramatisch optreden in Deventer de eer aan zichzelf en zette een punt achter haar allround-loopbaan.* Foto: SOENAR CHAMID

Basketballers weigeren trip naar Kroatië

MADRID – De basketballers van Real Madrid weigeren donderdag in het oorlogsgebied in Kroatië aan te treden voor het Europacupduel tegen KK Zadar. Mariano Jaquoto, woordvoerder van de Spaanse club, verklaarde dat de clubleiding het risico te groot vindt. Real Madrid zegt te handelen op advies van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Spanje. De clubleiding gaat ervan uit dat de Internationale Basketbal Federatie (FIBA) de wedstrijd naar neutraal terrein zal verplaatsen.

V&L wil Sloveense keeper

GELEEN – Manager Jan-Willem Hamers van Hirschmann/V&L heeft tijdens de voorbije Limburgse handbaldagen contact opgenomen met keeper Zoran Jovanovic van verliezend finalist Kolinska Slovan. De 34-jarige Sloveen werd als beste doelman van het toernooi uitgeroepen. Tijdens het onderhoud met de V&L-manager liet de doelman blijken graag voor een overgang naar V&L te voelen. De Geleense ploeg is in het buitenland ook nog op zoek naar een ervaren linkshandige opbouwspeler om de piepjonge selectie uit te breiden.

Vijftien miljoen voor topsport

DEN HAAG – De Stichting de Nationale Sporttotalisator (SNS) keert volgens het eerste deel van het bestedingsplan 1993 aan de sportsector ruim 32 miljoen gulden uit. Daarvan zal 14,7 miljoen gulden worden benut voor de financiering van diverse topsportactiviteiten. Een in het voorjaar op te stellen tweede deel van het bestedingsplan komt daar nog eens circa één miljoen gulden bij. Met de donatie van bijna vijftien miljoen gulden is de SNS de grootste structurele financieringsbron van de Nederlandse topsport. Van deze bijdrage wordt 10,3 miljoen gebruikt voor het bekostigen van trainingen en wedstrijden van topsportorganisaties. Een bedrag van 1,4 miljoen gulden zal worden bestemd voor de individuele begeleiding van topsporters.

De SNS zal, naast het bedrag van 14,7 miljoen dat direct voor de topsport is bestemd, ook nog bijdragen leveren voor voorzieningen, die op indirecte wijze de topsport ten goede komen. Het gaat hier om medische begeleiding (600.000 gulden), alsmede investeringen en exploitatie ten behoeve van drie grote sportcentra: Papendal, Zeist en Sittard (2,4 miljoen).

Werklust zaalvoetballers niet beloond

Cosmos weer met lege handen

Van onze correspondent

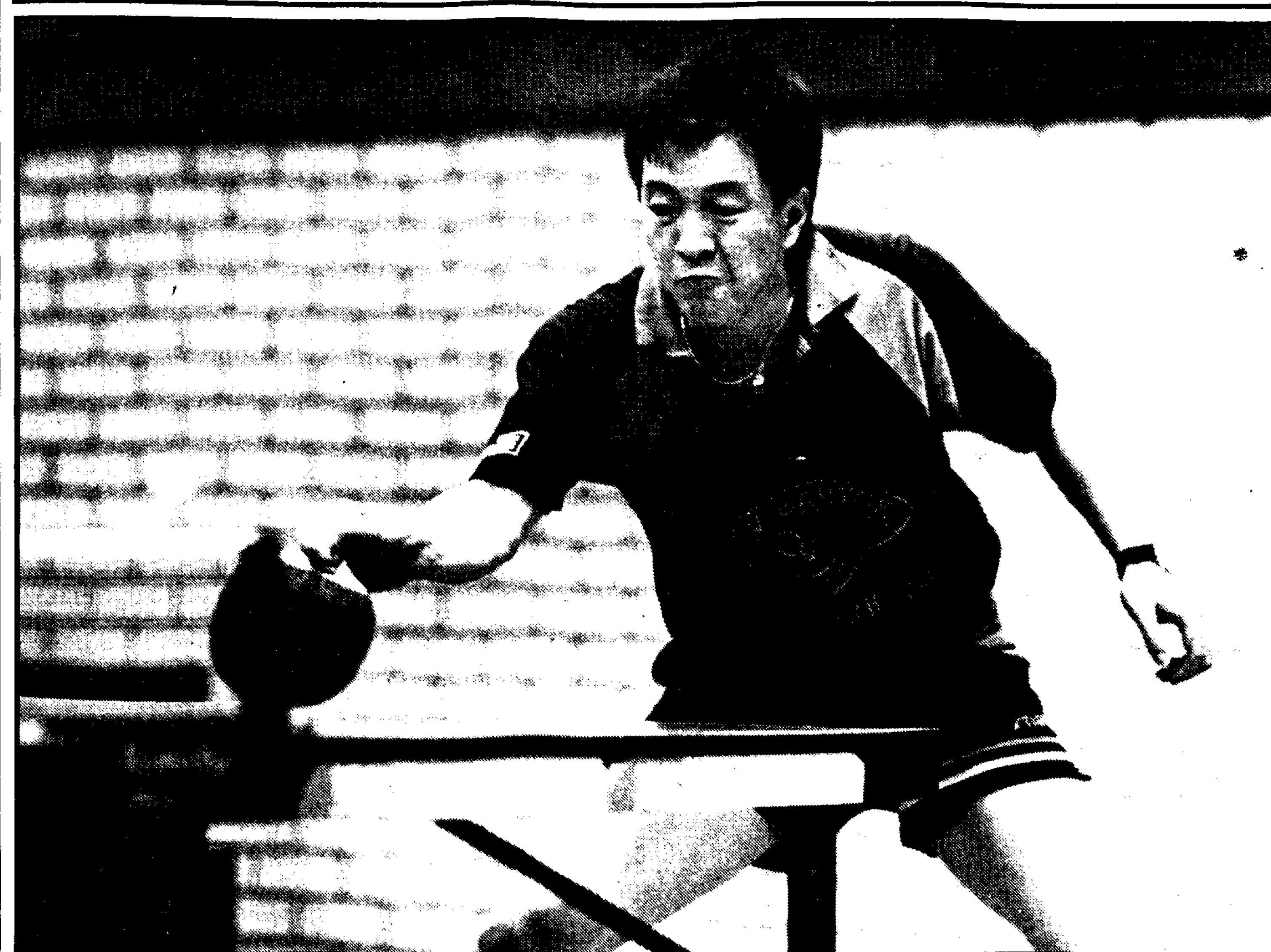
KERKRADE - In de zaalvoetbalcompetitie wordt deze week een bescheiden inhaalprogramma afgewerkt. In de eerste divisie C verloor het Kerkraadse Cosmos het achterstallig duel tegen het in opmars zijnde Molier Intramast, 1-4. Cosmos dat weliswaar een stuk agressiever speelde dan in de voorgaande duels, kon zijn zwakke serie, een punt uit de laatste zes wedstrijden, nog niet ombuigen. De Kerkradenaren blijven zodoende in de staart van de ranglijst hangen, drie punten boven hekkesluiter Bouwfonds.

Het gepromoveerde Cosmos heeft dit seizoen nog nauwelijks het niveau van het vorig seizoen kunnen bereiken. Afgelopen jaar toonde de technisch vaardige ploeg vaak oogstrelend voetbal gepaard gaand met de nodige inzet. Een klasse hoger vindt de ploeg van Gerard Hoenen zijn draai maar moeilijk. Na een start met twee nederlagen kwam een korte opleving die vijf punten opleverde met de belangrijke winst tegen de twee staartploegen. Hierna ging het weer snel bergafwaarts. De nodige agressie en beleving ontbrak en men incasseerde te veel doelpunten. In het duel tegen Molier verving tweede keeper Hub Roubal de vaste keeper Alfons Housen. Desondanks vielen er toch vier treffers, maar de Molierspitsen staan niet voor niks bekend om hun gevaarlijke afstandsschoten.

Cosmos etaleerde in ieder geval een grotere inzet. Het vaardige combinatievoetbal leverde het nog niet op, maar men bespeurde in ieder geval een opgang in mentaal opzicht. Pas diep in de eerste helft namen de gasten voorsprong. Vlak voor rust kon Robert de Mey nog tegenscoren uit een scrimmage. Na de pauze voorkwamen paal en lat de gelijkmaker. Toen de gasten weer tweemaal raak schoten was het duel beslist. In de slotfase werd het nog wat te fel, waardoor de laatste zeven minuten aan beide zijden niet meer kompleet gespeeld werd. Treffers leverde die situatie echter niet meer op.

Cosmos-Molier 1-4 (1-2). Traats 0-1, Swart 0-2, R. de Mey 1-2, Traats 1-3, Kotta 1-4.

De stand: 1.Shoeby Shop 11-18 (52-30) 2.H.Meyers 11-16 (53-28) 3.'t Brikske 11-16 (51-26) 4.Sport Petit 10-13 (33-25) 5.Molier 10-13 (31-27) 6.Dousberg Parc 11-13 (34-36) 7.Multicopy 11-12 (35-33) 8.Tongelreep 11-9 (37-40) 9.DC H.Anders 11-8 (25-41) 10.Cosmos 11-26-46) 11.FCD Roermond 11-5 (38-54) 12.Bouwfonds 11-3 (25-55).

● *De Chinees Chen Sung is favoriet voor de Limburgse titel.* Foto: PETER ROOZEN

Topbezetting LK tafeltennis

LANDGRAAF – Liefst 540 tafeltennissers hebben zich ingeschreven voor de provinciale titelstrijd die komend weekeinde in Landgraaf wordt gehouden. Het organiserende TTV Nieuwenhagen prijst zich vooral gelukkig met een topbezetting in de hoogste herencategorie. Vrijwel alle kanonnen van de eredivisieclubs Kluis en Bartok/Van Sloun Interieur zijn aanwezig en zullen in sporthal In de Bende ongetwijfeld garant staan voor een kwalitatief hoogstaande strijd.

Bij de heren-A is Bartokker en titelhouder Chen Sung eerste geplaatst.

Hij zal vermoedelijk te dulden krijgen van zijn clubgenoten Michel de Boer en Jos Verhulst. De Kluis-spelers Leon Houben en Roel Frunt zijn in dit gezelschap gevaarlijke outsiders. De Maastrichtse Corinne Marsman, uitkomend voor eerste divisionist Veldhoven, is op dit moment de enige Limburgse A-speelster en steekt met kop en schouders boven haar tegenstrevers uit. Op papier heeft Marsman nog het meeste te dulden van de 14-jarige Wendy Snijders uit Geleen.

Voor TTV Nieuwenhagen betekent dit LK een hoogtepunt in haar 25-jarig bestaansfeest. Wedstrijdleider Paul van der Laar prijst de Limburgse top dat zij ondanks de afwezigheid van prijzengeld toch in actie komt. Zaterdag staat de jeugd op het programma, terwijl zondag de senioren hun partijen afwerken. In totaal zijn er 65 categorieën. Om het publiek volop te kunnen laten genieten zijn in sporthal In de Bende zelfs twee heuse centrecourts opgebouwd. De finales in de heren- en damescategorie staan zondag om 17.00 uur gepland.

Vijftal schaatst Elfstedentocht

LEEUWARDEN – Heel even verdween Evert van Benthem naar de achtergrond. Hij won in 1986 voor het laatst de Elfstedentocht. Bijval was er gisteren weer op de Bonkevaart te Leeuwarden. Een groep van vijf schaatsers had het de tocht geklaard: 230 kilometer schaatsen langs de Friese elfsteden.

Het groepje van vier mannen en een vrouw was 's-ochtends om 6.20 uur vertrokken. Ruim tien uur later kwamen ze stuk voor stuk monterfris Leeuwarden weer binnen. Het vijftal omschreef de tocht eensluidend: „Een makkie. Het ijs is nog nooit zo mooi geweest. Wanneer er vandaag een Elfstedentocht op het programma had gestaan, dan was het traject zeker in een recordtijd afgelegd."

Skutsjeschipper Anne Tjerkstra was een van de deelnemers die zich aan de immense klus had gewaagd. Een paar keer moest er een klein stukje worden gekluund. „De enige obstakels waren een paar wakken onder bruggen. Verder was de route echt onberispelijk. Het ijs is van topkwaliteit. Natuurlijk was dit voor ons een recreatief tochtje."

Het vijftal, Ernst Veenstra, Nynke Landman, Anne Tjerkstra, Age Veldboom en Yme Waterlander zijn allen lid van de vereniging de Friese Elfsteden. Mocht de tocht binnenkort worden gehouden, dan zijn ze er in ieder geval klaar voor.

Winst EK Zweden zes miljoen gulden

GENEVE – De eindronde van de Europese titelstrijd voetbal in Zweden heeft de organisatoren een dikke winst opgeleverd. De Europese Voetbal Unie (UEFA) maakte bekend, dat de winst ruim zes miljoen gulden bedroeg. De Zweden haalden een omzet van meer dan zestig miljoen gulden, een record. Europees kampioen Denemarken en finalist Duitsland kregen bijna acht miljoen gulden uitgekeerd. De voornaamste inkomsten kwamen uit de televisie-rechten: ruim 45 miljoen gulden. Vier jaar daarvoor incasseerde Duitsland als organisator ongeveer een derde. De totale inkomsten van het Europese titeltoernooi bedroegen ruim het dubbele van het evenement in 1988, ondanks de halvering van het toeschouwersaantal.

sport kort

● KARTING – Marco Tobben (Linne) heeft met zijn co-equiper Richard Blanken de twee-uurs Nieuwjaarsrace van Amsterdam gewonnen. Zij hadden twee ronden voorsprong op het duo Tobben/Blanken.

MVV-Antwerp in Eijsden

MAASTRICHT – Het oefenduel MVV-FC Antwerp, dat aanvankelijk vanavond in de Geusselt gespeeld zou worden, is verplaatst naar het terrein van eersteklasser Eijsden aan de Ir. Rocourstraat. De wedstrijd begint om 19.30 uur. MVV wijkt uit naar Eijsden omdat de grasmat aldaar beter te bespelen is dan die in de Geusselt.

Wouters beste middenvelder

HEERLEN - Jan Wouters is door het toonaangevende Duitse voetbalblad Der Kicker uitgeroepen tot beste verdedigende middenvelder op de Duitse velden. Per seizoenshelft maakt Der Kicker traditiegetrouw ranglijsten op van de sterkste spelers. De 32-jarige Nederlandse international van Bayern München liet Duitse internationals als Michael Zorc en Lothar Matthäus ruim achter zich.

Van Bommel trefzeker

AKEN - Mark van Bommel, jeugdig talent van Fortuna, was de meest opvallende speler tijdens het traditionele zaalvoetbaltoernooi voor A-junioren in Aken. Van Bommel scoorde in vijf duels liefst achttien keer. Daarmee legde hij de basis voor de toernooizege van de Sittardenaren. In de finale versloeg Fortuna Kickers Offenbach met 8-2. Zes treffers in die finale kwamen op naam van Van Bommel. Roda JC, dat in de halve finale met 5-1 van Fortuna verloor, behaalde de derde plaats.

Ontslag na jubileumduel

FLORENCE – Trainer Luigi Radice is ontslagen bij Fiorentina na de nederlaag met 1-0, zondag thuis tegen Atalanta. De club zakte van de tweede naar de zevende plaats in de Serie A. Het ontslag werd zondagavond bekend nadat Mario en Vittorio Cecchi Gori een verklaring hadden uitgegeven. De broers en filmproducers zijn eigenaars van de club. De Italiaanse kranten berichtten over een felle ruzie tussen Radice en Vittorio Cecchi Gori na de wedstrijd. Radice werd in oktober 1991 aangenomen bij Fiorentina. De wedstrijd tegen Atalanta was zijn 500ste als trainer van een club in de hoogste klasse. De trainingen worden waargenomen door Lucano Chiarugi.

Guimaraes zet Peres aan de kant

LISSABON – De Braziliaanse voetbaltrainer Marinho Peres is ontslagen bij Vitoria Guimaraes. Hij is het slachtoffer van een serie slechte resultaten. Guimaraes, in de tweede ronde van het toernooi om de UEFA-beker uitgeschakeld door Ajax, verloor zondag thuis met 1-2 van Gil Vicente en is gezakt naar de op twee na laatste plaats op de ranglijst. De voormalige international is de vierde trainer uit de hoogste klasse die vroegtijdig kan vertrekken. Eerder waren zijn collega's van Benfica, Chaves en Pacos de Ferreira aan de beurt.

Wim Vrösch hervat vandaag

MEERSSEN – Wim Vrösch staat vanaf vandaag weer aan het roer van het FC Meerssen. Het laatste onderzoek door de specialist bij wie Vrösch lange tijd in behandeling was wegens hartklachten, leverde gisteren een positief resultaat op waardoor een comeback mogelijk is. Of Vrösch ook komend seizoen Meessen nog onder zijn hoede heeft is nog niet duidelijk. Manager Hub Odekerken deelde hieromtrent mede dat daarover de komende weken nog bestuursberaad en overleg met Vrösch moeten plaatsvinden.

Hagen snelste in Midwolda

MIDWOLDA – Na twee jaar anonimiteit is schaatser Edward Hagen terug. Een dag voor het NK op natuurijs meldde de Haarlemmer zich op het ijs van Midwolda als eerste in een wedstrijd over een afstand van honderd kilometer. Hij versloeg twintig concurrenten en kreeg direct de rol van favoriet voor het NK in Maasland opgedrongen. Hagen verkeerde in topvorm en troefde in de eindsprint Piet Kleine af. De overwinning leverde de verkoper van sportartikelen 750 gulden op. Voor het het Nederlands kampioenschap op natuurijs heeft Hagen een vakantie in het buitenland afgebroken.

NK schaatsen op televisie

HILVERSUM – De NOS zendt vandaag van 13.00 tot circa 15.45 uur op Nederland 3 een reportage uit van de nationale schaatskampioenschappen op natuurijs, die worden gehouden bij Maasland. De wedstrijd voor de A-categorie heren gaat over 100 km. Voorts zijn er op tv samenvattingen van de verrichtingen van de dames en veteranen. Van half zes tot zes uur worden er samenvattingen getoond. Verder gaat het Sportjournaal om 22.15 uur in op de kampioenschappen.

Rugby-legende Craven overleden

KAAPSTAD – Danie Craven is maandag in Stellenbosch overleden aan een hartaanval. De voorzitter van de multiraciale Zuidafrikaanse rugbybond was 82 jaar. Daniel Hartman Craven, met als roepnaam Danie en bijnaam Doc, werd op 11 oktober 1910 geboren. Hij werd een begrip in de rugbywereld. In de jaren dertig speelde hij voor de Springbokken, de nationale ploeg van Zuid-Afrika. Na zijn actieve loopbaan werd hij bondscoach. In 1956 werd hij voorzitter van de toen nog blanke rugbyfederatie. Hij gaf de aanzet tot de oprichting van de multiraciale bond, de SARFU.

Römkens wint stratenloop

WEGBERG – Achilles-Top is tijdens een stratenloop over 15 kilometer in het Duitse Wegberg bijzonder succesvol geweest. Paul Römkens zegevierde in 47.32 voor John Verhiel in 48.28 en Marcel de Veen in 48.36 minuten. Clubgenoot Harry Driessen werd vijfde in 48.40. De ploegenprijs was uiteraard voor de Kerkraadse club. In totaal namen 350 atleten aan deze loop deel.

Haelen pakt hoofdprijs

HEYTHUYSEN - Het zaalvoetbaltoernooi van SV Heythuysen is gewonnen door Haelen, dat alle wedstrijden in winst omzette. De eindstand luidde: 1. Haelen 5-10; 2. SVVH 5-8; 3. RKVB 5-5; 4. Nunhem 5-4; 5. Heythuysen 5-2 en 6. Roggel 5-0. Het A-toernooi werd door Heythuysen gewonnen en het gehandicaptentoernooi door eveneens door Heythuysen voor De Molenpoort uit Weert.

sportprijsvragen

HEERLEN – Uitbetalingen **Lotto 53** Eerste prijs (jackpot): 4 winnaars, elk bruto f. 731.851,90; tweede prijs: 3 winnaars, elk bruto f. 23.245,90; derde prijs: 258 winnaars, elk f. 405,40; vierde prijs: 7134 winnaars, elk f. 14,60; vijfde prijs: 78.287 winnaars, elk f. 5,00. **Cijferspel 53** Vaste prijzen. Zes cijfers goed: geen winnaar; vijf cijfers goed: 1 winnaar; vier cijfers goed: 26 winnaars; drie cijfers goed: 220 winnaars; twee cijfers goed: 2367 winnaars.

Spelverdeelster Heleen Crielaard neemt afscheid van Oranje

Baan boven topvolleybal

Van onze verslaggever

APELDOORN – Heleen Crielaard ontpopte zich de afgelopen anderhalf jaar als de best denkbare ambassadrice van het Nederlandse damesvolleybal. Mooi en intelligent, goed gebekt en meeslepend enthousiast. Dankzij die combinatie van eigenschappen werd de eerste spelverdeelster van Oranje een gewilde gast.

Niettemin sluit Heleen Crielaard vrijdagavond om tien uur haar interlandcarrière af. Na de laatste wedstrijd van het Grand Prix kwalificatie-toernooi in Bremen tegen Duitsland, hoopt ze het glas met haar teamgenotes te kunnen heffen. „Een feestelijke dronk op het welslagen van de missie en tegelijk een afscheidsborrel bij mijn vertrek", zegt Crielaard.

Ze lacht er bij. Want ook al is ze eigenlijk nog veel te jong (25) om als international te stoppen, het besluit heeft ze weloverwogen genomen. „Het is geen negatieve keus ten aanzien van het volleybal. Het besluit vloeit niet voort uit een rotgevoel, teleurstellingen of frustraties. Integendeel: het volleybal heeft me de afgelopen twee jaar iets heel moois gebracht, iets onvergetelijks. Mijn beslissing is een positieve keus ten aanzien van mijn maatschappelijke carrière. Laat ik het anders stellen: ik heb niet voor niets vele jaren noeste arbeid in de voltooiing van mijn studie gestopt."

Psycholoog

Als afgestudeerd psycholoog heeft Heleen Crielaard een baan geaccepteerd bij het Events en Sportmarketingbureau Beaumont Bennett. Het Utrechtse bureau is de nieuwe partner van de volleybalbond in de vooralsnog moeizame speurtocht naar nieuwe geldschieters.

De interlandcarrière van Crielaard kende pieken, maar aanvankelijk vooral dalen. In 1989 werd ze als één van de hoofdschuldigen aangewezen voor het falen van het Nederlands damesteam tijdens het EK kwalificatietoernooi in het Spaanse La Coruna. Daardoor miste ze het volgende seizoen de WK in China, waar Oranje aan een voorzichtige opmars begon naar de sub-top in het mondiale damesvolleybal.

Begin 1990 haalde bondscoach Peter Murphy haar terug. „Ik had een gigantische achterstand en heb moeten ploeteren en afzien om op niveau te komen. Peter heeft me later verteld dat hij nooit eerder een speelster zo hard heeft aangepakt. Ik ben door diepe dalen gegaan, heb gevloekt en gejankt en mezelf dagelijks afgevraagd, waar ik mee bezig was. Ik heb mezelf op een gegeven moment een belofte gedaan: na het EK mag je stoppen. Met die geruststellende gedachte in het achterhoofd heb ik het volgehouden."

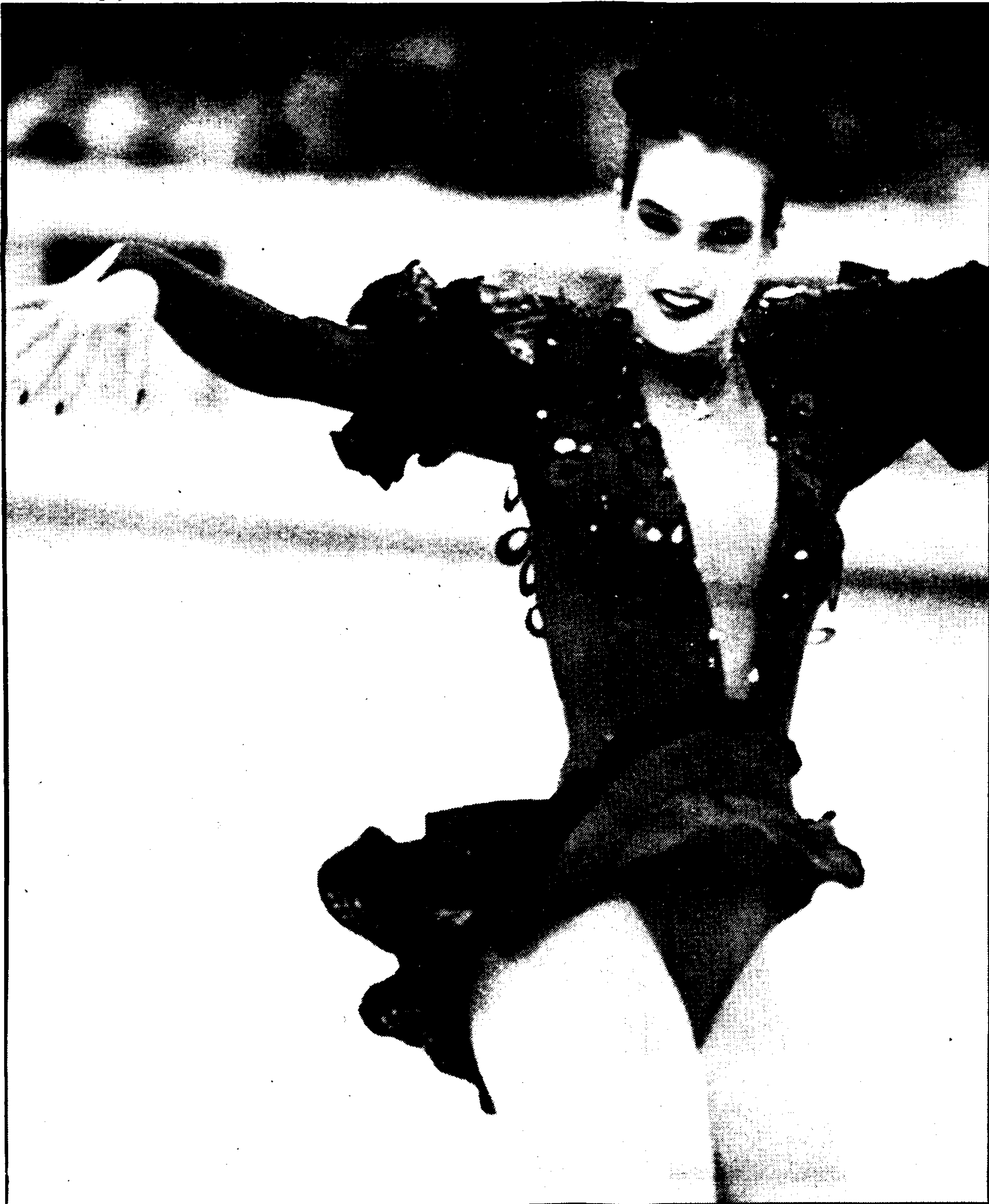
Spelen

Na de verovering van de zilveren plak op het EK in Rome, besloot ze in de herfst van 1991 om haar interlandloopbaan te verlengen. „We hadden ons geplaatst voor de Olympische Spelen, een evenement dat je als sporter meegemaakt moet hebben. Achteraf ben ik blij dat ik doorgegaan ben, want Barcelona had ik niet willen missen. De afgelopen maanden heb ik alles laten bezinken en mezelf de tijd gegeven om een weloverwogen beslissing te nemen. Ik heb gekozen voor een logisch vervolg op mijn studie."

Topsport vindt ze mooi, maar tegelijk heel betrekkelijk. „Dat is niet van de laatste tijd. Als ik mijn volleybalschoenen aan heb en ongelooflijk hard moet trainen, denk ik soms: Heleen, je bent niet wijs, waar ben je mee bezig. Maar als ik iets doe, wil ik het ook goed doen. Dat is mijn aard. Ik heb me voor meer dan honderd procent gegeven in het volleybal, gedreven door de ambitie die in me zit. Die gedrevenheid wil ik nu op een ander vlak aanwenden."

Kwalificatie

Het wordt voor Crielaard dan ook geen afscheid met tranen in Bremen, waar Nederland morgen, donderdag en vrijdag met Italië, Tsjechoslowakije en Duitsland strijdt om een plaats in de Grand Prix. Over de kansen van Nederland in het kwalificatietoernooi is Heleen Crielaard optimistisch. „Na Barcelona zijn pas vorige week weer voor het eerst bijeengekomen. Al na een dag of drie kwamen de oude patronen terug, bleek er een onvoorstelbare vastheid in de combinaties te bestaan. De enorme hoeveelheid trainingsarbeid die we de afgelopen jaren in het team hebben gestopt, begint zich meer en meer te vertalen in ons spel. Als ik spijt moet hebben dat ik nu afhaak, is het misschien wel spijt dat ik me niet meer de ploeg niet nóg verder kan ontwikkelen. Want het plafond heeft dit team nog steeds niet bereikt."

● *Tweevoudig Olympisch kampioene kunstrijden Katarina Witt overweegt een comeback tijdens de Olympische Spelen van 1994 in Lillehammer. De 27-jarige Katarina Witt won in 1984 en 1988 Olympisch goud voor Oost-Duitsland en wil volgend jaar uitkomen voor Duitsland. Ze heeft bij de Internationale Schaats Unie (ISU) de amateurstatus gevraagd. Secretaris Beat Haesler van de ISU voorziet geen problemen haar te laten starten op de Olympische Spelen. Witt stopte met wedstrijdschaatsen na haar twee gouden medailles en was vervolgens de ster in de ijsrevue Holiday on Ice. Voorts acteerde ze in verscheidene films.* Foto: AP

oefenvoetbal

VANDAAG	
Schimmert-RKDFC	19.30 uur
DONDERDAG	
Limburgia-SVN	19.30 uur

Dwingelo steunt schaatser Sighel

DWINGELOO – Roberto Sighel, de eerste Italiaanse wereldkampioen schaatsen, krijgt steun van Dwingeloo. De Drentse gemeente gaat hem sponsoren. Trainingspakken en -tassen van Sighel zullen voortaan zijn voorzien van het opschrift „Dwingeloo". In eigen land kan Sighel maar moeilijk geldschieters vinden. Alleen in de directe omgeving van Baselga de Pine geniet de schaatser enige bekendheid. De overeenkomst kwam tot stand op initiatief van burgemeester Hans van der Laan en wordt financieel mede mogelijk gemaakt door het plaatselijke bedrijfsleven. Sighel staat te boek als boswachter. Dat schept een band met Dwingeloo, omdat het Nationaal Park Dwingelder Veld met zijn uitgestrekte bossen tot de gemeente behoort.

trainerscarrousel

MAASTRICHT – De momenteel succesvolle Maastrichtse vierdeklasser Willem I, zal het volgend seizoen geen gebruik meer maken van de diensten van Jim Goulding.

WEERT - Hans Leushuis heeft zijn contract bij hoofdklasser Wilhelmina met een jaar verlengd.

ROERMOND - André Hofman (61) uit Roermond is weer terug als trainer bij stadgenoot EMS, dat momenteel rode lantaarndrager is in de derde klasse C.

BAEXEM - Roermondenaar Ha[illegible] Daniëls (42) gaat na vier seizoenen bij SVH '39 in Herkenbosch werkzaam te zijn geweest aan de slag bij de vierde klasser RKVB uit Baexem.

WEERT - DESM uit Weert krijgt Jos Grays als opvolger van de naar EVV vertrekkende Sje[illegible] Bongers.

sport in cijfers

SCHAATSEN

Midwolda Marathon op natuurijs. Ee[illegible] uur en tien ronden: 1. Hagen, 2. Klein[illegible] 3. Bouma, 4. Stam, 5. Huitema, 6. Re[illegible] Ruitenberg, 7. Vunderink, 8. Kramer, [illegible] Bakker, 10. Korotkov.

TENNIS

Doha mannen, 810.000 gulden, eerste ronde: Ivanisevic - Davids 6-2 6-4. Si[illegible]merink - Antonitsch 2-6 7-6 6-0.

Perth Hopman Cup. Kwartfinale[illegible] Spanje (3) - Zwitserland (8) 3-0. Arant[illegible] Sanchez - Manuela Fragniere/Maleev[illegible] 1-6 6-0 6-3, Emilio Sanchez - Mezzadri 4-6 6-3 7-6, Sanchez/Sanchez - Maleeva/Mezzadri 8-6.

Brisbane vrouwen, 270.000 gulden. Eerste ronde: Rottier - Perfetti 7-5 6-[illegible] Muns-Jagerman - Porwik 6-1 7-5, Or[illegible]mans - Monami 6-1 6-1, Po - Godrid[illegible] 6-4 6-3, Gorrochategui - Miyagi 6-4 6-[illegible] Fang - Kruger 7-5 1-6 6-2, Jaggard - By[illegible]ne 6-4 7-5, Gavaldon - Bowes 6-2 6-[illegible] Pratt - Graham 6-4 6-4, Pizzichini - M[illegible]niokova 6-1 6-2, Drake -Temesvari 5-[illegible] 7-5 6-3, Testud - Dechaume 6-4 6-4, Ru[illegible]bin - Price 6-2 6-2, Golarsa - Grossi 6-[illegible] 6-2 6-2, De Lone - Foldenyi 6-4 4-6 6-[illegible] Labat - Nowak 6-2 6-3, Van Lottum - Hi[illegible]raki 6-4 7-6, Wood - Simpson 6-3 7-[illegible] Baudone - Habsudova 3-6 6-2 6-3, Lim[illegible]mer - Fairbank-Nideffer 7-6 1-6 6-4.

Adelaide Mannen, 325.000 gulden. Eerste ronde: Morgan - Karbacher 6-4 6-[illegible] Rostagno - Larsson 6-3 6-4, Martin - Shelton 6-3 6-7 6-4, Stark - Woodbridge 6-2 6-2, Näwie - Baldas 6-4 6-1, Kult[illegible] Woodforde 6-4 7-6, Pioline - Stolle 6-[illegible] 6-2.

Kuala Lumpur Mannen, 270.000 gulden. Eerste ronde: Santoro - Malik 7-[illegible] 7-6, Raoux - Apell 6-4 6-3, Pridham - Va[illegible]cek 6-2 6-3, Mronz - Gilbert 6-4 6-1, Pr[illegible]nosil - Tarango 6-2 3-6 7-5, Delaitre - Wilkinson 6-4 6-4, Lavalle - Saceanu 6-3 3-[illegible] 6-2, Koslowski - Steeb 2-6 6-4 7-6. Dubbelspel, eerste ronde: Kempers/Oostin[illegible] - Vacek/Wekesa 7-6 7-6.

PAARDESPORT

Asenray dressuurwedstrijd: Zwaar 2: [illegible] J. Nijsten met Duval, 2. G. v. Herte[illegible] met San Diego, 3. M. Parren met Chr[illegible] Zwaar 1: 1. F. Hoeymakers met Don[illegible] 2. A. Erkens met First Lady, 3. M. Me[illegible]semakers met Cash. Midden 2: 1. N. [illegible] Mourik met Faron, 2. H. Nelissen met Lovejoy, 3. A. Smeets met Fergy. Midden 1: 1. K. Wessels met Agaat, 2. [illegible] Steenman met Fanatic, 3. R. Gelisse[illegible] met Eurofino. Licht II: 1. M. Parren met Flash, 2. R. Curfs met Cello, 3. E. Ku[illegible]pens met Donna. Licht I: 1. D. Winkelmolen met Honore, 2. A. Lambrich[illegible] met Germaan, 3. T. Arts met Fente[illegible] Beginners: 1. P. Verstraeten met Kin[illegible] 2. P. Gofers met Abigail, 3. M. Geerdin[illegible] met Equin.

Weert concours hippique: Zondag: [illegible] Thijssen met Daisy, 2. E. Vlaar met Za[illegible]ko Wabro, 3. L. v. Wylick met Wym[illegible] Donar. Zwaar 1: 1. L. v. Wylick met W[illegible]mo Dignity, 2. A. Neessen met Telstar, 3. C. Aben met Gamble. Midden: 1. [illegible] v. d. Broek met Fuore, 2. A. Neesse[illegible] met Fox Fire, 3. L. Steeghs met F[illegible] Ever. Licht: 1. L. Hanssen met Dide, [illegible] A. Brentjens met Quick Silver, 3. [illegible] Hendrickx met Jimmy. Groep 2: 1. [illegible] Houben met Fighting Fellow, 2. E. O[illegible]tenheim met Lysistratus, 3. J. Vlaar met Gipsy Boy. Beginners: 1. M. Schouwe[illegible]berg met Flashco, 2. M. Maessen met Goblet, 3. G. Maassen met Bockmann[illegible] Grandioos.
Zaterdag: Zwaar 2: 1. L. v. Wylick met Wymo Donar, 2. E. Vlaar met Dusty W[illegible]bro, 3. H. v. d. Goor met Bolero. Zwaar 1: 1. C. Aben met Gamble, 2. A. Neesse[illegible] met Telstar, 3. M. Timmermans met Fantast. Midden: 1. L. Thijssen met Santana, 2. H. d. Venne met Dunja, [illegible] R. Knoops met Carola. Licht: 1. [illegible] Storms met Fulmoon, 2. R. Dorsers met Say You, 3. M. Mestrom met Enesc[illegible] Beginners: 1. M. Maessen met Goblet, [illegible] M. Schouwenberg met Flashco, 3. [illegible] Maassen met Bockmanns Grandeur.

Beek concours hippique: Zwaar: 1. [illegible] Ruysbroek met Candalero, 2. B. Boe[illegible]sen met Rayal Diablo, 3. H. Houben met Dandy. Midden: 1. M. Ruysbroek met Little Joe, 2. D. Molin met Colorado, [illegible] H. Houben met Epona. Licht: 1. [illegible] Meeuwissen met Camus, 2. H. v. Kempen met Gwenny, 3. P. Kleuters met Calibra. Beginners: 1. J. Hambucke[illegible] met African Drum, 2. S. Merx met Su[illegible] Lady, 3. Y. Delnoye met Sarah. Progressief B/L: 1. B. Weyers met Deborah, [illegible] M. Corneth met Vistro, 3. N. Nelisse[illegible] met Hoefslags Animo.

Brazilië exporteert meer spelers dan koffie

RIO DE JANEIRO – Voetballers zijn goed voor de export van Brazilië. De voetbalbond van het grootste land in Zuid-Amerika heeft bekend gemaakt dat afgelopen jaar 221 spelers zijn vertrokken naar het buitenland. Dat was een record. In 1991 bedroeg de uitvoer 136 voetballers.

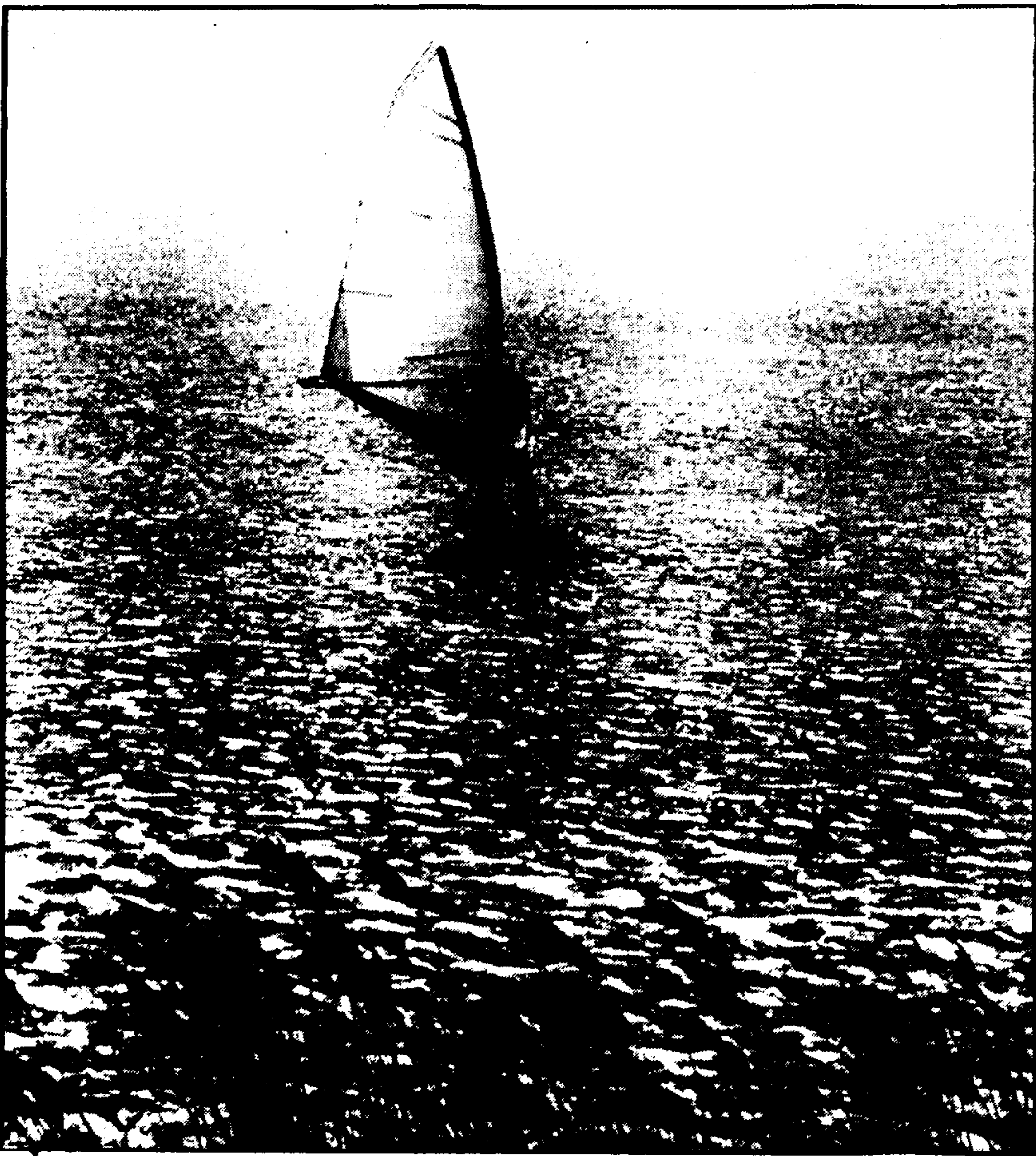
Rai van Sao Paulo, die onlangs tekende voor Paris SG, is niet meegeteld. Hij behoort tot de vertrekkers van 1993. Van de 221 vonden de meesten emplooi in Portugal, waar Brazilianen geen taalles behoeven te nemen: 77, van wie velen terecht kwamen in de tweede of derde divisie.

Japan is de tweede bestemming; 34 Brazilianen tekenden in 1992 een contract in het Aziatische land, dat probeert topvoetbal van de grond te krijgen en poogt het WK van 2002 te organiseren. De Japanners proberen dat onder meer door buitenlanders te lokken, veelal tegen hoge vergoedingen. Zico, ster van de late jaren zeventig en de jaren tachtig, gaf al eerder de aanzet. Afgelopen jaar was onder de 34 de 38-jarige Junior, onlangs nog invaller voor de nationale ploeg tegen Duitsland.

Na Portugal en Japan zijn de belangrijkste emigratielanden van de Braziliaanse voetballers, die hun faam danken aan de uitstekende techniek: Saudiarabië (17 voetballers), Mexico (13), Zwitserland (12), België (8), Bolivia, Spanje, Paraguay, Uruguay (7) en Frankrijk (6).

Clubarts Alemannia over toeren

Een vriendschappelijk zaalvoetbaltoernooitje eindigde door toedoen van clubarts Helmut Heinze van Alemannia Aken bijna in een massale vechtpartij. Nadat twee spelers van Borussia Brand en Alemannia met elkaar aan de stok hadden gehad, sprintte de clubarts richting scheidsrechter. In niet mis te verstane bewoording legde de medicus de man in het zwart uit wat deze niet allemaal verkeerd deed. Vervolgens richtte de tirade van de clubarts zich richting Borussia-spelers. Toen die hun portie hadden gehad, zweepte Heinze de Alemannia-fans op, die op hun beurt voor grote chaos op de tribunes zorgden. Gelukkig raakte niemand gewond en het enige dat beschadigd raakte, was het blazoen van de voetbalclub uit de Oberliga. Misschien dat een kalmeringspilletje voor de Alemannia-wedstrijden de dokter goed zou doen.

● *De een doet het op de schaats, de ander op een plank. Terwijl de zon zich weerspiegelt in het ijs, beoefent een inventieve surfer eenzaam de ijssurfsport op het bevroren water bij Marken. Een uitgelezen mogelijkheid ter overbrugging van het 'droge' winterseizoen zo lijkt het.* Foto: ANP

'Plunderen'

De Limburgse Handbaldagen zijn dan wel voorbij; voor de Russische winnaars uit Sint-Petersburg brak gistermiddag pas het belangrijkste moment aan. Voor het eerst gaf trainer Sergei Fedorov zijn ploeg een dag vrijaf en dat was prompt het sein om de Sittardse binnenstad zowat leeg te plunderen. De zuur verdiende centjes, bijeenvergaard door de verkoop van wodka, speldjes en vaantjes, werden besteed om allerlei elektronische apparatuur en kleding - vooral spijkerbroeken zijn populair - te kopen. De Russen waren gisteren als enigen nog in Limburg; de overige buitenlandse teams waren vrijwel allemaal al zondagavond na het diner in de bus gestapt om de thuisreis te aanvaarden. De mannen uit Sint-Petersburg vliegen pas morgen vanaf Schiphol terug naar huis.

Voor de vuist weg

Ski-springer **Gerrit Jan Konijnenberg** in Sport International over de traditionele nieuwjaarswedstrijd van Garmisch-Partenkirchen: „Alle schansspringers vieren oud en nieuw. Oudejaarsavond, feestnacht, allemaal de disco in, ook de favorieten. Er staan veel deelnemers met een kater aan de start."

Jan Mulder in Panorama over de Santpoortse bistro-houder en ex-Ajacied Heinz Stuy: „Wat een man is dat! Hij heeft nu een bistro. Een strategisch bijzonder goed gelegen eetgelegenheid. In de laatste bocht naar het crematorium van Westerveld. Leuk hè, je móet er een keer langs. Zoiets bizars kan alleen Heinz verzinnen."

Feyenoord-speler **Dean Gorré** over zijn geloof: „Ik volg de tien geboden zoveel als dat mogelijk is. Maar ik zondig elke dag. Ik vloek, terwijl dat niet kan. Ik woon samen, terwijl ik niet getrouwd ben."

Hugo Camps in het sportoverzicht van Nieuwe Revu: „Het meest betreur ik het afscheid van Hans van Breukelen: een kruising tussen een slager, of beter, slachter en een professor meritis tussen de palen, altijd ten prooi aan z'n razende hormonen. Die lava in z'n ogen, die duizend wijsvingertjes uit z'n gehele lichaam, ik wil het niet missen. Da's toch heel wat anders dan De Goey met z'n armoedig lijfje."

Gladheid bederft ijspret

Het moet niet gekker worden. Een schaatswedstrijd afgelast; wegens..... gladheid. Het gewestelijk kampioenschap schoonrijden, dat vandaag in het Noordhollandse Nieuwe Niedorp zou worden verreden, gaat niet door. Het bestuur van de schoonrijders is bang dat de deelnemers door de verwachte ijzel niet meer thuis kunnen komen. Hoewel de vereniging IJs en Volksvermaak begrip had voor de preventieve maatregel, was men toch teleurgesteld. Voorzitter Stammis: „Vooral omdat het er naar uitziet dat het er door de dooi voorlopig niet meer van komt."

Uit de broek

Coach George Graham eist dat zijn Arsenal-spelers de broek uittrekken.... Het niet alledaagse verlangen van de trainer vloeit voort uit ergernis over twee zaken. De wielerbroeken onder het normale voetbal-kloffie en het feit dat de manschappen verre van optimaal presteren. Graham stelt zich op het standpunt dat als zijn spelers op het hoogste niveau presteren de wielerbroeken overbodig zijn. 'Alleen degene, die niet fit is moet zo'n ding aan.' En iemand die niet fit is wordt niet opgesteld in het roemruchte Highbury. Die mag zijn wielerbroek aanhouden.... en gaan fietsen.